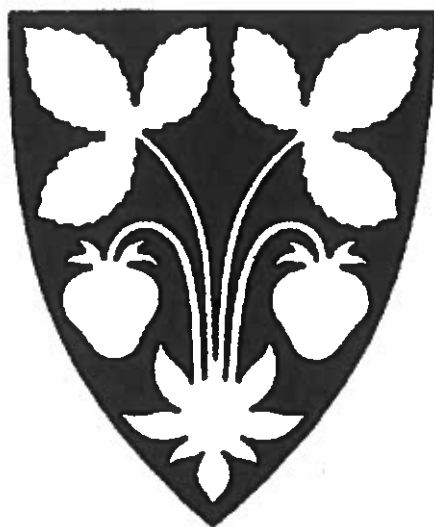

KVÆFJORD KOMMUNE

FORSLAG TIL

BUDSJETT 2019

ØKONOMIPLAN 2019-2022

Kvæfjord kommune
Administrasjonssjefen
Forslag til
Budsjett 2019
Økonomiplan 2019-2022
Dato: 20181108

INNHOLD	Side
1: Innledning og sammendrag	3
2: Frie inntekter	6
3: Rammeberegning	13
4: RO0 Styringsorganer	18
5: RO1 Fellesadministrasjon	18
6: RO2 Oppvekst	21
7: RO3 Helse/omsorg	24
8: RO4 Teknisk	33
9: RO6 Teknisk/selvkost	36
10: Økonomiplan	51
Tabell 1: Utgiftsutjevning, beregnet utgiftsbehov 2019	8
Tabell 2: Eiendomsskatt 2014-2022	11
Tabell 3: Frie inntekter 2019-2022	13
Tabell 4: Rammeberegning 2019	15
Tabell 5: Gebyrendring selvkostområder 2017-2022	38
Tabell 6: Gebyrberegning bolig 120 m ²	39
Tabell 7: Budsjettskjema 1A/1B/2A/2B	40
Tabell 8: Økonomisk oversikt - drift	43
Tabell 9: Økonomisk oversikt - investering	44
Tabell 10: Budsjett - fordeling pr ansvar	45
Tabell 11: Netto driftsresultat 2017-2022	52
Tabell 12: Disposisjonsfond 2017-2022	53
Tabell 13: Økonomiplan 2019-2022	57
Figur 1: Kommunens plan- og styringshjul	4
Figur 2: Mylderhuset	17
Figur 3: Skisseforslag - Helsehuset	26
Figur 4: Kartskisse - Borkenes skole, mulighetsstudie alternativ	56
Vedlegg: Gebyrer og betalingssetter	60
Vedlegg 2: Budsjetttillegg – 64012 Vannforsyning	71

1: Innledning og sammendrag

Administrasjonssjefen fremmer her forslag til Kvæfjord kommunes budsjett for 2019 og økonomiplan for 2019-2022. Budsjettet for 2019 utgjør første år i økonomiplanen, som for de tre etterfølgende år også bygger på et saldert økonomisk opplegg i tråd med kommuneloven § 44: «en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver» og videre at det må «anvises dekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp». Budsjetteringen bygger på de gjeldende regler i kommuneloven og er ikke ytterligere avstemt mot kravene til nye økonomiregler i kommuneloven, som forventes iverksatt fra 2020. Samtidig kan vi heller ikke se noen motstrid mellom forslagets oppbygging og det som så langt kan utledes av de nye økonomireglene i kommuneloven.

Den interne arbeidsdelingen for kommunens plan- og budsjettprosess er gitt ved formannskapets behandling av F-sak 38/09 *Plan- og budsjettprosessen* med tillegg styringslinjer nedfelt av kommunestyret i K-sak 30/17 *Delegeringsreglement*. En sentral premissleverandør for saken har også vært F-sak 40/18 *Rammedebatt*. Forslaget bygger ellers på kommuneproposisjonen og statsbudsjettet, gjennomgang av kommunens økonomiske resultat og stilling, gjeldende økonomiplan 2018-2021, andre politiske føringer for de etterfølgende år og andre forhold som kan påvirke den økonomiske situasjonen og kommunens utfordringsbilde.

Budsjettforslaget for 2019 er gjort opp med totale utgifter og inntekter 505 243 000 kr. Det er ført opp investeringer med 84 143 000 kr, mens driftsutgiftene er summert 421 100 000 kr. Justert for antatt pris- og lønnsvekst (deflator) er den løpende drift om lag 21 mill kr eller 4,7 prosent lavere enn tilsvarende fra budsjettforslaget for 2018.

Selv om administrasjonssjefen har fullmakt til å forestå opprettelse og nedleggelse av stillinger gitt budsjettets øvrige rammer, kan et bilde på redusert budsjettvolum fra 2018 til 2019 også vises ved at det i 2019 er budsjettert for 398,6 stillinger mot 407,9 stillinger i bruk i 2018. Det er reduksjon for alle rammeområder unntatt RO6 *Teknisk/selvkost* (som holder uendret nivå), og mest synlig for RO3 *Helse/omsorg*, som reduserer med 6,7 budsjetterte stillinger fra 2018 til 2019.

På tross av gode bakenforliggende regnskapsår, har saldering av økonomiplanen for 2019-2022 vært en krevende prosess. I tråd med det som påpekes innledningsvis, har det for administrasjonssjefen stått sentralt å få på plass en realistisk inndekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp for de enkelte år. Inndekningen bør være så godt fundert at dette ikke krever nye budsjettbehandlinger i løpet av året, men slik at vedtatt budsjett og økonomiplan står seg som et forpliktende styringsverktøy i budsjettåret, både for politisk og administrativt nivå.

Forslaget til budsjett og økonomiplan 2019-2022 er gjort opp med negativt netto driftsresultat i alle år, for budsjettåret 2019 med 4 370 000 kr og samlet for hele planperioden 2019-2022 med vél 11 mill kr. Det er i sin helhet anvist dekning for resultatutviklingen ved bruk av kommunens frie fondsreserver, som ved utgangen av planperioden er anslått til 27 ½ mill kr eller 6,7 prosent av årets brutto driftsinntekter. Det sier seg selv av dette på lengre sikt ikke representerer en bærekraftig utvikling for kommuneøkonomien.

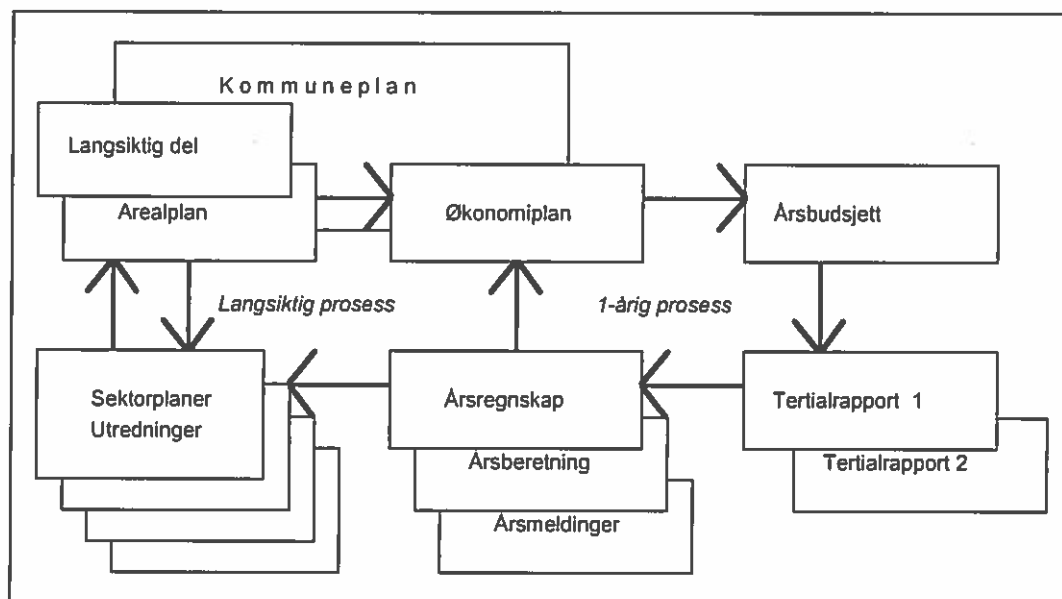
Økonomiplanen fokuserer som tidligere på tiltak i investeringsbudsjettet og på endringer innenfor driftsbudsjettet, med fastsetting av årlige nettorammer. Det foreslås i denne omgang investeringer for perioden med 218 mill kr. Investeringsvolumet i 2019 vil ventelig øke enda mer ved at midler til omfangsrike tiltak som tilrettelegging for boligbygging innenfor Berg/Engen i budsjettregulering blir overført fra inneværende budsjettår 2018. Selv med et i lokal sammenheng ambisiøst investeringsnivå, vil lånegjeldsbelastningen målt mot antatt disponible driftsinntekter fortsatt være klart lavere enn gjennomsnittet for kommunene i Troms. Gitt investeringer slik som foreslått i budsjett og økonomiplan 2019-2022, kan Kvæfjord kommunes lånegjeld ved utgangen av 2022 anslås til 323 mill kr eller omlag 110 000 kr pr innbygger.

Kommunens nettobudsjettering av den løpende driften, bygger på en rammeberegning slik som vist i kapittel 3. Beregningen tar utgangspunkt i gjeldende økonomiplan 2018-2021, budsjettvedtaket for 2018 og andre lokalpolitiske styringsvedtak samt føringer gitt fra statlig nivå, i hovedsak ut fra kommuneproposisjonen og statsbudsjettet. Det er gitt en nærmere vurdering av inntektsnivået ut fra statsbudsjettet i kapittel 2.

Med nettobudsjettering menes at der for bevilgninger til de ulike driftsformål også er gjort fradrag for de tilhørende inntekter. Det er ikke nødvendig å spesifisere utgifter og inntekter hver for seg, noe som samsvarer med at kommunestyret også i tidligere år har vedtatt nettorammer for driftsbudsjettet. Et fullstendig detaljbudsjett til bruk i den videre administrative styring vil bli satt opp ut fra det vedtatte nettobudsjettet, om nødvendig også med interne budsjettreguleringer. Innenfor investeringsbudsjettet føres det fortsatt opp utgifter og inntekter hver for seg til ulike formål, for å gi oversikt over omfanget av slike mer årsvariable tiltak.

Forslaget til budsjett og økonomiplan har i hovedsak den samme framstillingsform og innretning som forrige år, med vekt på å være verktøy for politisk drøfting, styring og prioritering på overordnet nivå. Kommunens plan- og styringshjul er nedfelt i samfunnsdelen til kommuneplanen, sist tatt inn i K-sak 48/13 *Kommunal planstrategi*.

Figur 1: Kommunens plan- og styringshjul

Kvæfjord kommune gjorde opp regnskapsårene 2012 og 2013 med samlet underskudd på 8,5 mill kr. Samtidig førte et økende premieavvik ut fra nettoføringen av pensjonsutgifter, dvs det som er belastet i regnskapene har vært mindre enn det som betales inn på pensjonsordningene, over flere år kommunen inn i en krevende finansiell situasjon. Alle frie fondsmidler ble brukt opp, samtidig som kommunen tidvis trakk betydelige vekslar på et likviditetslån med inntil 75 mill kr.

Etter at kommuneregnskapet for 2014 kom ut med et mindre overskudd, holdt en stadig forbedret utvikling også fram i de etterfølgende regnskapsårene. Ut fra overskudd på driften, har kommunestyret først vedtatt dekning for tidligere års merforbruk (underskudd), dernest også foretatt avsetninger til disposisjonsfond av et omfang som tidligere har vært ukjent for oss. Forutsatt avslutning av regnskapet for 2018 i tråd med budsjettets forutsetninger, vil Kvæfjord kommune ved inngangen til planperioden 2019-2022 stå med frie fondsmidler på disposisjonsfond med omlag 42 ½ mill kr.

God budsjettlojalitet og økonomistyring har bidratt til at høyere skatteinntekter enn forventet ikke er blitt pløyd inn i den løpende driften. Samtidig er også premieavviket innenfor pensjonsordningene blitt redusert etter 2014. Dette har gitt et langt bedre økonomibilde for Kvæfjord kommune. Fortsatt er det likevel slik at foreliggende forslag til budsjett og økonomiplan framstår som krevende balansekunst for de som skal omsette dette til praktisk handling. Svake årlige driftsresultater i planperioden påkaller fortsatt fokus på et forpliktende vedtak om budsjett og økonomiplan, framfor oppstykket behandling som lettere inviterer til omkamper på enkeltsaker og fokus på tilleggsbevilgninger som ikke kan tilveiebringes på et realistisk vis. Det er i seg selv krevende at vesentlige deler av fondsmidlene i planperioden vil medgå til å møte svake driftsresultater.

Det omfangsrike investeringsbudsjettet preger budsjetteringen. Økte utgifter til betjening av nye låneopptak, legger således et betydelig press på driftsresultatet. Mens det i 2017-regnskapet ble bokført renter og avdrag på lån med 9,3 mill kr, øker disse låneutgiftene i hele planperioden og til mer enn 24,4 mill kr i 2022. Økonomiplanen er saldert med gjeldende rentevilkår for etablerte lån, mens det for nye låneopptak er lagt til grunn en årlig økning i rentenivå etter 2019 med ¼ prosentpoeng.

Merutgifter ved eventuell økning i rentenivået utover dette, kan delvis ses mot at økte renter ventelig også vil bety bedre avkastning på kommunens omfangsrike innskudd av pensjonsmidler hos KLP, og dermed også et grunnlag for forventet lavere premienivå koblet til betaling av reguleringspremier på de oppsatte pensjoner. Ellers gir økte låneutgifter koblet til gjeld vedkommende selvkostområder også grunnlag for justeringer i gebyrnivået og dermed økte gebyrinntekter til kommunekassen.

Administrasjonssjefen oppfatter at foreliggende forslag til budsjett og økonomiplan for 2019-2022 kan ses mot overordnet mål i kommuneplanen om «å opprettholde så gode tjenestetilbud til befolkningen at kommunen kan opprettholdes som selvstendig enhet». Gitt at planmålet fortsatt skal være gjeldende, må lokalpolitisk nivå fortsatt være en aktiv bidragsyter til å sikre en videreføring av den økonomiske utviklingen som har festet seg de seneste årene. Oppsummert så vil en aktiv og lojal budsjettstyring på alle nivåer også være avgjørende for å kunne iverksette de betydelige investeringstiltak som dette styringsdokumentet legger til rette for, hvor prioritering av tiltak som helsehus, tilrettelegging for boligbygging og skoleutbygging også betyr prioritering av de mest fundamentale oppgaver som en kommune er til for å ivareta.

For den som ønsker mer bakgrunnsstoff, kan kommuneproposisjonen og nasjonalbudsjettet med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018, lastes ned via nettadressen: www.regjeringen.no.

Kommunenes interesseorganisasjon KS har laget et notat som beskriver virkninger av ulike elementer i statsbudsjettet. Dette kan hentes ned fra linken:

<http://www.ks.no/fagomrader/okonomi/statsbudsjettet/statsbudsjettet-2019/konsekvensene-av-statsbudsjettet-2019/>.

Fylkesmannens vurderinger av den økonomiske situasjonen og tjenesteproduksjonen i kommunene i Troms samt et sammendrag av de deler av statsbudsjettet som hører under Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) kan ses på fylkesmannens hjemmeside: www.fylkesmannen.no/troms.

Relevant bakgrunnsinformasjon for vurderinger av budsjett og økonomiplan, kan også hentes fra *Kommunebarometeret 2018* utarbeidd av Kommunal Rapport, som i foreløpig versjon var vedlegg til kommunens årsmeldinger for 2017. Det vises også til at K-sak 4/16 *Kommunestruktur – statusbilde for Kvæfjord kommune* ikke kun drøfter forhold omkring kommunestrukturen, men også gir et omfattende innblikk i kommunens ulike virksomheter. Statusbildet kan lastes ned fra kommunens hjemmeside: www.kvafjord.kommune.no.

2: Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, løpende inntektsutjevning og skatteinntekter, som i prinsippet disponeres av kommunestyret uten andre føringer fra staten enn det som følger av lover og regelverk. Skatteinntektene varierer betydelig kommunene i mellom, for å få til en inntektsfordeling slik at kommunene kan yte likeverdige tjenestetilbud, tas det via det kriteriebaserte inntektssystemet hensyn til strukturelle ulikheter i kostnadene (ved utgiftsutjevning ut fra ulike utgiftsbehov) og ulikheter i skatteinntektene (ved inntektsutjevningen), når rammetilskuddet skal beregnes og fordeles.

Nivået på frie inntekter blir bestemt ut fra deflator, innlemming av øremerkede tilskudd, korrigeringsoppdrag og statlige satsinger via inntektssystemet, herunder de politiske ambisjoner for inntektsveksten. Etter at samlet nivå på frie inntekter er fastsatt i forslaget til statsbudsjett, framtrer rammetilskuddet ved å trekke ut anslaget for skatteinntekter. Inntektsutviklingen blir en konsekvens av de sentrale statlige føringer i kommuneproposisjonen og de mer konkrete forslag til bevilgninger i statsbudsjettet, samt utviklingen i de ulike kriteriedata som påvirker utgiftsutjevningen, både på kommunenivå og avstemt mot tilsvarende utviklingstall på landsbasis.

Det ble i arbeidet med økonomiplan 2018-2021 også gjort et anslag på inntekter for 2019, ut fra kjent grunnlag for et år siden. Beregningene som nå ligger til grunn i budsjetteringen for 2019, viser et inntektsanslag fra rammetilskudd, netto inntektsutjevning og skatt (ikke medregnet eiendomsskatt) som ligger 1 963 000 kr lavere enn forventet i forrige års økonomiplanarbeid.

Veksten i de frie inntekter i statsbudsjettet ligger helt nederst i angitt intervall for inntektsvekst i kommuneproposisjonen for 2019. Veksten i frie inntekter sett mot inntektsnivået i 2018, anslås til 0,7 prosent. Korrigert for prisstigningen, gir dette samlet for kommunesektoren en tilnærmet nullvekst fra 2018 til 2019. 16 kommuner i Troms har nedgang i de frie inntekter fra skatt, rammetilskudd og inntektsutjevning. For Kvæfjord kommune er nedgangen 0,8 prosent eller omlag 1,6 mill kr, dvs nær opp til avviket på vårt eget inntektsanslag fra ett år tilbake. Vår beregning av rammetilskudd og skatt bygger på en prognosemodell utviklet av KS, oppdatert ut fra forslaget til statsbudsjett for 2019.

Selv om vi så langt mulig vektlegger en realistisk tilnærming til inntektsanslagene i budsjett og økonomiplan, henger avvik slik som påpekt i tidligere budsjetter, også sammen med «at vi av ulike årsaker ... ikke har maktet så sterk fokus på beregning av inntektsanslag for de etterfølgende år i planperioden som ved tidligere planrevisjoner. Erfaringsmessig kan dette medføre at inntekter for de etterfølgende år er noe overvurdert». Et element i denne sammenheng er negativ folketallsutvikling, forsterket ved at tall på landsbasis viser motsatt utvikling. Ellers foreligger ikke sluttsummer på inntekter for budsjettåret 2019 i endelig versjon før vi er rundet inn i 2020.

Ut over mer generelle forhold knyttet til bruken av inntektssystemet som et verktøy for «tilpasninger til politiske føringer fra kommunereformens ambisjoner om større og færre kommuner» slik som formannskapet påpekte i høringsrunden om nytt inntektssystem i 2016, er det spesielt for Kvæfjord og en del andre vertskommuner i særlig grad ambisjoner framført av KMD om å redusere vektingen av kriteriet «antall psykisk utviklingshemmede 16 år og over» som kan få vesentlig budsjettmessig virkning. Formannskapet kom da til at redusert vekting av dette kriteriet syntes påvirket av et ønske om «å frigjøre ressurser til bruk mot andre kommunale brukergrupper, slik som for eksempel omtalt i den ambisiøse primærhelsemeldingen».

Iverksetting av et slikt forslag innenfor planperioden, vil bety et vesentlig uttrekk fra midler som skal finansiere tiltak og tjenester til mennesker med psykisk utviklingshemming, isolert for Kvæfjord kommune anslått til nedjustering av rammetilskuddet med 3,5 mill kr, sett mot 2016-bevilgningen. Dette utgjør alene mer enn summen av alle andre endringer i kostnadsnøkklene ved den siste gjennomgangen av inntektssystemet. Det er i forslaget til statsbudsjett ikke foreslått vesentlige endringer, derimot vil regjeringen tidlig i 2019 nedsette et utvalg for fornyet gjennomgang av inntektssystemet.

Medregnet inntekter fra eiendomsskatt, vertskommunetilskudd, integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger og utbyggingskompensasjon for tidligere investeringer, er budsjettforslaget for 2019 gjort opp med totale frie inntekter 334 320 000 kr. Inntektsanslagene fra økonomiplan 2018-2021 tilsa slike inntekter i 2019 med 344 mill kr, altså nærmere 10 mill kr mer enn antatt nivå. Mer enn halvdel av inntektssvikten skyldes nullbosetting av flyktninger, både i inneværende år 2018 og videre utover i planperioden 2019-2022. Kombinasjonen av langt lavere ankomster av flyktninger og endret strategi for bosetting, blant annet slik at det i hovedsak er kommuner med minst 5000 innbyggere som nå anmodes om å ta i mot flyktninger, betyr at Kvæfjord kommune beveger seg fra bosettingstilskudd med 11 683 000 kr i sist avlagte regnskapsår 2017 og til 294 000 kr i planperiodens år 2022.

Det vises ellers til etterfølgende omtale av vertskommunetilskuddet, der oppfølging av en såkalt områdegjennomgang av de øremerkede tilskuddsordninger kan få vesentlig innvirkning på kommunens finansieringsgrunnlag.

RAMMETILSKUDD

Rammetilskuddet bygger på et *innbyggertilskudd* fordelt med likt beløp pr innbygger 1 juli året forut for budsjettåret. Beløpsstørrelsen styres direkte ut fra samlet anslag for vekst i kommunesektorens frie inntekter, og er for 2019 satt til 24 710 kr, før utgiftsutjevningen (mot 23 726 kr i 2018). Med 2892 innbyggere pr 1.7.2018 gir dette innbyggertilskudd med 71 460 000 kr.

Det beregnes deretter *utgiftsutjevning* ut fra delkostnadsnøkler. Kommunene kompenseres for ufrivillige kostnadsforhold som de ikke direkte kan påvirke selv; som aldersfordeling, ulike sosiale forhold og reiseavstander. Kompensasjonen skjer gjennom kostnadsnøkkelen, som består av ulike kriterier og med ulik vekting. Via kostnadsnøkkelen og et oppdatert sett av kriteriedata for den enkelte kommune så vel som på landsbasis, beregnes et teoretisk utgiftsbehov ut fra oppsettet i tabell 1 vist på neste side.

Vektingen for det enkelte kriterium i kostnadsnøkkelen angir hvor stor andel av beregnet utgiftsbehov som er knyttet til dette kriteriet. For eksempel er kriteriet «Innbyggere 6-15 år» vektet 0,2628 i 2019, dvs at 26,28 prosent av samlet beregnet utgiftsbehov på landsbasis er knyttet til kriteriet. Kvæfjord har 338 av landets 639819 innbyggere i aldersgruppen og samtidig 2892 av 5312508 innbyggere samlet sett. Lokal indeks for kriteriet «Innbyggere 6-15 år» framkommer som andel av landsbasis innenfor denne aldersgruppen dividert med andel av landets totale innbyggertall: $(338/639819)/(2892/5312508) = 0,9704$. Tilsvarende sammenligninger av andeler mot landsbasis foretas for alle kriterier for å finne fram til de lokale indekser basert på det enkelte kriterium.

Betydningen av endringer i kriteriedata er tidligere illustrert ved å vise til at reduksjonen i denne aldersgruppen, sammenfallende med elever i grunnskolen, fra 495 innbyggere i 2004 til 336 innbyggere i 2015 isolert sett medførte reduksjon i rammetilskuddet med mer enn 10 mill kr for året 2016, sammenlignet med 2005. Elevtallet i 2019 er på linje med 2015-tallet. Den lokalpolitiske utfordring ligger i å få til tilpasninger av kostnadsnivå for berørte tjenester i forhold til slike endringer i kriteriedata, vekting og dermed til sist endrede inntekter via rammetilskuddet.

Utgiftsutjevningen er en ren omfordeling. Vekting av kostnadsnøklerne brukes sammen med oppdaterte kriteriedata til å beregne utgiftsbehov, og har til ambisjon å si noe om hvor tungt eller lett det er å drive kommunen. Det som blir trukket inn fra lettdrevne kommuner, blir delt ut igjen til de mer tungdrevne. For kriteriet «Innbyggere 6-15 år» multipliseres andelen av samlet kriterievekt 0,2628 med den lokale indeks 0,9704. Tilsvarende øvelse blir gjort for alle indekser. Ut fra dette summeres Kvæfjord kommunes samlede indeks for beregnet utgiftsbehov til 1,2016 (mot for eksempel 1,1901 i 2018). Dette tilsier at kommunen er 20,16 prosent tyngre å drive enn landsgjennomsnittet. Indeks 1,2016 blir multiplisert med gjennomsnittlig anslått utgiftsbehov for alle kommunene 52 287 kr, noe som gir beregnet utgiftsbehov 62 829 kr pr innbygger. Omfordelingen er deretter differansen mellom beregnet utgiftsbehov for kommunen og gjennomsnittlig anslått utgiftsbehov for alle kommunene, dvs 10 543 kr pr innbygger eller et samlet tilskudd via utgiftsutjevningen med 30 490 000 kr.

Tabell 1: Utgiftsutjevning, beregnet utgiftsbehov 2019

Kriterium	Kriteriedata Kvæfjord	Vekt	x	Indeks kriterium =	Beregnet utgiftsbehov
Innbyggere 0-1 år	51	0,0055	x	0,8187	= 0,0045
Innbyggere 2-5 år	99	0,1401	x	0,7419	= 0,1039
Innbyggere 6-15 år	338	0,2628	x	0,9704	= 0,2550
Innbyggere 16-22 år	262	0,0229	x	1,0433	= 0,0239
Innbyggere 23-66 år	1567	0,1031	x	0,9424	= 0,0972
Innbyggere 67-79 år	419	0,0553	x	1,3438	= 0,0743
Innbyggere 80-89 år	129	0,0760	x	1,3191	= 0,1003
Innbyggere over 89 år	27	0,0383	x	1,1070	= 0,0424
Basiskriteriet (km/gradering)	15,5/0,8	0,0188	x	4,5261	= 0,0851
Reiseavstand innen sone	24183	0,0101	x	2,2579	= 0,0228
Reiseavstand til nabokrets	11359	0,0101	x	2,2812	= 0,0230
Landbrukskriteriet (jordbr.bedrifter/landbr.eiendom/areal)		0,0020	x	2,7738	= 0,0055
Innvandrere 6-15 år, ekskl Skandinavia	40	0,0071	x	1,4397	= 0,0102
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	27	0,0484	x	2,4976	= 0,1209
Ikke-gifte 67 år og over	269	0,0452	x	1,4104	= 0,0638
Dødelighetskriteriet	27	0,0452	x	1,2167	= 0,0550
Uføre 18-49 år	73	0,0065	x	1,3450	= 0,0087
Flyktninger uten integreringstilskudd	97	0,0084	x	1,1856	= 0,0100
Opphopningsindeks	0,0794	0,0095	x	0,7658	= 0,0073
Aleneboende 30-66 år	230	0,0194	x	0,9278	= 0,0180
Barn 0-15 år med enslig forsørger	87	0,0181	x	1,3362	= 0,0242
Lavinntektskriteriet	170	0,0113	x	1,1854	= 0,0134
Barn 1 år uten kontantstøtte	28	0,0171	x	1,0096	= 0,0173
<u>Innbyggere med høyere utdanning</u>	<u>589</u>	<u>0,0188</u>	<u>x</u>	<u>0,7980</u>	<u>= 0,0150</u>
Sum indeks for beregnet utgiftsbehov		1,0000			1,2016

Noen kommuner har elever i statlige og private grunnskoler, men ikke utgifter for disse elevene. Det gjelder derfor en ordning der disse kommunene trekkes et gitt beløp for elever kommunene ikke yter grunnskole tjenester til. Summen av trekket fordeles ut igjen til alle kommunene etter andeler av beregnet utgiftsbehov. Korreksjonsordningen omfordeler midler fra kommuner med mange elever i slike skoler til kommuner med få eller ingen elever i slike skoler. Nettoeffekten for Kvæfjord er tilbakeføring med 1 314 000 kr, slik at samlet utgiftsutjevning oppjusteres til 31 804 000 kr.

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og inntektssystemendringer kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste. Inntektsgarantiordningen *INGAR* skal skjerme mot brå endringer. *INGAR* er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kr under beregnet vekst på landsbasis, målt i kroner pr innbygger pr 1 juli. Ellers inngår ikke endringer i skjønnstilskudd, skatteinntekter og inntektstiljevning i *INGAR*, som til slutt finansieres ved et likt trekk pr innbygger i alle landets kommuner.

Korrigert vekst i rammetilskuddet fra 2018 til 2019 er 1 115 kr pr innbygger på landsbasis. Det betyr at kommuner med vekst lavere enn 715 kr pr innbygger, kompenseres opp til dette beløpet. Korrigert vekst i rammetilskuddet for Kvæfjord kommune utgjør 969 kr pr innbygger, kommunen får dermed ingen kompensasjon gjennom *INGAR* i 2019 men derimot et trekk med 53 kr pr innbygger, eller samlet 154 000 kr, som bidrag til finansiering av ordningen.

Noen enkeltsaker fordeles midlertidig ikke etter inntektssystemet kriterier, men gis av ymse (politiske) årsaker en særskilt fordeling for senere å bli del av inntektssystemet. Lokale forhold med slik særskilt fordeling i 2019 er tilskudd til helsestasjons- og skolehelsetjeneste inkludert jordmortjeneste med 446 000 kr og tilskudd til frivilligsentraler med 414 000 kr. I sum gis dermed slike tilskudd til Kvæfjord kommune med 861 000 kr i 2019.

I inntektssystemet inngår også *regionalpolitiske virkemidler* som skal bidra til å gi noen kommuner muligheter til bedre tjenestetilbud enn ellers, de skal også bidra til å muliggjøre høyere kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturutsatt næringsliv. Med endringer i inntektssystemet fra 2017, ble Nord-Norgetilskuddet og småkommunetilskuddet slått sammen til et nytt distriktstilskudd Nord-Norge, også omfattende kommuner i Namdalen. Nord-Norgetilskuddet blir delvis gitt med en sats pr innbygger pr 1.januar; i 2019 differensiert slik at kommuner i Namdalen og Nordland gis tilskudd med 1 758 kr, Troms utenfor tiltakssonen 3 371 kr, tiltakssonen i Nord-Troms 3 972 kr og Finnmark 8 232 kr pr innbygger. I 2019 utgjør dermed denne del av tilskuddet for Kvæfjord kommune 9 870 000 kr.

Det gis også småkommunetillegg til kommuner med færre enn 3200 innbyggere pr 1.januar, gitt at disse har hatt skatteinntekter de siste tre årene under 120 prosent av landsgjennomsnittet. Tildelingen bygger fra 2017 også på en distriktindeks, som uttrykker graden av distriktutfordringer basert på indikatorer for sentralitet, reiseavstand, befolkningstetthet, befolkningsstruktur, befolkningsutvikling, inntektsnivå og arbeidsmarkedsstatus. Småkommunetillegget skal via distriktindeksen målrettes mot kommuner med distriktutfordringer. Kvæfjord kommune står med distriktindeks 24, det utløser tilskudd innenfor indeksintervallet 0-35, med 5 698 000 kr.

Skjønnstilskuddet skal kompensere spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet. Tilskuddet er over flere år betydelig redusert, samlet skjønnstilskudd til fordeling via Fylkesmannen i Troms og Finnmark er redusert i 2019 med 25 mill kr til 131,6 mill kr; ut fra føringer gitt senest i kommuneproposisjonen for 2019 om utjevning av forskjeller i basisrammen pr innbygger. Kvæfjord kommune mottar etter dette ordinært skjønnstilskudd for 2019 med 1 637 000 kr, mot 1 789 000 kr i 2018. Omfanget av reduksjon i skjønnstilskuddet kan synliggjøres med å vise til at slike tilskudd til Kvæfjord kommune regnet fra og med 2011 er redusert med nærmere 6,0 mill kr når vi tar hensyn til utviklingen i deflator innenfor samme tidsperiode.

Samlet rammetilskudd for 2019 til Kvæfjord kommune er etter dette innbyggertilskudd 71 460 000 kr, utgiftsutjevning medregnet korreksjon for elever i statlige og private skoler 31 804 000 kr, trekk til medfinansiering av INGAR 154 000 kr, saker med særskilt fordeling 861 000 kr, to distriktstilskudd 15 568 000 kr og skjønnstilskudd 1 637 000 kr; dvs i sum rammetilskudd utenom inntektsutjevningen i forslaget til statsbudsjett med 121 176 000 kr.

SKATTEINNTEKTER

Skatteinntekter medregnet løpende inntektsutjevning, men ikke eiendomsskatt, er samlet beregnet til 84 848 000 kr i budsjettforslaget for 2019.

Da vi ikke kjenner de endelige beløpene fra formues- og inntektsbeskatningen før i februar 2020, er det gjort et foreløpig anslag på skatteinntektene. Dette tar utgangspunkt i inntekter fra skatt på formue og inntekt de seneste årene, samt utviklingstall så langt i 2018. Skatteinntektene er framskrevet i tråd med veksten i samlet skatteanslag på landsbasis, det er altså forutsatt lik skattevekst pr innbygger og med fordeling som foregående år. I statsbudsjettet er skatteinntekter medregnet inntektsutjevning ut fra dette anslått til 84 716 000 kr for Kvæfjord.

En noe forenklet vurdering via *KS Prognosemodell* indikerer slike inntekter med 83 920 000 kr i 2019. Ut fra en lokal betraktning mot skatteinngangen så langt i 2018 så vel som i foregående år, kommer vi til at skatteinntektene for 2019 samlet sett kan oppjusteres noe. Et vesentlig høyere skatteanslag må og ses mot inntektsutjevningen, på det vis at høyere skattevekst enn landsbasis må påregnes å gi et trekk innenfor den løpende inntektsutjevningen. Det er ut fra dette beregnet et anslag for kommuneskatt fra formue og inntekt i 2019 med 64 012 000 kr, om lag på nivå med justert anslag for inneværende år.

For delvis å utjevne inntektsforskjeller mellom kommunene, omfordeles deler av skatteinntektene etter hvert som skattetall foreligger, via en løpende *inntektsutjevning*. Til forskjell fra utgiftsutjevningen, blir skatteinntektene kun delvis utjevnet. Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet kompenseres for 60 prosent av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet, tilsvarende trekkes kommuner med skatt over landsgjennomsnittet for 60 prosent. Det gis også en

tilleggskompensasjon til kommuner med skatteinntekter under 90 prosent av landsgjennomsnittet, ved at disse får kompensert 35 prosent av differansen mellom egen skatteinntekt og 90 prosent av landsgjennomsnittet. Inntektsutjevningen blir også oppdatert for folketallsutvikling, slik at endelig netto inntektsutjevning for 2019 først foreligger i februar 2020.

Anslaget for skatteinntekter på landsbasis for 2019 er 30 599 kr pr innbygger. Det lokale anslaget på skatteinntekter med 64 012 000 kr eller 22 134 kr, tilsvarer 72,3 prosent av landsgjennomsnittet. Det foreløpige anslaget for løpende inntektsutjevning, løfter kommunens skatteinntekter til 28 824 kr, dvs til 94,2 prosent av skatteinntektene etter inntektsutjevningen. Det er altså en direkte sammenheng mellom budsjetteringen av skatteinntekter og netto inntektsutjevning. Isolert for 2019 tilsier anslaget her at økning i budsjettert skatteinngang med 1 000 000 kr utløser reduksjon i inntektsutjevningen med 940 000 kr.

Ved siden av ordinær skatt på formue og inntekt, kan kommunene skrive ut *eiendomsskatt*, tidligere avgrenset til mellom 2 og 7 promille av takstverdi på skatteobjektet, men fra 2020 med en nedjustert øvre grense til 5 promille. Samtidig vil den årlige rammen for skatteøkning gitt i § 13 med 2 promille bli nedjustert til 1 promille. Innenfor slike rammer, følger det av eiendomsskatteloven § 10 at kommunestyret hvert år i tilknytning til budsjettbehandlingen fastsetter hvilke skattesatser som skal brukes for utskriving av eiendomsskatt det kommende skatteåret. Det er ingen direkte sammenhenger mellom nivået på eiendomsskatt og de øvrige frie midler, ut over at fylkesmannen for noen år siden antydte kutt i skjønnsmidler til kommuner som ikke gjorde bruk av eiendomsskatt som inntektsform.

Kvæfjord kommune innførte første gang eiendomsskatt på verk og bruk og annen næringsseiendom i 2014, fra 2015 også på andre faste eiendommer i kommunen. Kommunens høyeste skattlegging har så langt vært i 2017, med 5 promille av takstverdien. En oversikt fra Huseiernes Landsforbund viste at 16 av 24 kommuner i Troms krevde inn eiendomsskatt på boliger dette året, for en enebolig på 120 m² utgjorde gjennomsnittlig eiendomsskatt i Kvæfjord kommune 4 930 kr.

Ellers har den lokale tilnærming gjennomgående vært anlagt slik at administrativ ressursbruk skal begrenses, avveid mot tilstrekkelig kapasitet til å ivareta løpende oppfølging, korrekt beskatning og rettssikkerhet for skattyterne. Det er også lagt til grunn at eiendomsskatten så langt mulig skal bygge på verdier fastsatt ved ligningen året forut framfor omfattende takseringsarbeid via en kommunal takstnemnd. Kommunen har heller ikke gått inn på mer ressurskrevende varianter så som særskilte fritaksordninger eller innføring av bunnfradragsordninger. I tillegg til at oppfølging av særordninger utløser behov for administrative tilleggsressurser, vil fritak også bety et press på det gjennomgående skattenivået. Det ligger et fradrag i kommunens valg av beskatningsmodell, ved at der for eiendommer med formuesgrunnlag fra skatteetaten innregnes en gjennomgående reduksjonsfaktor, nå satt til 20 prosent og fra 2020 gradvis økende til 30 prosent. Dette vil tilsvarende redusere skattegrunnlaget ved at kommunen i sin utskriving av eiendomsskatt for 2019 multipliserer boligverdien med faktor 0,8.

Våre erfaringer tilsier at eiendomsbeskatningen så langt er ivarett på betryggende vis og med fravær av mishagsyttringer eller formelle klager fra innbyggerne. Det tilrås derfor at beskatningsreglene blir å videreføre i uendret form.

Når det så gjelder skattenivået, vedtok kommunestyret i tilknytning til 2018-budsjettet først å skrive ut eiendomsskatt med skattesats 4 ½ promille. Kommunestyret la samtidig til grunn at redusert eiendomsskatt skulle vurderes, gitt økte utbetalinger fra oppdretsnæringen. Ut fra antatte midler fra havbruksfondet, ble eiendomsskattesatsen fra og med 2.termin derfor nedjustert til 4 promille. Det foreslås her å videreføre en skattesats med 4 promille inn i 2019; deretter økende til 4 ¼ promille i 2020 og 2021 samt til 4 ½ promille i 2022. Ettersom økonomiplanen for ett år siden ble gjort opp med 5 ½ promille eiendomsskatt fra og med 2019, foreslås reduserte inntekter i 2019-2022 med anslagsvis 9 mill kr dekket inn via årets tilskudd fra havbruksfondet.

Tabell 2 på neste side gir en oversikt over utviklingen i eiendomsskatt i Kvæfjord kommune, også medregnet et oppsett over hvilke veksler som trekkes på midler fra havbruksfondet for nedjustering fra skattenivået fra de 5 ½ promille som lå til grunn i økonomiplanen for ett år siden.

I tillegg til overnevnte innstramminger i maksimal skattesats så vel som grunnlaget for årlig endring, vil kommunenes adgang til å kreve eiendomsskatt på produksjonsutstyr og -installasjoner gradvis bli fjernet i løpet av sju år regnet fra 2019. For noen kommuner medfører dette store inntektsbortfall. Gitt full virkning, gjeldende skattenivå og et lokale skattegrunnlag taksert til 91 mill kr, betyr dette bortfall av skatteinntekter for Kvæfjord kommune med omlag 90 000 kr i 2019, gradvis økende til full effekt i 2025 med 400 000 kr. Stortinget har vedtatt å kompensere kommunene for dette inntektsbortfallet i løpet av 2019. Det kan derfor vise seg å bli behov for en fornyet vurdering av eiendomsbeskatningen i løpet av det kommende året.

KS har uttrykt skuffelse over at regjeringen griper inn i det lokaldemokratiske handlingsrommet og hindrer kommuner fra selv å kunne foreta prioriteringer ut fra lokale ønsker og behov. I tillegg til å framstå som et legitimt, enkelt og forutsigbart regelsett, har administrasjonssjefen også sett behovet for å se eiendomsskatt som en finansiell buffer i den økonomiske planleggingen og som kommunen i særskilte tilfelle kan trekke veksler på. Grunnlaget for slik planlegging er også blitt svekket via de vedtatte innstramminger i det lokalpolitiske handlingsrommet.

I skattevedtaket for 2017 fastsatte kommunestyret gjennomgående fritak for «eiendommer som eies av frivillige lag og foreninger», videre for «lokaler som eies av religiøse samfunn» og for «lokaler som disponeres til museumsformål» samt for «fredede bygninger» og «bygninger av historisk verdi», med henvisning til eiendomsskatteloven §§ 7a og 7b. Det er senere klargjort at vedtak omkring slike fritak tilligger kommunestyret selv på det vis at et generelt fritaksvedtak eventuelt følges opp med søknader som kan forelegges kommunestyret til behandling. Kommunestyret må konkret vurdere søknader om fritak for eiendomsskatt og så fatte vedtak om det skal gis fritak eller ikke for den enkelte eiendom. Kommunestyret plikter neppe å vurdere en søknad om fritak dersom kommunestyret har truffet et generelt vedtak om at fritak ikke skal innrømmes.

Tabell 2: Eiendomsskatt 2014-2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
					4,50				
<i>Skattenivå promille:</i>	2,00	4,00	4,00	5,00	4,00	4,00	4,25	4,25	4,50
Skatteinntekter:									
Bolig, fritidseiendom	0	6 406	6 774	8 746	7 500	7 615	8 237	8 328	8 971
Annen eiendom	441	868	865	1 077	870	885	900	915	930
Summer 1000 kr	441	7 274	7 639	9 823	8 370	8 500	9 137	9 243	9 901
Inndekning havbruksfond				272	827	3 200	2 335	2 144	1 402

VERTSKOMMUNETILSKUDD

Etter ansvarsreformen i helsevernet for psykisk utviklingshemmede, overtok 33 kommuner ansvar for tiltak og tjenester for en rekke beboere som opprinnelig var hjemmehørende i andre kommuner. Det ble derfor fra 1993 innført en særskilt tilskuddsordning for å kompensere de 33 vertskommunene for beboere som valgte å bli boende i institusjonskommunen.

Tilskuddet fordeles i henhold til antall gjenværende vertskommunebeboere. Tilskuddet til den enkelte kommune settes årlig ned i forhold til antall beboere som faller fra. På grunn av frafall, kan noen vertskommuner få store endringer i inntekt fra ett år til et annet. Dette kan gi utfordringer i arbeidet med omstilling og nedbygging av tjenestetilbudet. For å sikre kommunene mot forbrå inntektsbortfall, er det innført en skjermingsordning slik at ingen kommuner, ved frafall av beboere, trekkes mer enn et beløp knyttet til antall innbyggere i kommunen. Skjermingsbeløpet målt pr innbygger tilsvarer beløpet

som gjelder innenfor INGAR. Uttrekk av vertskommunemidler skjer dog uavhengig av eventuelle uttrekk via INGAR. Den delen av tilskuddsordningen som kommunen ikke blir trukket pga skjermingsordningen, hefter ved kommunen i påfølgende år. Dermed kan kommuner i et år også få trekk uten frafall, dersom der står en slik heftelse fra tidligere år. Telling og uttrekk av midler ved frafall gjennomføres hvert år, fram til alle beboerne er falt fra og ordningen kan avvikles i sin helhet.

Det er i forslaget til statsbudsjett ført opp tilskudd til vertskommunene med 934,7 mill kr over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. I dette ligger forslag om å redusere bevilgningen ut fra frafall av beboere med 19,5 mill kr fra 2018 til 2019, før prisomregning. Uttrekket er noe lavere enn tidligere år fordi noen vertskommuner får tilbakeført for store uttrekk i tidligere år.

Beregningen av kommunevise tilskudd er så langt kun foretatt av vertskommunesammenslutningen LVSH. Vertskommunetilskudd til Kvæfjord kommune er for 2018 bevilget med 111 365 800 kr. 2019-bevilgningen tar utgangspunkt i uttrekk av midler ved frafall av 3 personer i løpet av 2017, med vél 6,4 mill kr. Skjermingsordningen begrenser trekket til 1 171 000 kr, mens det resterende hefter ved kommunen til senere år. Korrigert for deflator kan tilskuddet for 2019 anslås til 113 280 000 kr.

Omtalen av vertskommunetilskuddet i statsbudsjettet betoner som tidligere år hensynet til å sikre de berørte kommuner «mot brått inntektsbortfall». Dette står i stor kontrast til områdegjennomgangen av øremerkede tilskudd til kommunesektoren som ble foretatt i 2017, der en ekspertgruppe nedsatt av regjeringen blant annet kom til at vertskommunetilskuddet bør vurderes for innlemming i inntektssystemet. Mens ekspertgruppen nøyde seg med å vise til at vurderingen av de ulike tilskudd kun var basert på en systemtilnærming, uten at virkninger og effekter av de enkelte tilskuddsordninger ble vurdert, pekte så vel formannskapet som vertskommunesammenslutningen LVSH på at dette fraværet av økonomisk konsekvens framsto som en opplagt svakhet både i ekspertgruppens mandat og gjennomgang. LVSH framholdt det som svært alvorlig at vertskommunetilskuddet eventuelt skal avvikles som øremerket tilskuddsordning koblet til avtalen mellom staten og de berørte kommunene om det finansielle grunnlaget for det særskilte samfunnsoppdraget disse kommunene påtok seg tilbake i 1991. Regjeringen har i statsbudsjettet presisert de videre vurderinger av områdegjennomgangen til «en helhetlig, flerårig innlemmingsplan i kommuneproposisjonen for 2020».

INTEGRERINGSTILSKUDD

Kommunene får utbetalt integreringstilskudd ved bosetting av personer som får innvilget opphold på bakgrunn av søknad om asyl og familiegjenforente til disse. Alle berørte kommuner får tilskudd etter de samme satser og regnet i fem år fra bosetting. Kombinasjonen av langt lavere ankomster av flyktninger enn tidligere år og endret statlig strategi for bosetting, betyr at Kvæfjord kommune beveger seg fra et bosettingstilskudd med 11 683 000 kr i sist avlagte regnskapsår til ubetydelige 294 000 kr i planperiodens siste år 2022.

IMDi konkluderte for ett år siden med at det ikke var behov for å anmode Kvæfjord kommune om å bosette flyktninger i 2018. IMDi har senere utdypet at rundt halvparten av kommunene er spurt om å ta imot flyktninger i 2018. Det er et *Nasjonal utvalg for bosetting* som fastsetter bosettingsbehovet på bakgrunn av prognose for antall flyktninger i mottak som venter på å bli bosatt, prognose for antall asylsøkere som vil få opphold som flyktninger i Norge og Stortingets avgjørelse om hvor mange overføringsflyktninger landet skal ta imot. I forbindelse med de kommunevise anmodninger for 2018 er det tatt hensyn til innbyggertall, sysselsettingsnivå og resultater i introduksjonsprogram sett over tid. Det er i hovedsak kommuner med minst 5000 innbyggere som er anmodet om bosetting.

Kommunen har lang erfaring med bosetting. Variasjoner i statens anmodningsvedtak har de seneste årene medført behov for løpende tilpasninger av det lokale tjenesteapparatet, blant annet med stillingsreduksjon i 2018. Nullbosetting vil bety raskere nedbygging av tjenestefanget enn tidligere antatt og med tiden et fravær av kapasitet og kompetanse i forhold til å kunne møte endringer i bosettingsbehovet. Samtidig må kommunestyret i planarbeidet ta hensyn til et inntektsbortfall på årsbasis med omlag 12 mill kr i planperioden, i tillegg til bortfall av øremerkede tilskuddsordninger knyttet til bosettingsarbeidet.

UTBYGGINGSKOMPENSASJON

Det er innenfor de frie inntekter ført opp årlig utbyggingskompensasjon ut fra tidligere innvilget statstilskudd til delvis dekning av renter og avdrag på lån til finansiering av utbyggingen av Husby sykehjem og omsorgsboliger, med 856 000 kr. Tilskuddet er noe nedjustert ut fra endret rentenivå.

I økonomiplanens etterfølgende år er utbyggingskompensasjon vedkommende nytt helsehus ut fra nye beregningsregler så vel som tilsagn fra Husbanken, forutsatt å ta form av et engangstilskudd i 2020, ved fullført utbygging, med 17 740 000 kr for 10 nye korttidsplasser.

Tabell 3 viser først et samlet anslag på frie inntekter fra rammetilskudd og skatt i perioden 2019-2022, sammenlignbart med oppsett i *Grønt hefte, beregningsteknisk dokumentasjon til inntektssystemet for 2019*, tabell 3-k (som er summert til 205 892 000 kr). Deretter er også medregnet anslag på inntekter fra eiendomsskatt, vertskommunetilskudd, integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger og utbyggingskompensasjon. Beløp for 2019 bygger på forslaget til statsbudsjett for 2019, for 2019 så vel som de etterfølgende år også vurdert med grunnlag i KS Prognosemodell. Det ligger i sakens natur at inntektsanslag lengre fram i tid er beheftet med større usikkerhet, erfaringsmessig kan dette tilsi at realutviklingen for deler av inntektsanslagene er noe overvurdert i økonomiplanen.

Tabell 3: Frie inntekter 2019-2022

1000 kr, 2019-priser	2019	2020	2021	2022
Innbyggertilskudd	71 460	71 774	71 851	71 859
Utgiftsutjevning inkl elever i statlige/private skoler	31 804	31 833	31 887	31 888
Overgangsordning INGAR	-154			
Saker med særskilt fordeling	861	861	446	446
Nord-Norge- og Namdalstilskudd	9 870	9 857	9 857	9 857
Småkommunetilskudd	5 698	5 698	5 698	5 698
Skjønnstilskudd	1 637	1 637	1 637	1 637
Sum rammetilskudd uten inntektsutjevning	121 176	121 660	121 376	121 385
Netto inntektsutjevning	20 836	20 536	20 536	20 536
Skatt på formue og inntekt	64 012	63 384	63 384	63 384
Sum rammetilskudd og skatt	206 024	205 580	205 296	205 305
Eiendomsskatt	8 500	9 137	9 243	9 901
Vertskommunetilskudd	113 280	112 109	110 938	109 766
Integreringstilskudd flyktninger	5 660	3 230	1 235	294
Utbyggingskompensasjon	856	856	856	856
Sum frie inntekter	334 320	330 912	327 568	326 122

3: Rammeberegning

Kommunens frie inntekter finansierer nettoutgiftene som kommunestyret vedtar for den løpende drift. Som det framgår ovenfor, kan de frie inntekter medregnet eiendomsskatt, vertskommunetilskudd, integreringstilskudd og utbyggingskompensasjon summeres til vél 334 mill kr for året 2019.

Inntektsanslagene fra økonomiplan 2018-2021 tilsa slike inntekter for 2019 med 344 mill kr, altså nærmere 10 mill kr mer enn det nivået vi nå legger til grunn. Mer enn halvparten av inntektssvikten skyldes antatt nullbosetting av flyktninger og asylsøkere, både innværende år 2018 og videre utover i

planperioden 2019-2022. Ellers viser beregningene som nå ligger til grunn for inntektsanslagene at rammetilskudd og skatter i 2019 kommer ut nærmere 2 mill kr lavere enn forventet i forrige års økonomiplanarbeid. Justert for antatt prisvekst, står Kvæfjord kommune ellers med en realnedgang i de frie inntekter fra 2018 til 2019 med 1,6 mill kr.

Gitt dette utgangspunkt, har administrasjonssjefen likevel bygget beregningen av disponible rammer isolert for budsjettåret 2019 på kommunestyrets skisse for økonomiske rammer fra behandlingen av økonomiplan 2018-2021, ut fra forutsetningen om at økonomiplanen også skal danne grunnlag for beregninger av rammer i arbeidet med årsbudsjettet. Videreføringen er også muliggjort ut fra de gode bakenforliggende regnskapsårene så vel som ekstraordinære (engangs)inntekter knyttet til det statlige havbruksfondet og kommunens pensjonsforlik med KLP og Overføringsavtalens sikringsordning.

Tabell 4 på neste side viser et sammendrag av rammeberegningen som har dannet grunnlag for arbeid med forslaget til budsjett for 2019. Rammeberegningen skal så langt mulig være en regneøvelse basert på politiske styringsvedtak, primært i kommunestyret men også ut fra sentrale statlige føringer som vil virke inn på det lokale budsjettoppbygget, mest via kommuneproposisjonen og statsbudsjettet. I den grad administrasjonssjefen i dette nærmer seg mer skjønnsmessige vurderinger, er slike plassert innenfor de avsluttende linjer i avsnittet «Lokale rammetilpasninger».

Linje 1 er netto driftsutgifter for 2018 ut fra opprinnelig vedtatt budsjett for 2018 i K-sak 55/17. Den administrative oppfølging via administrasjonssjefens budsjetttrundskriv for 2018 bygger på de samme beløp og er dermed også utgangspunkt for beregningen av disponible rammer for 2019.

Linje 2-21 lister opp tiltak i gjeldende økonomiplan med antatt økonomisk konsekvens i budsjettet for året 2019, deretter summert i Linje 22 og med ny nettoutgift pr rammeområde vist i Linje 25.

Linje 26-33 viser uttrekk fra budsjett(regulerings)saker i løpet av 2018 med antatt økonomisk virkning inn i neste budsjettår 2019. For å framheve den ordinære behandlingen av budsjett og økonomiplan som styrende for virksomhetsomfanget, oppfatter administrasjonssjefen at slike saker så langt mulig bør begrenses fordi noen saker med budsjettkonsekvens lett kan ta form av en omkamp på enkeltsaker uten et tilstrekkelig helhetlig perspektiv. Det vil over tid erfaringsmessig svekke økonomistyringen. Nettovirkningen i 2019 av slike saker er i Linje 34 summert til utgiftsøkning med 1 577 000 kr, som må dekkes via 2019-budsjettet. I Linje 37 framstår nytt grunnlag for overvelt til 2019-budsjetteringen.

Linje 38-49 er anslag på lokale virkninger av innlemminger og korreksjoner i rammetilskuddet, ut fra statsbudsjettet for 2018 og 2019. Oppsettet viser at staten influerer på kommunenes økonomiske vilkår både i stort og i smått. Linje 50 summerer nettokorreksjoner i rammetilskuddet med 105 000 kr og dermed en (statlig) forventning om lokale tilpasninger av virksomheten.

Det er deretter i Linje 51 innregnet kompensasjon for antatt deflator fra 2018 til 2019 med 2,8 prosent, i tråd med vekstanslaget i statsbudsjettet. Deflator er sammensatt av antatt lønnsvekst med 3 ¼ prosent (teller 2/3-deler i deflator) og prisvekst på andre varer og tjenester med 1,9 prosent (utgjør 1/3-del i deflator) og er her summert til 8 943 000 kr som fordeles forholdsvis på rammeområdene. Merk at deflator kun er et anslag på utgiftsvekst; senest for 2018 synes det i skrivende stund som om denne utgiftsveksten nærmer seg ½ prosentpoeng mer enn beregnet i statsbudsjettet for et år siden, med tilsvarende svekkelse av inntektsgrunnlaget for løpende kommunal drift.

Gitt bruk av kjent lønnsnivå pr 1.9.2018 i budsjetteringen, har noe av lønnveksten inndecking i de ordinære bevilgninger. Det er i tillegg beregnet et samlet behov for reservemidler til å møte ytterligere lønnstillegg som gis etter 1.9.2018 med 5 020 000 kr. Dette beløpet er fordelt forholdsvis via avsluttende Linje 78, beregnet ut fra andeler av fastlønn medregnet ulempestillegg i 2018-budsjettet.

Linje 52-55 viser nettoeffekter for året 2019 av to enkeltsaker som er videreført med særskilt fordeling innenfor statsbudsjettet, henholdsvis for helsestasjon/skolehelsetjeneste og for frivilligsentraler. Rammetilskuddet for slike saker bygger ikke på inntektssystemets ordinære kriterier, men inntil videre på særskilte tilskudd og fordelinger gitt i tidligere år.

Tabell 4: Rammeberegning 2019

	RO0-6 Summer	RO0 Styring	RO1 Fellesadm	RO2 Oppvekst	RO3 Hel/oms	RO4 Teknisk	RO6 Selvkost
<i>Beløp i 1000 kr</i>							
1 K-sak 55/17 Budsjett 2018	322 838	3 052	26 486	105 571	168 435	19 968	-674
2 K-sak 55/17 Tiltak økonomiplan 2019:							
3 Årsvariable utgifter valgavvikling	177	177					
4 Budsjettandel kutt v/frafall vek-beboere	-3 455	-14	-220	-573	-2 446	-165	-37
5 Resultatbasert rammekorrigerings	-1 466	-41	-168	-685	-709	145	-8
6 Tilbakeføring stilling arkiv 2018, helårseffekt	279		279				
7 Næringsprosj egenfinansiering, helårseffekt	370		370				
8 Tvistesak KLP Sikringsordning i 2018	-200		-200				
9 Lånekompensasjon kirkekassen oppdateres	-3		-3				
10 Tilbakeføring oppvekstsjef 2018, helårseffekt	372			372			
11 Kutt 1 st flyktningbosetng 2018, helårseffekt	-264			-264			
12 Kutt 1 st lærer i skolen 1.7.19	-343			-343			
13 Flesnes barnehage nedlegges, se linje 33	-427			-427			
14 Styrket tilskuddsbevilgning lag/foreninger	30			30			
15 Prosessutgifter omstillingsarbeid	27				27		
16 Kompetansekrav, omgj assistentstillinger	76				76		
17 Endret periodisering variabel lønn 2018	-1 300				-1 300		
18 Vedlikeholdsplan bygg, styringsmidler	83					83	
19 Legge til rette for veilys, veilysplan	100					100	
20 Bortfall ekstraordinære gebyrinntekter 2018	867						867
21 Geovekstavtale fullføres 2018	-54						-54
22 SUMMER endringer i følge ØP 2019	-5 132	122	59	-1 891	-4 353	163	768
23 (fra 1) vedtatt Budsjett 2018	322 838	3 052	26 486	105 571	168 435	19 968	-674
24 (fra 22) endringer i følge ØP 2019	-5 132	122	59	-1 891	-4 353	163	768
25 Budsjett m/økonomiplan 2019, oppdatert	317 706	3 174	26 545	103 680	164 082	20 131	94
26 Budsjettsaker i 2018 med virkning i 2019:							
27 K-8/18 omfordeling enheter OU-prosess	0			-12 244	9 469	2 775	
28 K-9/18 nye forsikringsavtaler, helårseffekt	-420	-1	-19	-137	-238	-21	-4
29 K-32/18 tertial 1; bortfall mottaksdrift	1 970		196	1 222	552		
30 K-32/18 tertial 1; pensjonsforlik (også 62)	-750	-3	-48	-124	-531	-36	-8
31 K-33/18 Kveøyforbindelsen, økt komm andel	50					50	
32 K-48/18 tertial 2; bassengdrift Trastad	300			300			
33 K-52/18 Vik/Flesnes skole-/barnehagestruktur	427			427			
34 SUMMER budsjettsaker i løpet av 2018	1 577	-4	129	-10 556	9 252	2 768	-12
35 (fra 25) Budsjett m/økonomiplan 2019	317 706	3 174	26 545	103 680	164 082	20 131	94
36 (fra 34) budsjettsaker i løpet av 2018	1 577	-4	129	-10 556	9 252	2 768	-12
37 Budsjett 2018; grunnlag fra regulert budsjett	319 283	3 170	26 674	93 124	173 334	22 899	82
38 Statsbudsjett - innlemminger/korreksjoner:							
39 boligsosialt kompetansetilsk, opptrapping	10		10				
40 innlemming boligsosialt tilskudd arbeid	6		6				
41 justering økt elevtall statlige/private skoler	-66			-66			
42 mer gratistid barnehage, endringer 2018	30			30			
43 mer gratistid barnehage 2-åringer 2019	29			29			
44 økt makspris barnehage 2018, helårseffekt	-14			-14			
45 økt makspris barnehage, endring 1.8.19	-42			-42			
46 betalingutskrivingskl psyk helsevern og TSB	118				118		
47 tokstoppgjør leger 2018, helårseffekt	64				64		
48 helsestasjon/skolehelsetjeneste, ny fordeling	-17				-17		
49 justering for frivilligsentraler (også 54)	-13		-13				
50 SUMMER korreksjoner rammetilskudd	105	0	3	-62	165	0	0

Tabell 4: Rammeberegning 2019 forts	RO0-6 Summer	RO0 Styring	RO1 Fellesadm	RO2 Oppvekst	RO3 Hel/oms	RO4 Teknisk	RO6 Selvkost
51 Deflator 2,8 % - komp pris-/lønnsvekst	8 943	89	747	2 606	4 858	641	2
52 Statsbudsjett - saker m særskilt fordeling:							
53 helsestasjon-/skolehelsetjeneste (også 48)	15				15		
54 frivilligsentraler, årets nettoeffekt (også 49)	12		12				
55 SUMMER saker med særskilt fordeling	27	0	12	0	15	0	0
56 (fra 37) Budsjett 2018, regulert budsjett	319 283	3 170	26 674	93 124	173 334	22 899	82
57 (fra 50) korreksjoner rammetilskudd	105	0	3	-62	165	0	0
58 (fra 51) deflator 2,8 %	8 943	89	747	2 606	4 858	641	2
59 (fra 55) saker med særskilt fordeling	27	0	12	0	15	0	0
60 Budsjett 2019; grunnlag for budsjett 2019	328 358	3 259	27 436	95 667	178 372	23 541	84
61 Lokale rammetilpasninger:							
62 justering pensjonsinnskudd ny premie 2019	-213	-1	-22	68	-238	-16	-4
63 justering tilskudd PP-tjeneste fra RO3 til RO2	0			371	-371		
64 interne omfordelinger stillingsressurser	0		-364	208			156
65 nettoreduksjon 20015 Flyktningebosetting	-2 035			-2 035			
66 korrigerer feil inntektsføring SFO-betaling	400			400			
67 nettoøkning nytt omsorgstiltak ressurskrev	1 000				1 000		
68 forslag ny organisering Harstad krisesenter	35			35			
69 justering merutgifter anbud brøyting	200					200	
70 justering merutgifter vannlekkasje kulturhus	100					100	
71 justering inntektsbortfall oppmåling (se 20)	-418						-418
72 justering selvkost renter/avskrivn/gebyrer	-1 042						-1 042
73 justering avsetning til/bruk av bundne fond	2 608		812			36	1 760
74 SUMMER lokale rammetilpasninger	636	-1	426	-952	391	320	453
75 (fra 60) grunnlag for budsjett 2019	328 358	3 259	27 436	95 667	178 372	23 541	84
76 (fra 74) lokale rammetilpasninger	636	-1	426	-952	391	320	453
77 Nettorammer for budsjettering 2019	328 994	3 258	27 861	94 715	178 763	23 860	537
78 Herav lønnsreserveavsetning på kap X9990	5 020	0	300	1 440	3 010	220	50

Linje 56-60 summerer opp nettovirkninger av overstående, hvoretter det framkommer et grunnlag for 2019-budsjetteringen basert på forrige års budsjett, tiltak i økonomiplanen, budsjettsaker i løpet av 2018 som virker inn på neste års budsjett og lokale konsekvenser av forslaget til statsbudsjett.

Linje 61-73 viser lokale rammetilpasninger ut fra ulike forhold av direkte økonomisk betydning. Slike justeringer kan for noen tilfelle også inneholde elementer av mer skjønsmessige betraktninger. Administrasjonssjefen oppfatter likevel at disse må tas med i grunnlaget for et best mulig bilde på utgangspunktet for budsjett 2019, gitt at dette skal reflektere politiske styringsvedtak og andre føringer for budsjettarbeidet.

Linje 62 gjelder justeringer av pensjonsinnskuddene for 2019 ut fra oppdaterte premieanslag fra KLP og Statens pensjonskasse for lærere. Linje 65 er anslag på netto utgiftsreduksjon på budsjettkapittel 20015 *Flyktningebosetting* med vél 2 mill kr ut fra antatt videreføring av nullbosetting slik som det også er vist til i budsjettforslagets avsnitt 4, jf etterfølgende omtale under kapittel 6. Linje 66 favner korrigerer for feilberegnet inntektsføring av brukerbetaling for skolefritidsordninger i 2018. Linje 67 er anslag på netto utgiftsøkning med 1 mill kr til etablering av pålagt tiltak under nye ressurskrevende tjenester, jf etterfølgende omtale under kapittel 7. Linje 68 er anslag på netto utgiftsøkning i forbindelse med ny organisering og samarbeidsavtale for Harstad Krisesenter, som vil bli fremmet i egen sak. Linje 69 skal møte økte utgifter til vintervedlikehold på kommunale veier etter ny anbudsrunde. Linje 71, 72 og 73 framstår med store beløp, men er av mer regnskapsmessig art, for framstilling av korrekte budsjettall medregnet avskrivninger og driftsresultat.

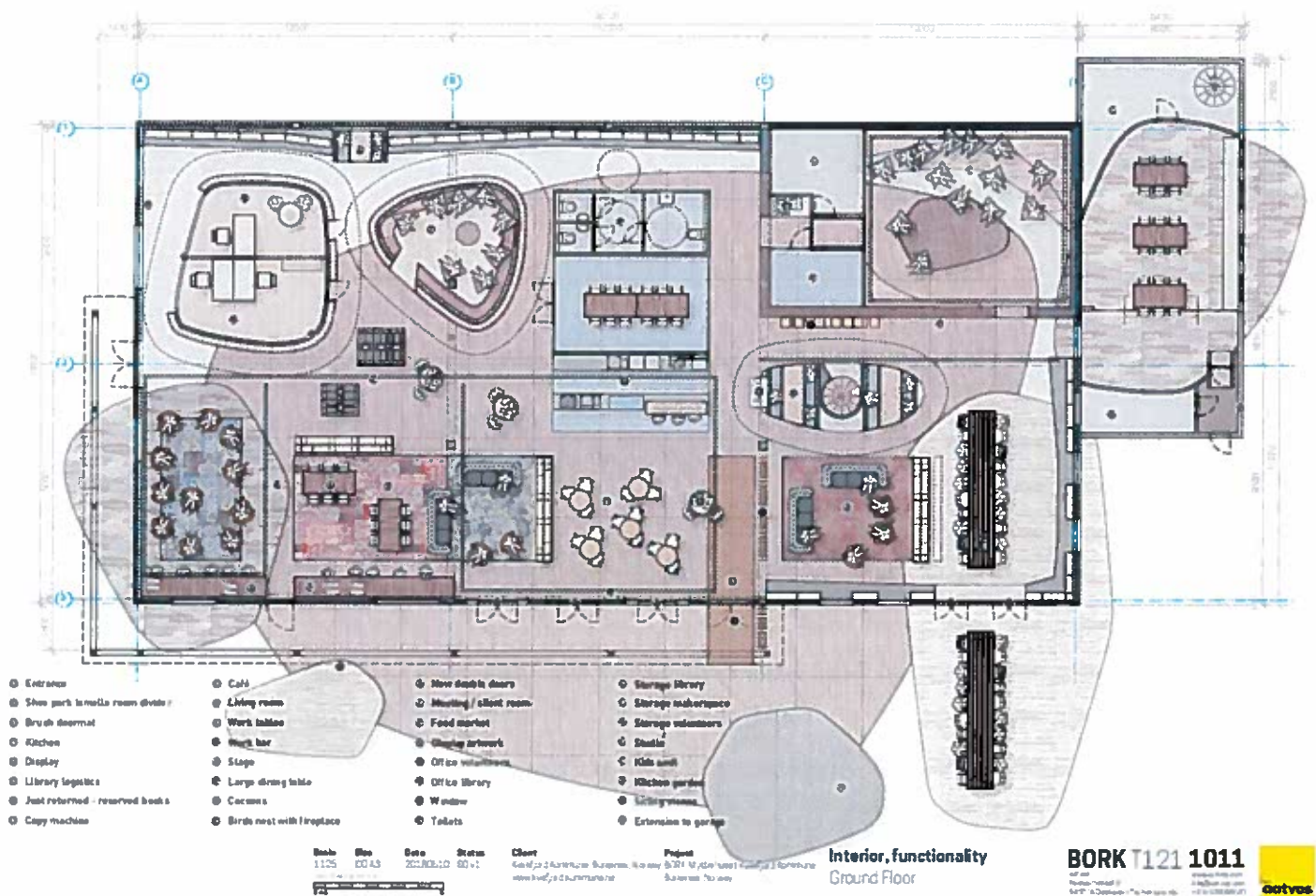
Figur 2: Mylderhuset

Beskrivelse og tegninger av «Mylderhuset» er resultat av forprosjektet Rå kompetansesenter, som ble fullført sist sommer. Forprosjektet skulle utrede ny bruk av eksisterende bygg med tanke på samlokalisering av kommunalt bibliotek og et folkeverksted, samt produsere en visuell framstilling av lokaler for en framtidsrettet og attraktiv møtearena. Etter innledende fokus på annen bygningsmasse, ble Mylderhuset tegnet inn i første etasje i Borkenes Servicebygg i Hans Egedes vei 5. Mylderhuset er tiltenkt å samlokalisere Kvæfjord Bibliotek, Kvæfjord Frivilligsentral, Rus- og psykiaktrijenesten medregnet Møteplassen og Kvæfjord Folkeverksted.

Med i planleggingen er også de unges behov for møteplass, jf punkt 21 i kommunestyrets vedtak om budsjett og økonomiplan 2018-2021. Hvilke ønsker og behov som skal ses mot Mylderhuset må også koordineres mot planlegging av nybygg Borkenes skole og ses sammen med framtidig bruk av Kvæfjordhallen.

Visjonen for Mylderhuset er å skape den mest attraktive møteplassen i distriktet, en møteplass som skal heve attraksjonsverdien for lokalsamfunnet. Mylderhuset kan ses som et tiltak i arbeidet med å gjøre Kvæfjord til en attraktiv oppvekstkommune og som ledd i arbeidet med sentrumsutvikling. Mylderhuset skal bli et sted å lære, studere, debattere, lese, lytte, skape, dele kunnskap, prøve, feile, møte venner, bli kjent med nye mennesker, et sted å finne ro og bare være.

Det er i økonomiplanen ført opp bevilgning med 5 mill kr, til finansiering av halvdel av de antatte utgifter. Et videreført prosjektarbeid i 2019 må fokusere på fullfinansiering av tiltaket med bidrag fra eksterne aktører.

4: RO0 Styringsorganer

Rammeområdet omfatter de lokalpolitiske styringsorganer samt råds- og kontrollfunksjoner. Rammeberegning med basis i budsjettet for 2018, tiltak i økonomiplanen for 2018-2021, budsjettreguleringer i 2018 med virkning for neste år og føringer gitt i forslag til statsbudsjett 2019, tilsier netto utgiftsramme i 2019 for RO0 Styringsorganer på kr 3 258 000. Rammeberegningen bygger også på forholdsvise andeler av de gjennomgående utgiftsreduksjonene knyttet til frafall av vertskommunebeboere og resultatbasert rammekorrigerings, med kr 55 000.

Budsjettforslaget er gjort opp med netto driftsutgifter med kr 3 258 000. Dette betyr økning i netto driftsutgifter fra 2018 til 2019 på kr 206 000, sett mot opprinnelig vedtatt budsjett. Tar vi hensyn til anslaget for deflator tilsier dette en realøkning i nettoutgiftene med 3,9 prosent fra 2018 til 2019.

Ansvar 01011 Kommunestyret/formannskap. Godtgjørelse til folkevalgte er justert i henhold til anslått lønnsvekst i statsbudsjettet på 3,25 prosent. Dette gir godtgjørelse til ordfører i 2019 på kr 780 914 og med 10 prosent av denne godtgjørelse til varaordfører kr 78 091. I henhold til vedtatte regler for godtgjørelser, er ordførerens godtgjørelse førende for de faste godtgjørelsene til øvrige medlemmer av formannskapet og leder for levekårsutvalg, teknisk utvalg og kontrollutvalg. Utgifter til andre politisk møter er videreført med dagens nivå.

Ansvar 01012 Hovedutvalg/andre nemnder. Møteutgifter til andre politiske utvalg bygger på kommunestyrets vedtak om regler for godtgjørelser og utgiftsdekning i K-sak 44/16 og prisjustert i henhold til anslått lønnsvekst i statsbudsjettet med 3,25 prosent. Det er videre ført opp bevilgninger til interkommunale tiltak med inntil kr 202 000. På bakgrunn av lite forbruk så vel som behovet for rammetilpasninger er bevilgning til elderråd, ungdomsråd og råd for funksjonshemmede redusert til kr 40 000, hvorav kr 20 000 er avsatt til særskilt arrangement eldredag.

Ansvar 01113 Kontrollfunksjoner. I tråd med vedtak i kontrollutvalgets sak 18/2018 er det budsjettet med nettoutgift på kr 1 075 000. Kjøp av revisjonstjenester er ført opp med kr 822 000, herunder kjøp av tjenester til selskapskontroll med kr 20 000. Kjøp av sekretariatsfunksjon til kontrollutvalget er budsjettet til kr 140 000.

Ansvar 01221 Valg. Det skal gjennomføres kommunevalg i 2019. Budsjettforslaget hensyntar dette ved at det er lagt inn en årsvariabel utgift med kr 182 000, basert på framskriving av erfaringstall fra forrige lokalvalg.

Ansvar 01222 Støtte til politiske partier. Støtte til politiske partier er justert med statsbudsjettets forslag til kommunal deflator på 2,8 prosent, til kr 33 000. Beløpet fordeles som representantstøtte og gruppestøtte, i tråd med vedtatte regler.

Ansvar 09990 Reserverte tilleggsbevilgninger. Formannskapets disposisjonspost er videreført i henhold til opprinnelig budsjett 2018, med kr 50 000.

5: RO1 Fellesadministrasjon

Rammeområdet omfatter administrasjonssjefen og hennes faglige stab, fellesutgifter knyttet til kommunens organisasjon, administrasjonslokaler, arbeidsmiljøutvalg, næringstiltak, kirkelige formål og noen reserveavsetninger.

Rammeberegning gjort med basis i vedtatt budsjett 2018, tiltak i økonomiplan for 2019-2020, budsjettreguleringer i 2018 med virkninger inn i 2019 og føringer gitt i forslag til statsbudsjett for 2019, tilsier netto utgiftsramme for RO1 Fellesadministrasjon på kr 27 050 000. Etter uttrekk av bruk av bundne fondsmidler framkommer netto ramme med kr 27 861 000.

Budsjettforslaget er saldert med nettoutgift kr 26 843 000. Sammenlignet med budsjett 2018 betyr det økning i netto utgift på kr 357 000. Tar vi hensyn til anslaget for deflator, tilsier dette en realnedgang i bevilgningene med 14,5 prosent fra 2018 til 2019. Dette henger sammen med mindre utgifter til konsulenttjenester etter at pensjonssaken har fått en avklaring og andre rammetilpasninger i forhold til RO2 Oppvekst og RO6 Teknisk/selvkost, uten nettoeffekter på samlet driftsbudsjett.

Ansvar 10010 Administrasjonssjefens kontor har 2,2 stillingshemler som er det samme som i 2018. Netto utgift utgjør kr 2 486 000. Som del av Kostra-rapporteringen, er lønn til noen stillingsfunksjoner vurdert mot andre aktuelle funksjoner enn administrasjon, også innenfor selvkostområder og som dermed inngår i gebyrgrunnlaget for disse områdene.

Administrasjonssjefen har i flere årsmeldinger omtalt et økende etterslep på overordnet kommunal planlegging. Samlet planstrategi er sist behandlet av kommunestyret i 2013, kommuneplanens samfunnsdel er fra 1997 og arealdelen er, med unntak for senere kystplan og rammer for forenklet byggesaksbehandling innenfor 30 definerte områder, vedtatt av kommunestyret i 2008. Kommunestyret anmodet i behandlingen av årsmeldinger for 2017 administrasjonen om å «se på tiltak som kan styrke kommunens kompetanse og kapasitet til å løse presserende planleggingsoppgaver og bidra til realisering av viktige prosjekter som kommunen er i gang med».

I budsjettet foreslås ut fra dette en nyopprettet stilling som samfunnsplanlegger i stabsfunksjon hos administrasjonssjefen, med virkning fra 1.8.2019. Stillingen bør involveres i (kvalitetssikring av) all overordnet planlegging som skal forelegges politisk nivå til behandling uavhengig av etatstilknytning, i første omgang med prioritet til revisjon av planstrategi med overordnet kommuneplan, både samfunnsdel og arealdel.

Ansvar 10011 Fellesutgifter innebærer samling av utgifter som også vedrører andre rammeområder og utgjør kr 3 776 000. Porto for frankering av post er budsjettet til kr 205 000 samt abonnement/telefon/bredbånd til kr 807 000. Frikjøpsordningen for hovedtillitsvalgte i Fagforbundet, Norsk Sykepleierforbund, Utdanningsforbundet og Fellesorganisasjonen er videreført med samlede utgifter til disse ordningene med kr 914 000.

Kontingenter er budsjettet med kr 305 000. I dette inngår kontingent til KS kr 209 000, vederlag til Tono for innspilt musikk kr 2 000, medlemskontingent til KomOpp Troms kr 2 000 og kopivederlag til Kopinor kr 87 000. Utgifter til konsulenttjenester og juridisk bistand er ført opp med kr 200 000.

Utgifter knyttet til interkommunale tiltak utgjør kr 552 000. Driftstilskudd til Arkiv Troms er prisjustert til kr 249 000. Det er i tillegg budsjettet med utvidelse av innkjøpsamarbeidet med Harstad kommune på inntil kr 300 000, noe som også må ses mot at det fylkeskommunale innkjøpsamarbeidet er under avvikling.

Kjøp fra andre private utgjør kr 155 000, og omfatter utgifter til Compilo for risiko- og sårbarhetsanalyser, julegater, avtale om flaggheising og avtale med Inko om postombæring og makulering av arkivmateriale.

Tilskudd til fritidstiltak er i sin helhet tilskudd til Kvæfjord Frivilligsentral. Det er videreført på samme nivå som i 2018 og i henhold til budsjettforslag fra Frivillighetssentralen. Direkte kommunalt tilskudd er kr 525 000, det øvrige gjelder husleie kr 49 000, leksehjelp kr 10 000 og brannvernlederfunksjon ved Boas kr 12 000.

Ansvar 10013 Administrasjonslokaler. Utgiftene til drift av rådhuset er prisregulert til kr 359 000.

Ansvar 10014 Rådhuskantene. Drift av rådhuskantene foreslås videreført som tidligere med en netto utgift på kr 258 000. Dette gjelder lønn til kantineassistent, mens de øvrige utgifter knyttet til kantinedriften dekkes av salgsinntekter.

Ansvar 10017 Servicekontor. Til drift av servicekontoret er det budsjettert med 3,0 stillinger, inkludert ny fagleder arkiv fra 1.9.2018. Netto utgift kr 1 770 000.

Ansvar 10111 Personalkontor. Personalkontorets drift videreføres med 3,0 stillinger. Sum netto utgift på kr 2 282 000.

Ansvar 10112 Arbeidsmiljøutvalg. Netto utgift er kr 248 000. I dette inngår utgifter til verneombudsordning med kr 143 000. Det er videreført kr 25 000 til velferdstiltak og kr 38 000 i forbindelse med rullering av gjeldende opplæringsplan. Driftstilskudd til bedriftshelsetjenesten er justert med kommunal deflator, til kr 290 000; disse utgiftene videreføres dog ut på de respektive rammeområder ut fra omfang på bruk av denne tjenesten.

Ansvar 10113 IKT-kontor. Budsjettet er prisjustert opp for 2019 i henhold til inngåtte IKT-avtaler med en netto utgift på kr 5 538 000. Budsjettert bemanning er nå 2,0 stillinger.

Ansvar 10211 Økonomikontor. Netto utgift er kr 4 560 000. Økonomikontoret er budsjettert med en reduksjon fra 8,4 til 8,2 stillingshjemler. For øvrig er driftsbudsjett er i stor grad videreført prisjustert.

Ansvar 10271 Bostøtteordninger. Kommunen disponerer husbankmidler som etter søknad kan benyttes til tilpasning av bolig og etablering av bolig.

Ansvar 10312 Tilrettelegging sysselsetting. Budsjettet er gjort opp med netto utgift 934 000 kr. Kommunen har over flere vært tildelt tilskudd fra fylkeskommunen med totalsum kr 2 015 000, til *Pilotprosjekt næringsutvikling* og forutsatt en gradvis innfasing av kommunale lønnsmidler til prosjektleder. Stillingen er nå omgjort til fast stilling som næringsrådgiver. Ut fra nedenfornevnte innretning av næringsfondet i 2019, må man også i det videre arbeid med næringsutvikling etterstrebe å ta form av mer prosjektrettet innsats, delfinansiert av involverte aktører og eksterne tilskudd.

Innenfor budsjettrammen finansieres også aksjonærbidrag i Bredbåndsfylket Troms (BBFT) og tilskudd til landbruksrådgivningstjenester.

Ansvar 10313 Næringsfond. Det er ført opp samlet tilskuddsramme over kommunalt næringsfond i 2019 med 779 000 kr, i tråd med forrige økonomiplan. Av dette forutsettes 170 000 kr finansiert ved nytt tilskudd i 2019, mens det øvrige tilveiebringes fra ubrukte fondsmidler. Det vil medgå 21 000 kr til delfinansiering av nydyrkingsprosjektet fram til 28.2.2019, i tråd med F-sak 7/17 om finansiering av prosjektet. Det er ført opp 125 000 kr til nydyrkingstiltak i 2019.

De senere års statlige kutt i regionale utviklingsmidler fortsetter, med nedgang 16 prosent fra 2018 til 2019. KS har pekt på at dette skader fylkeskommunenes arbeid med samfunnsutvikling og ellers står i kontrast til intensjonene i regionreformen om å styrke samfunnsutviklingsarbeidet i regionene. Administrasjonssjefen har i K-sak 48/18 Tertialrapport 2/2018 vist til reduksjon i tildelingen av midler til kommunale næringsfond; fra 1,0 mill kr i 2016 via 700 000 kr i 2017 og til 200 000 kr i 2018. For delvis å møte dette, ble det i 2018-budsjettet foreslått en nedjustering av tilskudd til nydyrking, uten at dette fikk kommunestyrets tilslutning.

I lys av reduksjonen i fondsmidler, forutsetter administrasjonssjefen at innretningen på næringsfondet må vurderes i 2019, når neste årets tildeling er avklart. Både ut fra de reduserte midler og at den særskilte tilskuddsordningen har vært virksom i fem år, foreslås rammene for nydyrkingstilskudd vedtatt under F-sak 8/15, nedjustert slik: (1) samlet årlig tilskuddsramme fra 200 000 til 125 000 kr og (2) årlig tak pr søker fra 60 000 til 37 500 kr. Ut fra årlig søknadsfrist satt til 1.september, legges det til grunn at søknader etter 1.9.2018 ses mot justert ramme.

Ansvar 10411 Kirkelig fellesråd/10412 Kirkegårder/gravlunder/ Ansvar 10413 Andre religiøse formål Kommunen yter driftstilskudd til menighetsrådet, både til kirkegårdsdrift og til kirkelig virksomhet.

Sistnevnte styrer også tilskuddene til andre tros- og livssynssamfunn som har medlemmer bosatt i kommunen, ettersom slike tilskudd beregnes ut fra tilskuddet til kirkelig virksomhet målt pr medlem i Den norske kirke. Når et stadig redusert lokalt medlemstall i Den norske kirke (med omlag 22,5 prosent siden årtusenskiftet) ikke samtidig har medført tilsvarende reduksjon i tilskuddet til kirkelig virksomhet, betyr det i seg selv økte tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn, som ikke har den samme reduksjonen i medlemstall, for noen derimot økning i medlemstallet.

Administrasjonssjefen oppfatter at utmålingen av tilskudd til dels bør ses mot medlemsutviklingen. Det foreslås derfor at driftstilskudd til menighetsrådet for kirkelig virksomhet fra 2019 blir å justere i tråd med gjennomsnittlig årlig utvikling i medlemstall for de ti siste årene. Innenfor dette tidsspennet har det vært en reduksjon i lokalt medlemstall i Den norske kirke med 11,5 prosent, tilsvarende et årlig gjennomsnitt med 1,2 prosent. Det foreslås at tilskuddet nedjusteres i tråd med dette, fra 1 566 000 kr i 2018 og til 1 548 000 kr i 2019. Tilskudd til kirkekassen for gravplassdriften foreslås videreført med full priskompensasjon; fra 991 000 kr i 2018 og til 1 062 000 kr i 2019.

Lånekompensasjoner for kirkens låneopptak oppdateres årlig ut fra endringer i reell gjeldsbelastning med videre og kan fra 2018 til 2019 nedjusteres med 4 000 kr, i tråd med økonomiplanen.

Forslaget om tilskudd til menighetsrådets kirkelige virksomhet vil utløse tilskudd til andre tros- og livssynssamfunn i 2019 med om lag 210 000 kr.

Ansvar 19990 Reserverte tilleggsbevilgninger. Lønnsvekstandelen innenfor kommunal deflator er i statsbudsjettet for 2019 anslått til 3,25 prosent. Samtidig har KS beregnet overheng fra lønnstillegg gitt i løpet av 2018 til 0,6 prosent. Ut fra lønsmassen innenfor RO1 Fellesadministrasjon, tilsier dette en avsetning på ansvar 19990 til å møte lønnsøkninger gitt i løpet av 2019 med kr 300 000. Denne beregningen er nedjustert til 90 prosent av lønsmassen ut fra antatte virkninger av vakanse, sykefravær og nytilsetninger. Den er også beheftet med usikkerhet, i første rekke knyttet til selve lønnsutviklingen i 2019.

Et tilsvarende anslag er foretatt for de øvrige rammeområder. Etter dette er avsetningene til å møte lønnsøkninger i 2019 som omtalt under kapittel 4 summert til 5 020 000 kr eller vél 56 prosent av bevilgningene til å møte økte priser og lønninger. Disse midlene omfordeles i løpet av budsjettåret, men med begrensning om at disse bare kan brukes til å møte økninger innenfor rammeområdenes fastlønnsutgifter med tilhørende pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift til folketrygden.

6: RO2 Oppvekst

Budsjettforslaget for *RO2 Oppvekst* er gjort opp med sum brutto driftsutgifter i 2019 på kr 106 861 000. Hensyntatt de tilhørende driftsinntekter på til sammen kr 12 146 000 gir dette netto driftsutgifter på kr 94 715 000 kr. Beregnet ramme i kapittel 3 framkommer også med nettoutgift kr 94 715 000 slik at budsjettforslaget er gjort opp i tråd med rammen.

Det foreligger *et mindre budsjettnivå* for 2019 enn for 2018, noe som innebærer tilpasninger og nye kuttforslag, hensyntatt påløpte rettighets- og avtalefestede utgiftsøkninger. De samlede økonomiske utfordringene kan av de tilsatte oppleves som at en må gjøre mer og bedre arbeid innenfor stadig trangere rammer. På grunn av dette er det viktig å ha i mente at det er kommunestyret som til sist fastsetter mål og rammer for virksomheten, mens den enkelte ansatte skal ha fokus på å gi et best mulig tjenestetilbud innenfor de rammer som blir gitt. Å opparbeide og opprettholde slike holdninger er fortsatt et viktig lederfokus.

I tillegg til bevilgninger til den løpende drift, er det også ført opp *investeringsmidler i 2019* som berører rammeområdet. I tråd med økonomiplan 2018-2021 er det for det første avsatt inntil 4,1 mill kr til videre planlegging og forprosjektering omkring nybygg ved Borkenes skole, som ellers planlegges gjennomført i (løpet av skoleåret) 2020/2021. Det er også ført opp 500 000 kr til brannsikringstiltak ved Vik oppvekstsenter, et tiltak som i 2015 ble skjøvet ut i tid pga mer presserende påkostninger av

skolebygg. Brannsikring ble særskilt omtalt i utredningen av framtidig skole- og barnehagestruktur, del 1 kapittel 3.4.

Budsjettet for ansvar 20000 *Oppvekstsjefens kontor* inneholder 3 stillinger. Den nye oppvekstsjefen tiltrådte 1.08.2018 og har et hovedansvar for barnehage, skolefritidsordninger, grunnskole, kulturskole, ymse kulturtiltak, bibliotekformål, flyktningebosetting, Nav-kontor og ellers de formål som hører under rammeområdet.

På ansvar 20011 *Fellesutgifter* er det fortsatt budsjettet med 20 prosent stilling som ansvarlig for Den kulturelle skolesekken (DKS). I tillegg til dette er det budsjettet med:

- 40 prosent ressurslærerstilling med ansvar for utvikling av *profesjonsfaglig digital kompetanse* i Kvæfjordskolen og -barnehagen. Denne stillingen finansieres av statlige midler fra den nasjonale satsingen for desentralisert kompetanseutvikling og kommunens egenandel.
- 100 prosent stilling fra 1.08.2019 som *spesialpedagog i barnehage/ressursperson* for kommunens arbeid med språk, lesing og skriving. Stillingen finansieres av statlige "Språkkommune"-midler og en reduksjon med 0,5 stillinger i Kvæfjordbarnehagen.
- 30 prosent av funksjonen som *IKT-ansvarlig* ved Borkenes skole er lagt inn i fellesutgifter. Dette fordi funksjonen skal tjene Vik og Flesnes oppvekstsentrene i tillegg til Borkenes skole.

Det er budsjettet tilskudd til Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) på kr 1 718 000.

Det er budsjettet med kr 60 000 til *nytt timeplansystem* for Borkenes skole som på sikt vil kunne effektivisere bruken av lærerressurser, særlig ved vikarbehov. Det er også budsjettet for nytt administrasjons- og kommunikasjonssystem med integrert digital læringsplattform for Kvæfjordskolen.

Innenfor ansvar 20015 *Flyktningebosetting* videreføres 1,6 stillinger som flyktningkonsulent og 0,4 pedagogstilling i 2019. Foreløpig har kommunen 20 personer i introduksjonsprogrammet og mange barnefamilier som trenger oppfølging. Digitalisering av tjenester (NAV, bank, folkeregister, skatteetat osv.) fører til at bosatte har økt behov til bistand slik at de kan benytte seg av tjenestene. Det arbeides med å få til gode møteplasser for innvandre i bygda. Samarbeid med Frivillighetssentralen er et prioritert område fremover.

Som nevnt under rammeberegningen i kapittel 3, er budsjettforslaget for 2019 nedjustert med om lag 2 mill kr ut fra forventet videreføring av nullbosetting i Kvæfjord kommune. Nullbosetting betyr i løpet av kort tid et vesentlig lavere integreringstilskudd, slik som vist i omtalen av de frie inntekter i kapittel 2. Antatt videreføring av den etablerte politikken for dette området, må på sikt også få til konsekvens at samlet ressursbruk innenfor flyktningebosetting blir undergitt en nærmere vurdering, senest opp mot arbeidet med ny økonomiplan 2020-2023, for tilpasninger til et redusert aktivitetsnivå.

For 2019 vil aktørene barnehage, grunnskole og videregående opplæring fortsatt ha sterkt *fokus på å få til gode overganger*; overgang fra barnehage til grunnskole, overganger internt i grunnskoleløpet, samt overgang fra grunnskole til videregående opplæring. Utdanningsdirektoratet innvilget nylig Kvæfjord kommunes søknad om å bli *Språkkommune* for perioden 2018-2019. Kommunen får faglig støtte fra Lesesenteret og Skrivesenteret til å utarbeide en lokal strategi for arbeid med språk, lesing og skriving i barnehagen og skolen. Kommunen får også statlige midler til blant annet frikjøp av ressurspersoner som skal arbeide med dette.

Det legges opp til at kommunens skoler og barnehager skal delta i et regionalt, statlig initiert og finansiert *kompetanseutviklingsarbeid i Sør-Troms*. Virksomhetsbasert kompetanseutvikling med veiledning fra våre samarbeidspartnere i universitets- og høyskolesektoren er hovedstrategien. Som første ledd i dette arbeidet har Kvæfjordskolen og barnehagen nylig startet en satsing for å heve personalets profesjonsfaglige digitale kompetanse.

Lokalt skal det være stort fokus på at barn/elever skal ha *et godt og trygt leke- og læringsmiljø*. Barnehagene og skolene har utviklet sine egne handlingsplaner for et godt leke- og læringsmiljø, der sentrale elementer er avdekking, problemløsning, forebygging og kontinuitet i arbeidet. Det er nylig etablert samarbeid i rektorgruppen for å lage en felles overordnet plan for Kvæfjordskolen. Planen vil ta høyde for enhetenes egenart samtidig som den skal sikre felles rutiner som oppfyller lovkrav og styrker skolenes arbeid mot mobbing. Administrasjonen vil, i samarbeid med rektorer og barnehagestyrere, se på muligheten for å lage felles rutiner for oppvekstkommunen Kvæfjord. Dette vil også bli en sentral del av kommunens arbeid mot sømløse overganger.

I budsjettforslag til ansvar 21111 *Borkenes skole* er det lagt inn 52 stillinger i skolen som utgjør kutt på ca. 1,5 stillinger begrunnet i nedleggelse av flyktningmottaket og bortfall av statlige midler til undervisning av flerspråklige elever. Det videreføres en ordning med to lærerstillinger i den faste staben for å møte utfordringer som elever fra Kvæfjord ungdomssenter representerer. Utgifter knyttet til disse stillingene forutsettes som tidligere finansiert ved refusjoner fra Troms fylkeskommune, som ansvarlig for denne opplæringen. Det videreføres også ordning med en lærerstilling knyttet til tidlig innsats i skolen. Utgifter til stillingen forutsettes finansiert av statlig tilskudd til tiltaket.

I tråd med økonomiplanen for 2018-2021 er lagt inn kutt med én lærerstilling fra 1.7.2019, plassert på ansvar 21111 *Borkenes skole*.

Ansvar 21115 *Borkenes skole skolefritidsordning (SFO)* videreføres med 4,5 stillinger.

Ansvar 22121/22124 *Vik oppvekstsenter* viderefører sin virksomhet, basert på å gi tilbud til elever på 1.-4.årstrinn ved skoledelen av senteret, med tillegg av SFO. Budsjetterte stillinger for 2019 er, som i 2018, på 13,4. Det videreføres ordning med lærerstilling knyttet til tidlig innsats i skolen. Utgifter til stillingen forutsettes finansiert av statlig tilskudd til tiltaket. Ved eventuelt bortfall av tilskuddet må stilling reduseres tilsvarende.

Budsjettforslaget for 22141/22144 *Flesnes oppvekstsenter* baserer seg på drift i forhold til dagens nivå med 6,44 stillinger. Per 1.11.2018 er det registrert 8 elever på skoledelen og 3 barn i barnehagedelen.

Mens vedtatt økonomiplan 2018-2021 la til grunn nedleggelse av Flesnes barnehage, vedtok kommunestyret under nylig behandling av sak om framtidig barnehage- og skolestruktur å videreføre barnehagedelen ved oppvekstsenteret «som i dag og det foretas årlig ny vurdering av om barnehagedriften skal videreføres, ut fra om barnetallet er over eller under tre barn» (alternativ C i den framlagte utredningen). Kommunestyret anviste ikke budsjettmessig dekning for vedtaket, administrasjonssjefen har under rammeberegningen likevel tilbakeført 427 000 kr til utgiftsrammen for RO2 Oppvekst. Det legges til grunn at barnetallet og dermed driftsgrunnlaget vurderes løpende, fram til og med årets hovedopptak til barnehagene.

23181 *Husby barnehage* er i budsjettforslaget videreført med 23 stillinger. Det er lagt inn kutt på 0,5 stillinger fra 01.08.2019 for å delfinansiere den nye spesialpedagogstillingen i Kvæfjordbarnehagen.

21311 *Kulturskole* forutsettes videreført på dagens nivå, med en samlet årsramme i overkant av to stillinger. Det hører også med at kommunen etter avtale kjøper en 20 prosent stillingsressurs av Den norske kirke, Kvæfjord menighet.

Ansvar 25111 *Folkebibliotek* videreføres med 100 prosent stilling som bibliotekleder, med tillegg av 20 prosent stilling som assistent og et beskjedent beløp avsatt til sporadisk ekstrahjelp. Sammen med en ressurs på 15 prosent stilling under Borkenes skole, gir dette rom for avlastning for bibliotekleder og bedre service for publikum når bibliotekleder må være fraværende. Bibliotekleder forutsettes fortsatt å være deltaker i utredningsarbeidet omkring mulig etablering av bibliotekdel i Mylderhusprosjektet.

For ansvar 25211 *Museum* er budsjettet videreført fra 2018.

For ansvar 25511 *Tilskudd lag/foreninger* er budsjettet tilført kr 300 000 til videreføring av bassengdrift på Trastad etter årsskiftet 2018/2019. Fra 2018 fordeles ellers kulturmidler etter nye retningslinjer som er vedtatt av levekårsutvalget.

Budsjettet for 27019 *NAV-kontor* er 3,5 kommunale stillinger. Av disse betaler kommunen 50 prosent av en hel stilling som jobbspesialist, 50 prosent stilling som gjeldsrådgiver og 50 prosent av en hel lederstilling. Det budsjetteres for *heldigitalisering av NAV Kvæffjord* i løpet av 2019. Bidrag til livsopphold økes til kr 3 000 000. Øvrige konti videreføres fra 2018.

Ansvar 27061 *Barne-/ungdomsvern* budsjetteres med 6,3 stillinger. Budsjettet er tilført kr 250 000 til *kjøp av akuttbereidskapstjenester* fra Harstad kommune. Budsjettet er ikke økt for eventuelt merforbruk til fosterhjems plasseringer eller Fylkesnemdsaker. Det er vanskelig å forutse slike utgifter, så et eventuelt merforbruk må ses mot tertialrapporteringen i 2019.

På ansvar 29990 *Reserverte tilleggsbevilgninger* er det avsatt kr 1 434 000 til å møte de antatte virkninger av lønnsforhandlinger høsten 2018 og i løpet av 2019, dvs økning ut over kjent lønnsnivå pr 1.9.2018. Denne bevilgningen må senere omfordeles til aktuelle budsjettområder og forutsatt at midlene bare kan disponeres til å møte lønnsvekst og ikke til andre driftsformål. Profilen på slike omfordelinger styres via utfallet av lønnsforhandlinger og er dermed ikke nødvendigvis konsistent med størrelsen på avsetningen innenfor hvert rammeområde. Dette kan i sin tur også bety omfordeling av midler mellom rammeområder.

7: RO3 Helse/omsorg

Budsjettforslaget for *RO3 Helse/omsorg* er gjort opp med brutto driftsutgifter på kr 214 642 000. Når vi tar hensyn til de tilhørende driftsinntekter på tilsammen kr 35 879 000, gir dette en netto driftsutgift på kr 178 763 000 i 2019. Dette er sammenfallende med rammeberegningen i kapittel 3.

I hovedsak videreføres budsjettet fra 2018 til 2019 inkludert noen nye delstillinger, samt omgjøring og kutt i stillinger. Bortfall av oppgaver og reduksjon av enhetslederstilling gir en reduksjon på vel 7 årsverk, når vi ser bort fra tidsbegrensede prosjektstillinger. Et nytt lovpålagt tiltak er under utredning, foreløpig anslått til årlige utgifter for kommunen med 2 mill kr, hvorav rammeområdet er tilført 1 mill kr i rammeberegningen.

Stillingsbudsjettet for 2019 er gjort opp med 235,5 årsverk inkludert 2 prosjektstillinger som er statlig delfinansiert. Helsestasjonen og voksenopplæringsenheten (VAF) hadde tilsammen 13,2 årsverk ved overføringen fra RO2 Oppvekst i 2018. I tillegg kommer 1,7 årsverk forutsatt finansiert med statlige tilskudd på kr 1 160 000 på helsestasjonen, som ikke fremkommer i budsjettforslaget på grunn av usikkerhet knyttet til oppstart av drift. Kommunen har i tillegg stillinger for turnusfysioterapeut og turnusleger, som ikke er inkludert i stillingsbudsjettet.

Statlig satsing på forebyggende rus og psykisk helsearbeid videreføres overfor alle aldersgrupper. Kommunepsykolog tiltrådte i august, og er en tjeneste som fra 2020 skal tilbys i alle kommuner. Stillinga er fordelt mellom arbeid med barn/unge og rus-/psykiatritjenesten. Stillinga skal i hovedsak bidra med råd og veiledning, og i mindre grad gi behandling til enkeltpersoner. Stillinga er delvis finansiert av statlige tilskudd, og foreslås videreført i økonomiplanen for 2020.

Budsjettforslaget inneholder *styrking av legetjenesten*, både i institusjon og på legesenter. Vi har iverksatt en forsøksordning med 50 prosent stilling som tilsynslege på sykehjemmene, noe som er en økning på 20 prosentpoeng. På legesenteret er det under etablering en *sykepleiepoliklinikk*, som i samarbeid med legene skal gi tjenester til pasienter med ulike kroniske sykdommer som diabetes, kols med mere.

Ved omgjøring av ledig stillingshjemmel er det opprettet 100 prosent stilling som ergoterapeut tilknyttet Boas, Rehabiliteringsavdelinga og VAF. Ergoterapikompetansen skal bidra til styrking av arbeidet med økt hverdagsmestring. For å ivareta dagens arbeid med drift og tilrettelegging av mer velferdsteknologiske løsninger samt delta i et interkommunalt velferdsteknologiprojekt, foreslås omgjort 20 prosent stilling til velferdsteknologikoordinator. Prosjektet har som mål å få på plass felles plattform og responscenter i løpet av 2019. Kvæfjords helsehus er pilotprosjekt i dette arbeidet, og kommunens prosjektleder for helsehus ivaretar oppgaven med samkjøring og samarbeid.

Det er ikke funnet rom for etablering av livsgledepsykehjem, da det krever opprettelse av 100 prosent stilling som livsgledekonsulent. Kommunen arbeider i samarbeid med frivillige om å skape mer glede, aktivitet og innhold i hverdagen for pasienter og brukere i institusjon og på bosentra.

Helse- og omsorgsavdelinga videreførte i 2018 kommunens organisasjonsutviklingsprosess i en noe forkortet utgave etter modell av prosessen fra 2017. Det ble avholdt tre samlinger våren 2018 hvor enhetsledere, avdelingsledere, fagledere og tillitsvalgte deltok. Organisasjonsutviklingsprosessen fokuserte på hvilke utfordringer fremtidens helse- og omsorgstjenester står overfor og hvordan vi i Kvæfjord kommune kan møte nye utfordringer på en god måte. Samhandling og samarbeid på tvers av hele virksomheten er nødvendig på alle nivå i tjenesteleveringen, og forebyggende arbeid må stå i fokus. Ledergruppen ønsker mer kompetansebygging på ledelse på tvers av avdelinger, og rollene som fagkoordinator skal systematiseres og videreutvikles.

Omsorgs- og oppvekstkommunen Kvæfjord vil øke fokuset på forebyggende tjenester innenfor alle aldersgrupper – fra før vugge til grav. For å vri tjenesteyting og fokus over til mer forebyggende tjenester, er samarbeid og samhandling nøkkelord. Administrasjonen har omgjort en ledig koordinatorstilling til stilling som rådgiver for forebygging og utvikling. Denne stillinga skal ha ansvar for oppfølging av helsehussaka og etablering av en god organisasjon for samhandling og samarbeid. Stillinga skal også drive med plan- og utviklingsarbeid innenfor helse- og omsorgsområdet.

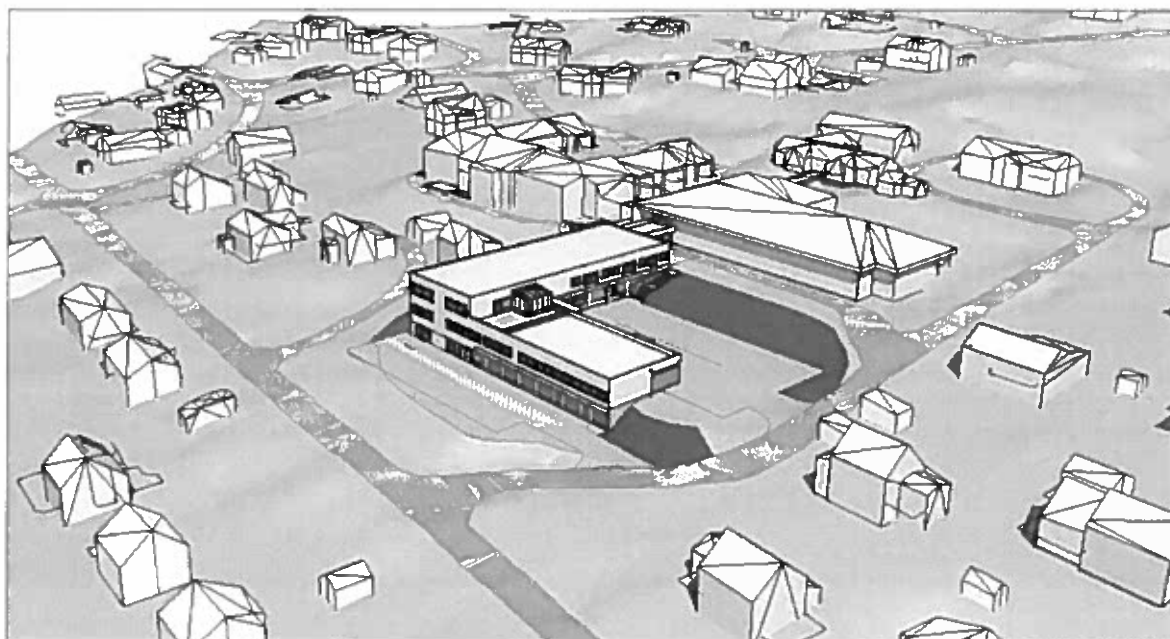
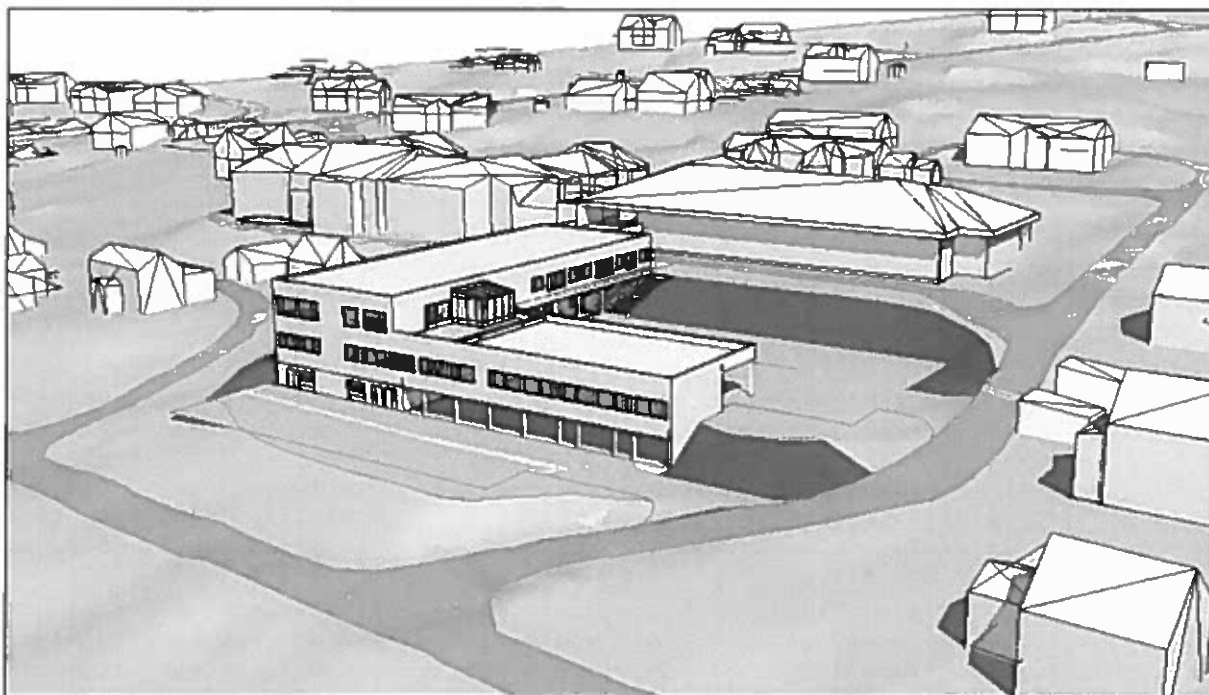
Tiltakene i *Helse- og omsorgsplan 2014-2020* «Morgendagens omsorg i Kvæfjord» henvises i det etterfølgende til som HO-nr. Helse- og omsorgsplanen ble siste gang evaluert i LEV-sak 31/18. Arbeid med ny plan igangsettes i neste kommunevalgperiode. Ny plan vil bygge på Stortingsmelding nr 15 (2017-2018) «Leve hele livet» som angir en kvalitetsreform for eldre. Reformen fokuserer på fem hovedområder: Et aldersvennlig Norge – Aktivitet og felleskap – Mat og måltider – Helsehjelp – Sammenheng i tjenestene.

Det mest omfangsrike tiltaket i budsjettopplegget gjelder *videreføring av helsehusprosjektet* i investeringsbudsjettet. Det er ført opp en samlet bevilgning med knapt 72 mill kr i 2019, gitt en totalramme for utbyggingstiltaket med 126,8 mill kr. Etter antakelse av hovedentreprise fra Harstadbygg, er det i skrivende stund iverksatt arbeid med riving av annen involvert bygningsmasse i Kveldroveien 2. Framdriftsplanen legger til grunn at utbyggingstiltaket fullføres på forsommeren i 2020. I totalrammen for utbyggingstiltaket ligger også 6,5 mill kr til opprusting av tilstøtende deler av Bergsveien og Kveldroveien, i økonomiplanen ført opp som eget tiltak i 2020 og 2021.

Ut over ordinær lånefinansiering er helsehusprosjektet finansiert ved tilskudd til forstudien med 300 000 kr, tilsagn fra Husbanken om investeringstilskudd med 17 740 000 kr (i finansieringsplanen lagt til siste år 2020) koblet til 10 nye korttidsplasser og momskompensasjon med vél 25 mill kr.

Arbeidet med helsehus har gått i prosjektfaser med fastsatte milepæler. Kommunestyret ble under K-sak 33/17 presentert for et skisseprosjekt. Etter gjennomført forprosjektfase, fattet kommunestyret i K-sak 40/18 vedtak der administrasjonssjefen ble bedt om «å inngå kontrakt med den entreprenør som innstilles etter anbudsrunde» og videre forutsatt «at tilbudspris framkommer slik at økonomi i prosjektet totalt sett er innenfor vedtatt ramme». Prosjektets utgiftsramme ble i samme K-sak 40/18 summert til 126 801 729 kr.

Figur 3: Skisseforslag - Helsehuset

Ut fra kommunestyrets tidligere føringer så vel som vedtak under K-sak 33/17, er helsehuset tatt inn i økonomiplanen med forutsetning om at alle lånekostnader ut over tidligere investeringsrammen på 90 mill kr i økonomiplan 2017-2020, skal ses «mot konkrete innsparinger innenfor helse- og omsorgssektoren, i første rekke ut fra bemanningsgevinster, men også koblet til bortfall av dagens drift av legesenter, ergo- og fysioterapitjenester på Trastad og helsestasjonen i servicebygget på Borkenes». Det er ut fra flere forhold krevende at slike tiltak først kan realiseres etter fullført utbygging, økonomiplanen legger således til grunn at det skal synliggjøres effektiviseringsgevinster fra og med 2020, på årsbasis summert til 1 288 000 kr etter omregning til 2019-priser.

Som del av de forutsatte effektiviseringsgevinster ved innfasingen av helsehuset, må også betraktes videreføring av tiltak fra gjeldende økonomiplan om avvikling av driftsavtale med privatpraktiserende fysioterapeut fra 2020 og med en netto reduksjon av kommunens utgifter med 444 000 kr.

Den gjennomgående budsjettforutsetning om budsjettkutt koblet til *frafall av vertskommunebeboere* er videreført med forholdsvis belastning på alle rammeområdene. 70,8 prosent av dette påhviler RO3 Helse/omsorg, etter justering for 2018-overføringen av driftsenheter fra RO2 Oppvekst og ellers med andeler av KLP-pensjonsutgifter i 2018-budsjettet som fordelingsnøkkel. Rammeberegningens omfang bygger ellers på budsjettkutt pr antatt frafall i sum svarende til 1 ½ stilling, ut fra en gjennomsnittsbetraktning gitt virkning fra 1.juli i det enkelte budsjettår. For budsjettåret 2019 betyr dette at frafall både i 2016 og i 2017 påvirker budsjettberegningen, og på det vis at dette utløser budsjettmessige nedtrekk fra 2018 til 2019 med 3 455 000 kr slik som gjengitt i tabell 4.

HO-tiltak 23/17 følges blant annet opp ved at Kvæfjord kommune fra 2017 har deltatt i *interkommunalt velferdsteknologiprojekt* sammen med kommunene Harstad, Skånland, Tjeldsund og Evenes. Prosjektets arbeidsmål er i løpet av 2019 å få på plass felles plattformløsning og responscenter for samarbeidskommunene. Helsehuset i Kvæfjord vil være et pilotprosjekt i dette arbeidet. Statens mål er at alle kommuner skal ha utvidet bruk av velferdsteknologi innen 2020.

To ansatte har tatt videreutdanning innen velferdsteknologi, mens ni ansatte har gjennomgått velferdsteknologiens ABC, som er et kompetanseprogram for ansatte. 20-prosentstillingen som velferdsteknologikordinator deltar i det interkommunale prosjektet, og skal bistå med opplæring internt både ved utskifting av gammelt utstyr og overgang til nye hjelpemidler. Det er også avsatt midler til videre utbredelse av multidoser, GPS til personer med hukommelsessvikt samt videre fornying av trykksalmer tilpasset moderne velferdsteknologi. Det er avsatt 100 000 kr til kjøp og montering av hotellås på Husby bosenter, da erfaringene med hotellås på Husby sykehjem er gode.

Kommunen har siden 2017 deltatt i et samarbeidsprosjekt med kommunene Harstad og Skånland samt UNN v/Senter for psykisk helse og rus Sør-Troms (SPHR) om etablering av *FACT-team* for aktiv oppfølging av personer med alvorlige psykiske lidelser og eventuelt rus. Erfaringer fra etablerte team viser kraftig nedgang i innleggelser, noe som kan være et mål på at bistanden har vært bra. Tilbudet vil være lokalisert til Harstad kommune, og Kvæfjord bidrar i første omgang med 75 prosent stilling som vernepleier som i 2019 dekkes av statlig tilskudd. Tilskuddet reduseres gradvis i den 4-årige prosjektperioden, dersom kommunen viderefører tilbudet vil det fra 2022 bety en utgift på 750 000 kr medregnet deltidsstillingen, som må dekkes av kommunens rammefinansiering.

FACT vil tilsammen disponere 9,1 årsverk; bestående av lege, psykolog, sosionom, sykepleiere, vernepleiere, kontorpersonell og brukerrepresentant. I tillegg går NAV inn med 2 stillinger som skal bistå til å beholde eller hjelpe folk tilbake i arbeidslivet. Prosjektet har så langt fått 2,55 mill kr i statlig støtte, og vil som nevnt få årlig gradvis nedtrapping av tilskudd frem til 2022. Levekårsutvalget vedtok i LEV-sak 33/18 at kommunen kunne inngå avtale om delttagelse i FACT-team 2018-2022. Det forutsettes inndekning av økende kommunal andel foreslås i økonomiplanen for årene 2020 og 2021.

Kvæfjord kommune har i samarbeid med Harstad søkt og fått innvilget 750 000 kr til et prosjekt som skal utarbeide en pålagt *kommunal utviklingsplan på området habilitering og rehabilitering*. Planen søkes ferdigstilt i 2019, og skal bidra til at kommunene settes i stand til å gi et godt rehabiliterings- og habiliteringstilbud til innbyggerne.

Kvæfjord kommune har i samarbeid med Harstad også deltatt i et prøveprosjekt hvor våre demenskoordinatorer i samarbeid med Universitetet i Stavanger har gjennomført en *demensskole for personer med demenssykdom*. Tilbudet gikk over 12 uker, etter erfaringer foreslås tilbudet nå videreført i en litt mindre omfattende utgave. Det skal forskes på mulige forhold som kan bidra til å øke egenmestringen for personer med demens.

Gjeldende interkommunale avtale med Harstad kommune om legevakt, legevaktsentral og nødnett, videreføres. Det har siden 2015 vært en økning på vel 500 000 kr og tiltaket er i budsjettet for 2019 videreført med 2 mill kr. Det er vedtatt å øke kompetansekravet til legevaksleger, og fastlegesituasjonen er vanskelig, spesielt i Harstad kommune, noe som kan medføre økte utgifter til denne tjenesten fremover.

Harstad er vertskommune for det lovpålagte *interkommunale akutte døgntilbudet (KAD)* som driftes i samarbeid med kommunene Kvæfjord, Lødingen, Skånland og Tjeldsund. Avtalen innebærer at Kvæfjord kommunes andel nå er på omlag kr 900 000 pr år. Fra 2017 gjelder tilbudet også for pasienter med rus- og psykiske lidelser. Fra 2019 vil kommunen også bli belastet hvis vi ikke kan ta imot utskrivningsklare pasienter med rus- og psykiatriutfordringer. Kommunen har i 2018 benyttet 30 døgnopphold av våre disponible 161 døgn i KAD-tilbudet. Kvæfjord kommune har tatt imot alle utskrivningsklare pasienter pr november 2018. Konto for opphold utskrivningsklare pasienter videreføres med kr 100 000.

Det er i 2019-budsjettet beregnet ytterligere *reduksjon av statlig tilskudd resurskrevende tjenester*. Kommunens (egen)andel er igjen økt med kr 50 000. Dette betyr økt kommunal finansiering samtidig som antallet tjenestemottakere med refusjonsordning reduseres til 3 resurskrevende brukere. Det anslås refusjon på tilsammen 5,8 millioner kroner ut fra økte utgifter til et enkelttiltak.

Kommunen har over år hatt avtale om *varig tilrettelagte arbeidsplasser* ved INKO, avdeling Trastad produkter. Antallet plasser ble for et par år siden redusert fra 33 til 23, noe som foreløpig ser ut til å være tilpasset behovet. Budsjettforslaget innebærer også videreføring av tre private avtaler om tilrettelagte arbeidsplasser, dog redusert i omfang for to av personene. I tillegg videreføres et tilrettelagt arbeidstilbud etablert i kommunal virksomhet. Det legges til grunn at lokaler i underetasjen i Borkenes Servicebygg disponeres av Frivilligsentralen og Møteplassen i samarbeid. Det vises ellers til beskrivelse av prosjektet «Mylderhuset» på side 17, som bygger på felles bruk av disse lokalene gitt realisering av prosjektet.

Kommunestyret behandlet i K-sak 20/18 en interpellasjon om hørselstap som et samfunnsproblem, med vedtak om å kartlegge behov og vurdere tekniske løsninger og økonomi. Det er utarbeidet et forslag med kostnadsoverslag, som etter administrativ behandling vil legges frem til særskilt politisk behandling i løpet av våren. Det foreliggende budsjettforslaget gir mulighet for innkjøp av anbefalt skrankeslynge på Legesenteret.

Ansvar 37055 BPA, omsorgslønn og avlastning er lagt inn med nettobudsjett på kr 5 127 000.

Ansvar 37057 Støttekontakttiltak videreføres med et nettobudsjett på 591 000 kr. Dette er et tilbud som kan gis til alle aldersgrupper som har behov for bistand for å få en meningsfull fritid.

Felleskjøkkenet har pr i dag 4 faglærte kokker, hvorav 3 i delstillinger. Felleskjøkkenet foreslås tilført 20 prosent stilling til planlegging, administrasjon og kvalitetssikring. Omsetninga har økt årlig, og det er påkrevd med en styrking. Statlig nivå legger til grunn at kommunene intensiverer arbeidet med ernæring, da det er registrert underernæring hos pasienter i sykehjem. I tillegg til fokus på næringsrik kost, har vi også forbedret rutiner med oppfølging, veiing og rapportering av ernæringstilstand. Det serveres mange måltider i løpet av dagen, og pasientene får mat når de har behov for det.

Legetjenesten har fått økt antall stillinger fra 5,3 til 5,65 kommunale årsverk inklusive økt tilsynslegeressurs på institusjonene med 20 prosent og 20 prosent til sykepleiepoliklinikk. Kommunen disponerer 4 legehjemler inkludert kommuneoverlege, og 100 prosent stilling turnuslege som byttes hver sjettemåned. Fra 2019 er det 3 årsverk for helsesekretær/sykepleier og 2,65 årsverk kommunalt ansatte leger. En 85 prosent legestilling videreføres med driftsavtale, mens den andre fastlegen med driftsavtale har permisjon fra fastlegestillinga. Hun er under spesialisering og har som et prøveprosjekt 50 prosent stilling som tilsynslege på sykehjemmene og korttidsavdelinga. Det er et krav at alle fastleger skal være spesialister, og forsøksordning med fast tilsynslege bidrar også til at legen får bedre

tilrettelagt arbeidstid mens hun er under spesialisering og pasientene får økt kvalitet på tjenesten når den utøves av en fast lege. Kommunen søker utlyst statlige tilskudd for rekruttering og spesialisering med kr 200 000. Tilskuddet vil bidra til at tilsynslegefunksjon kan videreføres hele 2019, hvis evaluering viser at det er vellykket.

For å sikre tilgangen på leger er kommunen positiv til å se på fleksible løsninger, noe som er påkrevet i en tid da det er mangel på fastleger. Det vil også igangsettes et prøveprosjekt med 20 prosent stilling til drift av sykepleiepoliklinikk, som skal jobbe via legene med oppgaver som vil gi refusjon fra Helfo. Erfaringer viser at en slik klinikk for pasienter med kroniske sykdommer som diabetes, kols med mere kan gi et mer målrettet og bedret tilbud til pasientgruppen.

Helsestasjonen disponerer 2,5 årsverk helsesøster og 1 årsverk psykisk helsearbeider, som alle jobber i barnehage og skoletjeneste. I tillegg disponeres 40 prosent sekretærstilling. Kommunen er med i prosjektet Tidlig Inn, som også er et forebyggende tiltak hvor rusbruk kartlegges systematisk allerede i svangerskapet. Tidlig Inn innebærer tettere oppfølging av jordmor i svangerskap og rett etter fødsel. Kommunens avtale om kjøp av jordmortjeneste øker ved hjelp av statlige prosjektmidler fra 10 til 30 prosent i 2019-budsjettet. Helsestasjonen har i neste 4-årsperiode fått innvilget kr 1 160 000 i statlige satsingsmidler, det er utlyst 100 prosent stilling som helsesøster for en 2 årsperiode samt utvidet 50 prosent stilling som helsesøster som blant annet skal bidra til etablering av helsestasjon for eldre. Deler av de statlige tilskuddene vil gradvis nedtrappes over 4-årsperioden. Plan for nye forebyggende tiltak i skolene er i gang, og en vil øke innsatsen også i barnehagene.

Hjelpemiddelsentralen og ergoterapitjenesten foreslås styrket. Ved ledighet i stilling som aktivitetsleder på Boas vil det fra 2019 bli tilsatt 100 prosent stilling som ergoterapeut. Stillingene vil bidra til å styrke tilbudet om hverdagsmestring og i samarbeid med leder av ergoterapitjenesten kunne ivareta oppgaver hos enkeltbrukere. I første omgang videreføres tilbudet tre dager på Boas, mens to dager vil inngå i dagtilbudet på VAF. I forbindelse med prosjektet Hverdagsmestring samt sentrale føringer i forhold til viktigheten for alle mennesker å mestre hverdagen sin, har ergoterapiens kompetanse blitt ytterligere tydeliggjort.

Fysioterapitjenesten disponerer i 2019 tilsammen 5,32 årsverk inkludert turnusfysioterapeut og 50 prosent stilling knyttet til frisklivsmidler. I tillegg har kommunen driftsavtale med fysioterapeut, som avvikles fra 2020. Dette tiltaket må også sees i sammenheng med effektiviseringsgevinstene som er en forutsetning for drift av helsehuset.

Frisklivsarbeidet videreføres med tilbud rettet mot kommunalt ansatte med kroniske lidelser og stort sykefravær. Tilbudet gjelder forøvrig alle kommunens innbyggere. Frisklivssentralen ved helsestasjonen har i samarbeid med Harstad kommune tilbudt kurs i Ernæring og Røykeslutt, dette samarbeidet forutsettes videreført da endringer i livsstil og levemåte tar tid.

Spesialisthelsetjenesten ivaretar i dag lærings- og mestringsopplæring for pasienter etter akutt eller kronisk sykdom, og det var forslag om at dette tilbudet skulle ivaretas av kommunene. Helse Nord har bestemt at de selv skal videreføre tilbudet, da det i Nord-Norge er få store kommuner, og kommuner med færre innbyggere vil gjøre det vanskelig å bygge opp riktig kompetanse på mange områder. Helse Sør-Øst har besluttet å overføre denne tjenesten til kommunene i deres region.

Nattjenesten disponerer 20,5 årsverk, hvorav 6,43 årsverk med 3-årig helsefaglig utdanning på høghskolenivå, vernepleiere og sykepleiere. Nattjenesten er lokalisert i området Husby, Kvæfjordheimen, Boas og med personalbase i Nyveien 21. Behovet for nattevaktjenester har økt på institusjoner og bosenter, mens behovene ute i den ambulerende tjenesten er redusert. Endrede behov er møtt ved omdisponering av personalet.

Kvæfjordheimen disponerer 24,09 årsverk. Antall langtidsplasser er fra 2017 redusert til 22 og de to korttidsplassene tilbys i enerom. Et av rommene er rustet opp med palliativ seng og utstyr, dette ved støtte fra Sanitetsforeninga og prosjektmidler fra fylkesmannen. Drift av vaskeriet som var etablert

som et arbeidstilbud til en person fungerer bra, og foreslås videreført. Kvæfjordheimen er delt i to avdelinger med hver sin avdelingsleder. Avdeling A har 11 plasser spesielt tilrettelagt for pasienter med demenssykdom. Avdeling B har 13 plasser hvorav inngår to korttidsplasser. For avlastningsopphold gjelder ikke egenandel, og korttidsplass har mindre døgnstax enn langtidsopphold – noe som over år har medført reduserte inntekter.

Det er foreslått tilsammen kr 350 000 til inventar og utstyr, hvorav kr 150 000 til fornying av møbler og nødvendig utstyr på Kvæfjordheimen og Felleskjøkkenet.

Husby sykehjem videreføres med 10,82 årsverk. Det har også i år vært gitt rullerende avlastningsopphold for hjemmeboende pasienter hvor familien har hatt behov for avlastning og pasienten behov for et skjermet tilbud. Dette fungerer bra for pasienter og pårørende, og kan bidra til en mykere overgang fra hjem til permanent opphold i sykehjem. Hotellås har vært med på å skape et roligere miljø i avdelingen.

Sykepleietjenesten disponerer 23,74 årsverk. Personalet er fordelt på Boas sammen med ansatte på korttidsplassene og egen avdelingsleder, mens den ambulerende sykepleiergruppen ledes av avdelingsleder. Sykepleietjenesten har som et ledd i mer personrettet tjeneste organisert enheten med primærsykepleie til hver pasient, for å begrense antall tjenesteytere pr pasient. Sykepleietjenesten er sammen med enhetslederne fra gamle Kveldro installert i midlertidige lokaler i Oscarsvei 9 på Trastad, i samme bygg som fysio- og ergoterapitjenestene. Med tilpasninger har de fått et egnet midlertidig lokale inntil helsehuset er innflyttingsklart i 2020. Sykepleietjenesten planlegges inn i tilliggende lokaler på Kvæfjordheimen.

Dagtilbudet for hjemmeboende demente ble etablert i 2012 og er dimensjonert med fire plasser. Sykepleietjenesten drifter fortsatt tilbudet. Med kjent personale lettes motiveringsarbeidet og bidrar til at brukere og pårørende anser dette som et godt tilbud for bruker samtidig som det fungerer som avlastning for pårørende. Statsbudsjettet legger opp til økt finansiering til dagtilbud med 20 prosent stilling, forutsatt utvidet tilbud i 2019.

Voksenopplæring, aktivitets- og fritidstjenesten (VAF) gir daglig tilbud til ca 15 personer, og rår over tilsammen 7,77 årsverk. 50 prosent stilling vil bli tilbakeført til RO2 Oppvekst i 2019. Kommunen ser behov for et mer variert dagtilbud som blant annet er mer tilpasset menn og yngre innbyggere med bistandsbehov. Lokalene i Oscarsvei 11 med spesialrom lekotek, 2-3 snoezelen rom og grillbu samt Trastadgammen og Myhrestua kan benyttes av flere. Voksenopplæring kan fortsatt foregå her, og elever med spesielle behov som går i barnehage/skole vil kunne bruke lokaler til undervisning. I tillegg disponere VAF buss tilrettelagt for rullestoler, minibuss, basseng med mere. Helse- og omsorgsavdelinga vil i 2019 vurdere hvilke behov det er i befolkningen for dagtilbud samt aktivitets- og fritidstilbud med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven. Det etableres ei arbeidsgruppe som skal utrede behovet for velferds, aktivitet og fritidstilbud, den vil også få i oppdrag å foreslå nytt navn på tilbudet.

Begrepet *omsorgsgruppe* er endret siden ansvarsreformen i 1991, og antallet enheter er redusert fra 15 til 6. Hver enhetsleder har i dag flere arbeidslag, fra 2018 til 2019 reduseres antallet redusert fra 7 til 6 arbeidslag. Kommunen har nå omsorgsgruppene Berg, Borkenes og Trastad; Trastad er i praksis inkludert i omsorgsgruppe Borkenes med samme leder fra 2018. Husby bosenter og Kveldro bosenter gir heldøgns tjenester til 22 personer, hovedsakelig eldre mennesker som har en utviklingshemming. Denne gruppa mennesker skal også ha del i reformene som foreslås, og det planlegges nedsatt ei arbeidsgruppe som spesielt skal se på tilbudet til denne gruppa.

Kommunen har 74 innbyggere med diagnose utviklingshemming, hvorav 47 tidligere vertskommuneboere. Flesteparten av disse har ikke nære pårørende i området. Det betyr at kommunen i praksis yter tjenester utover lovpålagte oppgaver, og ivaretar en form for totalomsorg – internt definert som «halvåpen omsorg».

Behovene for tjenester til den store gruppa med mennesker med utviklingshemming endres med stigende alder, med mer behov for somatisk helsehjelp. Omstilling og endringsarbeid pågår kontinuerlig, både på grunn av endrede behov hos den aldrende omsorgsmottaker men også ut fra sentrale føringer for de ulike tjenesteområdene. Antall personer som har vedtak om bruk av makt og tvang er redusert i antall, og tiltakene er i hovedsak C-vedtak, noe som beskriver omsorgsvedtak.

Rus- og psykiatritjenesten ble i 2017 utvidet til å favne to bokollektiv som gir tilnærmet heldøgntilbud til 8-10 personer med psykiske lidelser og for noen med tilleggdiagnose utviklingshemming. Fra 2019 vil den ambulerende Miljøarbeidertjenesten med 7,7 årsverk også inngå i den samlede rus- og psykiatritjenesten. Rus- og psykiatritjenesten består av stasjonær og ambulerende tjeneste, som gis både på dag- og kveldstid. Kommunens to bokollektiver gir et faglig tilbud til seks personer med dobbeltdiagnosen utviklingshemming og psykiske lidelser, og to personer med alvorlige psykiske lidelser.

Som oppfølging av HO-tiltak 22/17 *Styrke bruker og pårørendearbeid for ulike grupper*, videreføres samarbeidet med Harstad kommune og UNN, Spesialisthelsetjenesten der det er etablert flere møteplasser:

1. Møteplass for pårørende til mennesker med psykiske lidelser.
2. Møteplassen AS som er et tilbud for unge mennesker med Aspergers syndrom.
3. Pårørendeskole og samtalegruppe for pårørende til mennesker med demenssykdom.

Dette bidrar også til å gi bedre og mer forutsigbare tjenester til brukere/pasientgrupper og deres pårørende.

Samlokalisering av Møteplassen og Frivilligsentralen, parallelt med frigjorte lokaler etter brukbutikken har gitt handlingsrom for aktiviteter initiert av Frivilligsentralen. Rekruttering av frivillige til og bruk av frivilligsentralens tilbud øker stadig. Leder av frivilligsentralen er etterhvert en sentral medspiller ved ulike kommunale og forskjellige lags arrangementer og har ved hjelp av frivillige utvidet sine tilbud, nå også med mandagskafé og torsdagsklubb på ettermiddagen.

For å ivareta faglig oppfølging av *helsefaglæringer*, videreføres 30 prosent stilling som faglig leder. Oppgavene til faglig leder øker på grunn av krav om omfattende oppfølging, både av lærlingene og av de som er veiledere for lærlingene ute på arbeidsplassene. Veilederne må utstyres med egne pc og de må benytte dataprogram i oppfølging av elever.

Endring i opplæringsloven våren 2018 – *Kandidat for fagbrev på jobb* – et tilbud som reduserer kravene til praksis for utdanning til fagbrev. Fylkeskommunen vil tilby opplæring etter ordningen. Kommunen vil tilrettelegge og motivere ufaglærte ansatte til å ta fagutdanning mens de jobber, og forventer større etterspørsel fra egne ansatte når praksiskravet er redusert fra 5 til 1 år. Helse- og omsorgsavdelinga har etablert en fast ordning med intern fordeling av lærlinger, og det er forhandlet fram et fast lønnstillegg til veiledere. Disse tilbys også oppdatering og kompetanseheving for å være styrket i jobben som veileder. For å lette rekrutteringen og den økonomiske belastningen til lærlinger, foreslås videreført ordningen med å fordele den samlede lønna til lærlingene med 50 prosent lønn gjennom de to læreårene, istedenfor gradvis opptapping fra 30 til 80 prosent lønn. Dette letter arbeidsbelastninga på lærlingene og bidrar til en mer forutsigbar intern organisering i forhold til inntaket av lærlinger. Kommunen søker årlig statlige Kompetanse- og innovasjonstilskudd til ufaglærte som tar fagbrev, som innvilges permisjon med lønn for eksamen. Ordning med fire etablerte lærlingestillinger forutsettes videreført. Lærlinger har på linje med øvrige ansatte krav på en forutsigbar arbeidsplan, og disse endringene vil bidra til det.

For å stimulere til at bedriftene tar inn flere lærlinger, kan KS bidra med tilskudd utover det antallet plasser som kommunen har etablert. Kommunen er åpen for å ta imot flere lærlinger, forutsatt god søknad og ved at vi søker midler fra KS som dekker lønn over to år. Landstinget i KS anbefalte i 2016 kommuner og fylkeskommuner å etablere flere læreplasser, med minst to nye lærlinger pr 1000

innbyggere pr. år. Kvæfjord kommune har 1,37 lærlinger per 1000 innbyggere, og bare innenfor helse- og omsorgstjenestene. Kommunen har erfart at ikke alle lærlinger gjennomfører og får fagbrev, noe som vi ikke har klart å forhindre til tross for god tilrettelegging og oppfølging.

Kvæfjord eldreråd ber om at det avsettes midler til to praktikantordninger for ungdom i en måned på sommeren, tilknyttet Boas og Kvæfjordheimen. Det er ikke funnet rom for egne stillinger, men vi vil se på muligheten innenfor eksisterende budsjett.

Kommunen deltok sammen med alle kommuner i Troms i prosjektet «Dokumentasjon av helsehjelp». Prosjektet er avsluttet, men vi arbeider systematisk med forbedring på området på alle nivå. Etablering av 20 prosent stilling som Fagutvikler Profil har bidratt til at flere ansatte har fått opplæring og kvaliteten på dokumentasjon forbedres. Fylkesmannen gjennomførte i oktober systemrevisjon ved rus- og psykiatritjenesten, og tilbakemeldingen så langt er at vi fortsatt har et forbedringspotensial på dokumentasjon og rapportering.

Det er innkjøpt storskjerm og utstyr til en del av personalenhetene, slik at bruken av Profil til overlapping/rapportering sammen vil bidra til opplæring både faglig og teknisk for hele personalgruppa.

Budsjettet inneholder forslag om ressurser til kompetansebygging fordelt på alle ansvarsområder, også midler til opplæring av vikarer, samt vikar for ansatte ved fravær på grunn av kompetansebygging. Kommunen er pliktig til å gi *lovpålagt opplæring*, og ansatte må i tillegg til støtte fra kommunen og ulike statlige prosjektmidler fortsatt bidra med en stor egeninnsats. En del av midlene går til formell videreutdanning, mens resten går på intern kompetansebygging. Kommunen søker årlig Kompetanse- og Innovasjonsmidler fra fylkesmannen, og ellers mange ulike prosjekter som gir tilskudd til kompetanseheving – noe som samlet sett bidrar til en kontinuerlig utvikling av medarbeidere og tjenester.

Fylkesmannens tildelinger har endret regelverket til å bli en mer byråkratisk tilskuddsordning, og krever samtidig større egenandel fra kommunene. I 2018 fikk kommunen tilskudd fra Kompetanse- og Innovasjonsmidler med kr 267 000. Det er også inngått avtale med KS læring, noe som vil gi bedre tilgang på kompetanse via elektroniske kursprogram som kan gjennomføres lokalt.

Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep, Troms (SMISO) søker Kvæfjord kommune om tilskudd på kr 15 000 i 2018 og tre år framover. Staten bidrar med 80 % finansiering ut fra summen kommunene bidrar med. Budsjettforslaget viderefører en 3-årig avtaleinngåelse fra 2018 på kr 10 000 pr år. Kommunen har over flere år bidratt med tilskudd, som gjensytlende har SMISO gitt undervisning på et skoletrinn samt opplæring for ansatte i kommunale barnehager og skolefritidsordning. SMISO ber kommunen spesielt legge merke til at det de tilbyr ikke er mulig for eksisterende hjelpeapparat å ivarta, da SMISOs medarbeidere bygger på egne erfaringer.

Med unntak for betalingssatser som er underlagt statlige føringer, som for eksempel egenandelstak på hjemmehjelpstjenester koblet til egeninntekt, legges det til grunn økninger i betalingssatsene fra 2018 til 2019 med mellom 2 og 3 prosentpoeng. Det vises til fullstendig oppsett i eget vedlegg.

På ansvar 39990 *Reserverte tilleggsbevilgninger* er det avsatt 3 078 000 kr for å møte neste års virkninger av forventede lønnstillegg. Bevilgningene omfordeles senere og det legges til grunn at midlene bare disponeres til å møte lønnsvekst og ikke til andre driftsformål. Profilen på slike omfordelinger styres via utfallet av lønnsforhandlinger og er derfor ikke nødvendigvis konsistent med størrelsen på avsetningen innenfor hvert enkelt rammeområde. Dette kan i sin tur også bety omfordeling av midler mellom rammeområder.

8: RO4 Teknisk

Rammeområdene RO4 *Teknisk* og RO6 *Teknisk/selvkost* sees i sammenheng, de omfatter kommunalteknisk virksomhet, lovpålagte tjenester og forvaltningsoppgaver. Ut fra nye beregningsregler i 2016 ble arbeidet med reguleringsplaner, byggesak og oppmåling overført fra RO4 Teknisk til tre nye budsjettkapitler under RO6 Teknisk/selvkost, der vann, avløp, renovasjon, slam og feiing (VARSF) inntil da var alene som selvkostansvar.

Budsjettforslaget for RO4 *Teknisk* er gjort opp med nettoutgifter i 2019 med 23 824 000 kr. Når vi tar hensyn til føringen av bundne fondsmidler på kapittel 40000 *Teknisk kontor*, framkommer netto driftsutgifter i budsjettet med 23 860 000 kr. Dette er sammenfallende med rammeberegningen i kapittel 3.

Etter at kommunestyret først i K-sak 31/17 vedtok realisering av *boligfeltet Berg/Engen* samt fornyet *avløpsløsning for Trastadområdet*, ble det deretter foretatt justering i de økonomiske rammer i budsjettopplegget for 2018, herunder med fastsetting av tomtepris i Berg/Engen til 650 kr pr m², tilsvarende gjennomsnittspris med 550 000 kr pr tomt. I senere K-sak 15/18 ble det omfordelt fra disse budsjettmidlene til delvis opparbeidelse av infrastruktur innenfor *Lamhagan boligområde*, der den lokale interesse for boligbygging så langt har vært større enn innenfor Berg/Engen. Tomtepris i Lamhagan ble i samme sak satt til 360 000 kr pr tomt.

I investeringsbudsjettet for 2018 står etter dette totale bevilgninger til Berg/Engen med 32,5 mill kr, Lamhagan 4,2 mill kr og til avløpsutbyggingen på Trastad vél 7,3 mill kr.

Kommunestyret la til grunn at eventuell tilbakeføring av midler til Berg/Engen kunne vurderes i arbeidet med budsjett og økonomiplan 2019-2022. Planarbeidet i disse utbyggingssakene har så langt ikke gitt ønsket framdrift og avklaring. For Berg/Engen foreligger i skrivende stund ikke tilstrekkelige grunnlag for innhenting av anbud på feltutbyggingen, samtidig har vi i dialogen mot rådgiver vektlagt en mer begrenset og trinnvis utbygging. Administrasjonssjefen legger derfor i første omgang til grunn at det i særskilt sak om reguleringer på investeringsbudsjettet for 2018, foreslås overføring av ubrukte midler til senere år. Kommunen bør deretter i løpet av første halvår 2019 vurdere utgiftsrammen for Berg/Engen på nytt, herunder også mulig nedskalering av første utbyggingstrinn.

Ellers følger budsjettforslaget opplegget som er skissert i økonomiplan 2018-2021, med økte ressurser til brannvesen, veier, veilys og bygningsvedlikehold. Det fokuserer gjennomgående på lovpålagte oppgaver og på reelle inntektsrammer.

Budsjettet viderefører det interkommunale *samarbeidet med Harstad kommune* innenfor henholdsvis brann- og feiertjenester og kommunaltekniske tjenester. Kommunestyrene både i Harstad og Kvæfjord la til grunn et samarbeid organisert som administrativt vertskommunesamarbeid etter kommuneloven, med Harstad som vertskommune og Kvæfjord som samarbeidskommune. Lovreglene åpner for vertskommunesamarbeid om lovpålagte oppgaver og tjenesteyting som også innebærer myndighetsutøvelse. Et slikt samarbeid har ingen selvstendig organisatorisk overbygning, men blir del av tjenesteapparatet i vertskommunen Harstad. I tråd med dette har administrasjonssjefen i Kvæfjord delegert administrative styringsfullmakter på disse områdene til rådmannen i Harstad. Administrativt vertskommunesamarbeid betyr en avgrensning til de oppgaver som ikke er av prinsipiell betydning.

I tillegg betyr samarbeidsavtalen om brann- og feiertjenester at brannsjefen i Harstad er leder for brann- og feiertjenestene i Kvæfjord, også med de utvidede styringsfullmakter som ligger i brann- og eksplosjonsvernloven. Kommunestyret la i behandlingen av årsmeldinger for 2017 til grunn at samarbeidsavtalen om brann- og feiertjenester skal evalueres, og forutsatt at dette arbeidet kan ferdigstilles innen 1.4.2019.

I sum er det i 2019-budsjettet ført opp overføringer til Harstad kommune innenfor samarbeidsavtalene med 18 305 000 kr. Overføringer til Harstad kommune innunder RO4 Teknisk; for brannvern, veier og veilys, utgjør 7 080 000 kr av dette beløpet.

Budsjettet for ansvar 40000 *Teknisk kontor* inkluderer to administrative stillinger. I tillegg til teknisk sjef også en stilling som arbeider med eiendomsskatt. Innenfor området eiendomsskatt er behovet nå betydelig mindre enn i en tidligere oppstartfase, ressursbruken vil derfor bli nærmere vurdert.

2,1 stillinger innunder ansvaret er innenfor landbruksforvaltning og *landbruksbasert næringsutvikling*. Landbruk som næring har Kvæfjord kommune stort fokus på. I tillegg til de lovpålagte oppgaver pågår også utviklingsprosjekter, både innenfor jordbruk og skogbruk. For sistnevnte finansieres 0,3 årsverk av Harstad kommune i ny samarbeidsavtale om felles såkalt skogpådriver for økt næringsaktivitet. Dette er en midlertidig avtale. Det skal i løpet av 2019 arbeides for mer langsiktig løsning.

Budsjettet for 2019 inneholder avtale med Sortland kommune om tilskudd til *veterinærberedskap* i Gullfjord. I tillegg finansierer de involverte kommuner dobbelt vakttilskudd i Harstad/Tjeldsund-distriktet for å videreføre en akseptabel vaktordning. Det er derfor totalt satt av kr 90 000 til veterinærtillskudd. Det er budsjettet med statlig tilskudd til Kvæfjord på kr 50 000, tilsvarende mottatt tilskudd for 2018, men dette må omsøkes.

Ansvar 44021 *Brannvern* inngår i vertskommunesamarbeidet. Kvæfjord kommune ivaretar kostnader til egne biler og faste eiendommer medregnet strøm, eiendomsgebyrer og avskrivninger, mens det øvrige, herunder mannskapskostnader, inngår i samarbeidet med Harstad kommune. Det er videreført lokal brannberedskap i Kvæfjord, med Harstad Brann og Redning som arbeidsgiver. De totale utgifter for ansvarsområdet er ført opp med 3 442 000 kr for 2019, hvorav overføring til vertskommunen med 2 646 000 kr, økning på 2,8 prosent i forhold til fjoråret justert for deflator. I tillegg er det satt av 100 000 kr øremerket til sertifikater, med bakgrunn i kommunestyrets vedtak tilknyttet tertialrapport 1/2018. Kommunestyret ba i vedtaket administrasjonen innarbeide kr 180 000 i 2018-budsjettet, til opplæring på tunge kjøretøy samt blålyskjøring. Harstad Brann og redning har ikke rukket å organisere dette i 2018 og det er i budsjettet antatt at en del av utgiften påløper først i 2019.

Kommunen må forberede ytterligere økte utgifter for utalarmering av brannmannskaper. Kvæfjord flyttes i 110-sammenheng fra Salten til sentral i Tromsø. Den berammede overflyttingen trer i kraft 2.1.2019. Det er ført opp 240 000 kr til varslingstjenester for 110-sentral. I 2017 ble nødnett en ny utgiftspost i brannvernbudsjettet, det er derfor videreført abonnementsutgifter med 140 000 kr. Nødnettet administreres av Direktoratet for nødkommunikasjon.

Det er budsjettet 20 000 kr for utrykningskostnader fra nabokommunene Sortland og Lødingen om slikt skulle være nødvendig. Det er videre ført opp inntil 35 000 kr til leie av branngarasje på Holand samt strømudgifter der. Deltidsbrannpersonellet i Gullfjord har gjort en betydelig dugnadsinnsats for å oppgradere bygget, utgifter til dette ble trukket fra husleie i 2017 og 2018, i henhold til kontrakt.

Bevilgningen til samarbeid innenfor *Sør-Troms interkommunale utvalg mot akutt forurensing* (STIUA) er ført opp med inntil 29 000 kr som for 2018, innunder ansvar 44031 *Havnevesen*. Harstad Brann og Redning har overtatt administrasjon av STIUA.

Innenfor ansvar 44032 *Veier*, inngår driftsoppfølgingen i samarbeidsavtalen med Harstad kommune. Totalt budsjett for ansvaret er på 4 619 000 kr. Under samarbeidsavtalen er nå også oppfølging av private aktørers snøbrøyting og vintervedlikehold i Kvæfjord, som nylig har vært gjenstand for ny anbudsrunde. Avtalefestet refusjonsinntekt på 85 000 kr fra Harstad kommune for oppgradering av parkeringsplassen på Kvæfjordeidet ble tidligere flyttet fra RO8 *Frie inntekter/betjening av lån*, til dette budsjettkapittelet. Overføringen til Harstad er økt grunnet deflator samt 200 000 kr i tillegg på grunn av økte budsjettbehov innen veivedlikehold vinterstid etter anbudsgjennomgangen. Budsjett for vertskommunesamarbeidet innen ansvaret for 2019 foreslås til 3 563 000 kr.

Det er videreført en styrkingsbevilgning på ansvar 44033 *Veilys*, først med samlet bevilgning 750 000 kr over 2018-budsjettet og dernest også forutsatt ytterligere tilførsel av midler i økonomiplanens etterfølgende år. Budsjettet er økt med 2,8 prosent grunnet deflator samt 100 000 kr i forhold til 2018, ut fra formannskapetets føringer i rammedebatten. En betydelig andel gjelder selve strømforbruket. Det er installert automatiske målere på en stor andel av kommunale veilys men det er fortsatt for tidlig å si hvilken effekt det får økonomisk at strømforbruket måles mer reelt.

Ut over stordriftsfordeler og tilgang på mer kapasitet og kompetanse, må det påpekes at samarbeidet med Harstad kommune i seg selv ikke betyr bedre tjenester. Det er fortsatt et betydelig etterslep på veier og veilys, vi har heller ikke maktet tilstrekkelig oppfølging av et vedtak i TU-sak 26/17 om utarbeidelse av plan for vedlikehold og rehabilitering av veilys opp mot arbeidet med budsjett og økonomiplan.

Det er ført opp kommunal andel til delfinansiering av *Kveøyforbindelsen* med 1 050 000 kr i tråd med vedtak i K-sak 33/18 hvoretter den kommunale andelen øker tilsvarende det lokalsamfunnet avlastes, i spleiselaget. Vedtaket legger til grunn at kommunal del øker med 50 000 kr i året til denne utgjør 1 250 000 kr årlig fra og med 2023. Denne saken tok utgangspunkt i et årlig finansieringsbidrag fra kommunen samt en kommunal garanti for årlige tilskudd fra *Kveøyforbindelsen AS* med inntil 250 000 kr, i tilsammen 30 år.

Ansvar 44042 *Kommunale bygg* viderefører to stillinger for løpende tilsyn og vedlikeholdsoppgaver innenfor kommunens egne bygg, i tillegg til en 80 prosent stilling som avdelingsingeniør. Budsjettet tar utgangspunkt i noe mer vedlikehold, men også en begrenset økonomi. Også for 2019 er det lagt til 83 000 kr som styrkningsmidler ut fra så vel forrige økonomiplan som rammedebatten, samt justering for deflator. Tilsammen utgjør 2019-budsjettet cirka 2 000 000 kr for de aktuelle kontoer for innkjøp av materiell og tjenester.

Det er øremerket midler til solavskjerming *Husby barnehage* avdeling *Oransje* (tidligere *Borkenes barnehage*) i driftsbudsjettet. Bakgrunnen er vedtak tilknyttet K-sak 55/17 med ønske om «en plan for påtrengende bygningsvedlikehold i de tidligere lokalene ved *Borkenes barnehage*. Hvis denne bygningen ikke har tilstrekkelig standard til barnehagedrift må andre lokaler vurderes for dagens drift». Administrasjonen har i samråd med barnehagestyrer og bedriftshelsetjenesten samt ut fra dokumentasjon fra tilsyn fra elektrofirma, ventilasjonsfirma og brannmyndighet vurdert bygget dithen at det ikke benyttes til små barn, det vil si at begrenses til barnehagetilbud for barn over tre år. Om de aller minste skal ha tilhold i bygget, må både bad og ytterganger utbedres. Det foreslås ikke at slike tiltak prioriteres. På lengre sikt foreslås i investeringsplanen å oppgradere golvene med varmekabler og byttet dekke. For 2019 foreslås solavskjerming belastet driftsbudsjettet.

Budsjettrammen gir bare til en viss grad rom for systematisk oppfølging i tråd med en tidligere forvaltningsrevisjonsrapport, oppfølgingen må til dels baseres på de oppdukkende reparasjoner ut fra innmeldte avvik. En god del kostnader bindes også til lovbestemte serviceavtaler på heiser, elektriske anlegg og brannalarmanlegg. Det videreføres en ordning med teknisk vakt utenom normalarbeidstid for kommunale bygg, med 93 000 kr. Ordningen innebærer at særlig helse- og omsorgsansatte i bygg med døgkontinuerlig drift har noen å rådføre seg med og eventuelt kan få utrykningsbistand, om tiltak ikke kan vente til normal arbeidstid. *Kvæfjord Eiendom* har i 2018 sagt opp sin del av avtalen.

Kommunen møter fortsatt utfordringer med hensyn til *forebyggende brannverntiltak* på egne bygg og krav til brannteknisk dokumentasjon, men tar dette på alvor. Utpekte brannvernledere for de enkelte objekter skal gis tid til opplæring og motivasjon for oppgavene. Det er god dialog med *Harstad Brann og Redning* som tilsynsmyndighet og avtale om ytterligere fokus på rådgivning for å identifisere hvilke tiltak som bør prioriteres.

Kommunen har totalt sett store energiutgifter. *Enovas* registrering av informasjon om de kommunale bygg, tilsier et potensial for å spare energi for kommunen som byggeier. Det beregnede potensial må betraktes som noe teoretisk og det fordres betydelige investeringer i enøk-tiltak for å redusere

energiforbruket. Administrasjonen vil arbeide videre med å identifisere hvilke tiltak som kan gi en aller helst selvfinansierende modell med tanke på reduksjon i energiutgifter. Fokus på nybyggplanlegging har gjort at enøk-tiltak har måttet vike.

Ansvar 44051 *Renholdstjeneste* er det mest omfangsrike budsjettkapittel innenfor RO4 *Teknisk*, med drøyt 12 årsverk. Utgifter relatert til lønn er de klart største for ansvaret, som har totalbudsjett på 5,43 mill kr. Renholdstjenesten ivaretar løpende renhold innenfor de fleste kommunale virksomheter. Renholderne er viktige også i å identifisere vedlikeholdstiltak. De melder fra til kontaktpersoner på de respektive bygg, til renholdsleder eller teknisk kontor, om de kommer over forhold som bør utbedres. Arbeidet som renholder kan være fysisk belastende, og det registreres en del sykefravær. Renholdsleder oppleves å handtere sykefravær på en økonomisk god måte, med mindre bruk av vikarer når mulig, for eksempel ved å flytte på personell, slik at man utfører renhold der det er helt nødvendig (på sykehjem) mens andre bygg der det tåles (for eksempel rådhuset), kan få mindre renhold i en kort periode.

Ansvarene 44061 *Idrettshall/basseng*, 44062 *Kvæfjord kulturhus* samt 44063 *parker/baneanlegg, tidligere 25411/25412/25413*, ble overført fra RO2 Oppvekst til RO4 Teknisk i 2018. Driften av idrettshall/basseng er budsjettert med tre stillinger. Samarbeidet med aktuelle lag og organisasjoner om driften av kulturhuset vil bli vurdert hvordan videreføres. Det er som tidligere avsatt noen midler til vedlikehold og anskaffelse av utstyr.

Det er nylig kommet på plass et nytt *avtaleregime med Rå videregående skole* for bruk av Kvæfjordhallen med tilhørende baneanlegg, og det er lagt inn en viss reduksjon av de årlige leieinntektene, noe som også er hensyntatt i rammeberegning og budsjettforslag. Avtalen forelegges formannskapet i egen sak.

På ansvar 49990 *Reserverte tilleggsbevilgninger* er det avsatt 218 000 kr til å møte de antatte lønnsøkninger i løpet av året utover kjent budsjettert lønnsnivå pr 1.9.2018. Disse midlene må senere omfordeles, og kan da bare disponeres til å møte lønnsvekst og ikke til andre formål.

9: RO6 Teknisk/selvkost

Endel av kommunens tjenester skal finansieres gjennom gebyrer fra innbyggerne. Dette gjelder enkelte tekniske tjenester, der regelen er at gebyrinntektene ikke kan overstige hva det koster å produsere tjenesten. Selvkost setter øvre ramme for hva kommunen kan kreve inn i gebyrer. Kravet om selvkostfinansiering for renovasjon og slamtømming følger av forurensingsloven, for de øvrige må dette nedfelles i selve budsjettvedtaket.

Selvkostområdene 64012 *Vannforsyning*, 64013 *Avløp/rensing*, 64014 *Slamtømming*, 64015 *Renovasjon/miljøstasjon* og 64020 *Feietjenester* inngår i samarbeidet med Harstad kommune. Hvert av selvkostområdene har eget selvkostfond. Fra 2016 inngikk også budsjett for 64301 *Plansaksbehandling*, 64302 *Byggesak* og 64303 *Kart og oppmåling* i rammeområdet. Disse er kun selvfinansierende i den forstand at inntektene ikke kan overstige utgiftene, kommunen kan likevel subsidiere disse områdene. Det er urealistisk å se for seg fullstendig inndekning av utgifter til plan, byggesak og oppmåling via gebyrinntekter. Analysene viser at fullstendig selvkostdekning vil forde en voldsom økning av gebyrene. Kommunen har fra tidligere et høyt gebyrnivå på disse tjenestene, med flere justeringer over de seneste årene.

Budsjettforslaget er gjort opp med netto driftsinntekt 1 223 000 kr, korrigert for bundne fond. Tidligere ble vann, avløp, renovasjon, slam og feiing belastet renter og avskrivninger for tilhørende investeringer samt andeler i tilleggsytelser og støttefunksjoner. I analysemodellen skjer beregningen av slike utgifter og de ulike områdene sine bidrag til disse utgiftene fremkommer som merinntekt på de respektive områdene. Selvkost kan dermed ikke lenger leses av bunnlinja for det enkelte ansvar.

For områdene som er forutsatt å være selvfinansierende er gebyrer beregnet i tråd med retningslinjer gitt av KMD i rundskriv H-3/14. Kravet til selvkost betyr at utgiftene til de ulike områdene i sin helhet skal dekkes av gebyrer. Overskudd et år skal avsettes til neste år og gjøres opp innenfor en periode på 3-5 år, ved bruk av eller avsetning til dedikerte selvkostfond for hvert ansvar/tjeneste. Beregninger og grunnlagstall er samlet i kommunens selvkostmodell *Momentum Selvkost Kommune*.

Ansvar 64012 *Vannforsyning* har regnskapsført overskudd fra 2017 på kr 904 700. For 2019 budsjetteres netto overskudd på noe over 1,6 millioner kr. Det budsjetteres med bruk av selvkostfondet på 293 100 kr. For å handtere realiserte og planlagte investeringer beregnes likevel en gebyrøkning med 5,2 prosent. For 2018 ble gebyrene økt med 2,6 prosent. Overføring ut fra samarbeidsavtalen med Harstad kommune er prisjustert til 2 930 000 kr. De øvrige utgifter gjelder lønnsutgifter, IKT-lisenser og avtaler om snøbrøyting for Hemmestad og Flesnes vannverk, i tillegg til strømutfgifter forbundet med de ulike anlegg.

Ansvar 64013 *Avløp/rensing* ble for 2017 regnskapsført med 340 000 kr i overskudd. I 2019 budsjetteres det netto overskudd på 868 000 kr. Fond planlegges brukt med 708 000 kr. For å handtere planlagte investeringer ble det for 2018 gjort gebyrøkning med 2,6 prosent, videre for 2019 beregnet til 4,3 prosent. Overføring til Harstad kommune er prisjustert til 1 711 000 kr. De øvrige utgifter gjelder egne lønnsutgifter, IKT-lisenser og strømutfgifter.

Når det gjelder ansvar 64014 *Slamtømming* er det i praksis slik at tankene for fritidsboliger tømmes hvert fjerde år og for primærboliger hvert annet år. Kvæfjord har flere hundre registrerte septiktanker. For 2017 ble regnskapet gjort opp i balanse. Det ble budsjettert med 2,6 prosent gebyrøkning i 2018, for 2019 beregnes nedgang på 20 prosent. Det budsjetteres med bruk av 396 000 kr fra fondet i 2019. Utgiftene på ansvaret omhandler så og si bare overføring til Harstad, for 2019 med 708 000 kr.

For ansvar 64015 *Renovasjon/miljøstasjon* forespeiles noen endringer i 2019. I likhet med de øvrige eierkommunene, tildelte Kvæfjord kommunestyre i 2014 HRS Husholdning AS (HRS) enerett til innsamling av husholdningsavfall. Hovedanleggene for mottak og behandling av slikt avfall er knytta til miljøparkene i Harstad og Narvik. I tillegg drifter HRS 7 miljøstasjoner for mottak av grovavfall fra husholdningene i landkommunene.

Dagens henteordning for husholdningsavfall ble etablert i 2006, med to dunker i bykommunene og tre i landkommunene. HRS henter papir-, mat- og brennbart avfall hos innbyggerne i Kvæfjord. I tillegg kom bringeordning, det vil si returpunktene for glass, metall og drikkekartonger.

Nytt avfallsdirektiv gjør at HRS må øke graden av materialgjenvinning. Det må sorteres ut flere fraksjoner (avfallstyper), og det renere enn før. En utredning for ny løsning for henting/innsamling er gjennomført. Man fant følgende:

- Optisk sortering gir for lav gjenvinningsgrad i forhold til mål/krav.
- Sentralsortering innebærer investering i dyrt anlegg, nær 100 mill kr.
- Henteordning med flere beholdere er anbefalt.

Den anbefalte løsning er nå valgt av HRS. Denne skal gi beste sorterings- og materialgjenvinningsgrad og innebærer i seg selv minste endring i gebyrer for abonnentene. Effektene av endringen er ikke klare eller fremkommet ennå.

Utrulling av ny løsning starter i mai 2019 og landkommunene starter før bykommunene. Nøyaktig rekkefølge for kommunene er ikke avgjort. Hver abonnent i Kvæfjord vil få fem dunker, og HRS har skissert følgende for ny løsning:

- Det blir én dunk for en typisk husholdning, for henholdsvis matavfall (140 l), papir (140 l), glass/metall (140 l), restavfall (240 l) og plast (240 l).
- Henting skjer annenhver uke med bil med to kammer.
- Den ene uke hentes fraksjonene mat og plast, to uker senere mat og restavfall. Hver fjerde uke hentes glass/metall.

Håndtering av Kvæfjord kommunes kjøp av tjenester fra HRS og eventuelle andre operatører, inngår i samarbeidsavtalen med Harstad kommune. Overføring til vertskommunen var for 2018 budsjettert til kr 4 822 000 kr, mens det for 2019 beregnes 5 356 000 kr. Det budsjetteres med at 353 000 kr brukes av selvkostfondet i 2019. Etter mange år med uendret renovasjonsgebyr, økte dette med 5,0 prosent i 2018. Det foreslås for 2019 økning med ytterligere 12,4 prosent, dvs 569 kr.

Økningen i utgifter for renovasjon tross at ny avfallsløsning «heime hos folk» ikke innebærer særlig økning i seg selv, og tross bruk av fond, er med bakgrunn i flere forhold:

- Prisendringer etter oppgjør for 2017 hos HRS og utgifter til informasjonskampanje om ny avfallsløsning, utgjør en del av økningen.
- HRS har et negativt selvkostfond for landkommunene. Inndekning/bruk av fond må i henhold til retningslinjer for selvkostberegning, gjøres opp i løpet av 3-5 år. For å oppfylle dette kravet må fondet gjøres opp innen 2020. Budsjettet legger opp til en inndekning fordelt på 2019 og 2020 (tilsammen 356 000 kr for Kvæfjord).
- HRS finner det nødvendig å *endre finansieringen av miljøstasjonene*. Fordelingen har til nå vært belastet kommunene per innbygger, men skal endres til betaling per åpningsdag. Antall åpningsdager har vært ulikt i HRS-kommunene. Miljøstasjonen i Kvæfjord har hatt åpent 150 dager i året; tre dager i uka.
 - Uendret utgift til drift av miljøstasjonen i Kvæfjord, innebærer at antall åpningsdager i året reduseres til 50.
 - Uendret antall årlige åpningsdager i Kvæfjord, betyr en økning i årlig utgift på 610 000 kr, eller omlag 570 kr pr abonnent.
 - Det foreslås i budsjettet en «mellomting», som harmonerer mer med andre kommuner. Kvæfjord har hatt flere åpningsdager per uke på miljøstasjonen enn nabokommunene.

Det foreslås for miljøstasjonen åpning to dager i uka i månedene mai, juni, august og september, og ellers i året én dag i uka. Dette utgjør for abonnenten cirka 189 kr ekstra for 2019 (av totalt 569 kr). For 2019 foreslås endringer iverksatt fra april måned, i 2020 går derfor denne andelen noe ned.

I budsjettet er det ellers lagt inn leieutgifter på kr 70 000 kr for areal til miljøstasjonen på Trastad.

Innenfor ansvar 64020 *Feiing* ble det lagt inn leie av ny feierbil hos Harstad kommune, ettersom dagens bil ikke tilfredsstillende gjeldende HMS-krav, innkjøpet ble utsatt og en bil i midlertidig leie har vært benyttet. Det budsjetteres for å spleise med vertskommunen som også har behov for å øke kapasiteten innen feierbiler. Det legges opp til at Harstad kommune forestår bilkjøpet. Feiegebyret foreslås nedjustert med 10,1 prosent. 10 000 kr planlegges brukt av fond i 2019. Overføringen til Harstad kommune utgjør kr 425 000 der billeie er lagt inn og det hele er deflatorjustert i forhold til 2018-budsjettet.

Anslag på utvikling av gebyrnivået videre utover i planperioden er vist i tabell 5.

Tabell 5: Gebyrendring selvkostområder 2017-2022

	prosent	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vann		2,0 %	2,6 %	5,3 %	2,8 %	0,7 %	1,4 %
Avløp		0	2,6 %	4,3 %	9,2 %	14,9 %	14,9 %
Slam		0	2,6 %	-20,0 %	0	0	0
Renovasjon		0	5,0 %	12,4 %	4,0 %	0,2 %	0
Feiing		0	2,6 %	-10,1 %	-5,0 %	0	0

Disse gebyrene har over flere år vært tilnærmet uendret. I en kommunevis Kostra-sammenstilling for Troms, befinner Kvæfjord seg derfor i et nedre prisintervall. De nylig vedtatte investeringsprosjekter innenfor vann og avløp medregnet (deler av) boligområdene Berg/Engen og Lamhagan utløser avskrivningskostnader og renteutgifter som belastes driftsbudsjettet og dermed gebyrnivået.

Det er tidvis reist spørsmål om overgang til månedlig *fakturering av eiendomsgebyrer*, framfor dagens ordning med tre årlige fakturaer. Administrasjonssjefen vil ikke tilrå slik endring i betalingsrutinene. Kommunen får jevnlig tilbakemelding fra innbyggere uten nettilgang som synes det er både dyrt og arbeidskrevende å få betalt regningen. Innbyggerne motiveres til inngåelse av avtalegiro, men det er ikke ønskelig for alle. En overgang til månedlige terminer vil for disse bety økte utgifter til gebyrer for å få utført betalingen. I tillegg vil månedlig fakturering også gi økt ressursbruk for kommunen, i og med at det brukes betydelige ressurser til hver terminfakturering. Selvkostprinsippet betyr at økt ressursbruk også må ses mot gebyrgrunlaget, og dermed også kan påvirke selve gebyrnivået.

Som vist i tabell 6, vil de kommunale eiendomsgebyrer fra vann, avløp, renovasjon og feiing inkludert merverdiavgift og tillagt eiendomsskatt, for en normalbolig på 120 m² ut fra overstående forslag utgjøre 16 443 kr i 2019 mot 16 140 kr i 2018, dvs samlet økning med knapt 2 prosent fra 2018 til 2019.

Tabell 6: Gebyrberegning bolig 120 m²

	kr	2017	2018	2019
Vann		3 489	3 580	3 770
Avløp		2 510	2 576	2 688
Renovasjon		4 500	4 725	5 311
Feiing		675	694	624
Eiendomsskatt		4 930	4 565	4 050
Summer		16 104	16 140	16 443

Ansvar 64301 *Plansaksbehandling* budsjetteres med netto underskudd på 255 000 kr. For 2019 er stillingsbudsjetteringen 20 prosent stillingsandel fra saksbehandler ved teknisk kontor, i tillegg bistår rådgiver ved administrasjonssjefens kontor i 15 prosent stilling. Øvrige utgifter er for eksempel IKT-lisenser. Gebyrinntektene er satt beskjedent etter erfaring fra siste år. Dette kan justeres om man ser andre tendenser utover året.

Ansvar 64302 *Byggesaksbehandling* budsjetteres med netto underskudd på 145 000 kr. Kvæfjord har en stilling innen byggesaksbehandling, i tillegg bistår rådgiver ved administrasjonssjefens kontor i 15 prosent stilling. Så langt mulig bistår kommunen også i veiledning, som ikke er gebyrbelagt. Inntekter fra gebyrbelagte saker er beregnet til 750 000 kr.

Ansvar 64303 *Kart og oppmåling* beregnes med netto underskudd 970 000 kr. Kommunen har to ansatte på dette området. Ansvar har de siste årene hatt flere oppdrag uten gebyrinntekter, ut fra arbeid med å rette opp gamle feil og mangler innen oppmåling. 2018 ble spesielt på grunn av arbeidet med boligfeltet Berg/Engen, 2019 blir mer et normalår, selv om normal er vanskelig å definere da inntektene varierer. Forslaget til budsjett er gjort opp med økte gebyrene for plansak, byggesak og kart- og oppmålingsarbeider med 2,8 prosent fra 1.1.2019, lik kommunal deflator.

På ansvar 69990 *Reserverte tilleggsbevilgninger* er det avsatt 50 000 kr til å møte de antatte lønnsøkninger i løpet av året utover kjent budsjettert lønnsnivå pr 1.9.2018. Disse midlene må senere omfordeles, og kan da bare disponeres til å møte lønnsvekst og ikke til andre formål.

Tabell 7: Budsjettskjema 1A/1B/2A/2B

	Budsjett 2019	Budsjett 2018 <i>vedtatt</i>	Regnskap 2017
1A			
Driftsbudsjettet			
FRIE DISPONIBLE INNTEKTER			
Skatt på inntekt og formue	64 012 000	63 000 000	65 886 377
Ordinært rammetilskudd	142 012 000	139 201 000	135 710 715
Skatt på eiendom	8 500 000	9 197 000	9 823 408
Andre direkte eller indirekte skatter			
Andre generelle statstilskudd	119 796 000	121 872 000	122 190 698
Refusjon fra andre			
Motpost avskrivninger			
Sum frie disponible inntekter	334 320 000	333 270 000	333 611 198
FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER			
Renteinntekter og utbytte	3 635 000	3 869 000	3 651 327
Bank, avgifter			
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutg.	4 444 000	3 810 000	2 840 147
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)			
Avskrivninger			
Avdrag på lån	8 887 000	9 051 000	8 173 706
Netto finansinntekter/-utgifter	-9 696 000	-8 992 000	-7 362 526
AVSETNINGER OG BRUK AV AVSETNINGER			
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk			
Til ubundne avsetninger			12 912 000
Til bundne avsetninger			24 193
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk			9 581 418
Bruk av ubundne avsetninger	4 012 000	776 000	
Bruk av bundne avsetninger			
Netto avsetninger	4 012 000	776 000	-3 354 775
FORDELING			
Overført til investeringsregnskapet	2 250 000	2 216 000	2 129 000
Til fordeling drift	326 386 000	322 838 000	320 764 897
Sum fordelt til drift (fra bud.skjema 1B)	326 386 000	322 838 000	305 479 347
Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk	0	0	15 285 550
1B			
Driftsbudsjettet			
FORDELT SLIK:			
RO0 Styringsorganer	3 258 000	3 052 000	2 934 931
RO1 Fellesadministrasjon	27 049 000	26 486 000	24 330 409
RO2 Kultur/oppvekst	94 715 000	105 571 000	97 019 128
RO3 Helse/omsorg	178 763 000	168 435 000	161 823 574
RO4 Teknisk	23 824 000	19 968 000	19 361 367
RO6 Teknisk/selvkost	-1 223 000	-674 000	9 939
RO8 Frie inntekter			
Sum fordelt	326 386 000	322 838 000	305 479 347
	0	0	0

2A	Investeringsbudsjettet	Budsjett 2019	Budsjett 2018 <i>vedtatt</i>	Regnskap 2017
	FINANSIERINGSBEHOV			
	Investeringer i anleggsmidler	81 034 000	116 292 000	16 338 837
	Utlån og forskutteringer			3 300 000
	Kjøp av aksjer og andeler	2 250 000	2 216 000	2 128 347
	Avdrag på lån	859 000	778 000	1 113 331
	Dekning av tidligere års udekket			
	Avsetninger	0	0	19 980
	Årets finansieringsbehov	84 143 000	119 286 000	22 900 495
	FINANSIERT SLIK			
	Bruk av lånemidler	64 027 000	98 297 000	17 532 310
	Inntekter fra salg av anleggsmidler		1 098 000	332 760
	Tilskudd til investeringer			761 000
	Kompensasjon for merverdiavgift	16 207 000	16 897 000	1 032 094
	Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	859 000	778 000	824 504
	Andre inntekter			
	Sum ekstern finansiering	81 093 000	117 070 000	20 482 668
	Overført fra driftsbudsjettet	2 250 000	2 216 000	2 129 000
	Bruk av tidligere års udisponert			
	Bruk av avsetninger	800 000		288 827
	Sum finansiering	84 143 000	119 286 000	22 900 495
	Udekket/udisponert	0	0	0
2B	Investeringsbudsjettet			
	Til investeringer i anleggsmidler (fra skjema 2A)	81 034 000	116 292 000	16 338 837
	FORDELT SLIK:			
011401	Boligfelt Berg/Engen		15 252 000	255 282
016101	IKT-investeringer	756 000	756 000	
015301	Helsehus	71 948 000	69 000 000	3 151 483
015401	Brannmannskapsvogn - HJ96132			17 291
015404	Brannbil - Fremskutt Enhet Borkenes - RA46557			14 491
015405	Y299397 - Oppgradering brannbil Flesnes			187 842
016402	Nettbrettløsning for politikere			29 562
016604	Vannforsyninger/Berg/Engen		4 530 000	146 898
016605	Avløp/rensing/Berg/Engen		4 528 000	146 898
016905	Salg av tomter, bygninger			32 999
017101	IKT Brannmurløsning			168 239
017102	IKT Pasientjournalssystem			304 241
017103	IKT Trådløst nett			296 488
017104	IKT Server Servicebygget			254 884
017201	Borkenes skole	4 100 000	1 800 000	364 262
017402	Ombygging brannstasjon			87 088
017404	Salg av 51/69 Gårasjyen			4 025
017405	Vei: Oscarsvei			490 743
017406	Oppgradering veibelysning 2017			950 138
017408	Leikvika vei			462 188

	Budsjett 2019	Budsjett 2018 vedtatt	Regnskap 2017
017409 Veier /Berg/Engen		12 857 000	281 825
017601 Vann: SD-anlegg			396 189
017602 Vann: Høydebasseng			7 053 583
017603 Vann: Oscarsvei			453 422
017604 Avløp: SD-anlegg			184 419
017605 Avløp: Bergsvn			20 438
017606 Avløp: Oscarsvei			560 213
018101 IKT - GIS løsning - server			23 706
018201 Brannalarmanlegg Kulturhuset		200 000	
018601 Avløp/rensing/Trastad		7 369 000	
019401 Vik skole brannsikring	500 000		
019402 Mylderhuset Hans Egedes vei 5	250 000		
019403 Boas Råsjøvn 3 Heis oppgradering strakstiltak	400 000		
019404 Oppgradering kommunale veier, veilys 2019	2 080 000		
019405 Trafikksikkerhetsplan Borkenes sentrum	1 000 000		
Sum investeringer	81 034 000	101 040 000	16 338 837

Tabell 8: Økonomisk oversikt - drift

	Budsjett 2019	Budsjett 2018 <i>regulert</i>	Regnskap 2017
Driftsinntekter			
Brukerbetalinger	11 526 000	11 679 000	11 647 726
Andre salgs- og leieinntekter	23 845 000	24 041 100	21 132 432
Overføringer med krav til motytelse	28 886 000	34 981 000	49 115 879
Rammetilskudd	142 012 000	138 861 000	135 710 715
Andre statlige overføringer	121 864 000	137 395 000	125 654 878
Andre overføringer	0	0	55 529
Skatt på inntekt og formue	64 012 000	63 000 000	65 886 377
Eiendomsskatt	8 500 000	8 370 000	9 823 408
Sum driftsinntekter	400 645 000	418 327 100	419 026 944
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	236 628 000	241 272 000	243 280 504
Sosiale utgifter	52 694 000	51 891 700	49 663 653
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	39 107 000	39 825 400	38 878 091
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	45 841 000	44 666 000	41 081 062
Overføringer	21 335 000	23 709 000	19 899 878
Avskrivninger	9 761 000	9 311 000	9 141 382
Fordelte utgifter	-300 000	-292 000	-281 796
Sum driftsutgifter	405 066 000	410 383 100	401 662 774
Brutto driftsresultat	-4 421 000	7 944 000	17 364 170
Finansinntekter			
Renteinntekter og utbytte	3 635 000	3 869 000	3 651 327
Mottatte avdrag på utlån	136 000	136 000	68 956
Sum eksterne finansinntekter	3 771 000	4 005 000	3 720 283
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	4 444 000	3 810 000	2 851 355
Avdrag på lån	8 887 000	9 051 000	8 173 706
Utlån	150 000	150 000	30 003
Sum eksterne finansutgifter	13 481 000	13 011 000	11 055 063
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-9 710 000	-9 006 000	-7 334 780
Motpost avskrivninger	9 761 000	9 311 000	9 141 382
Netto driftsresultat	-4 370 000	8 429 000	19 170 772
Interne finanstransaksjoner			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	15 285 000	9 581 418
Bruk av disposisjonsfond	4 012 000	0	50 000
Bruk av bundne fond	2 611 000	2 303 000	4 814 995
Sum bruk avsetninger	6 623 000	17 588 000	14 446 414
Overført til investeringsregnskapet	2 250 000	2 401 000	2 129 000
Avsatt til disposisjonsfond	0	22 934 000	12 912 000
Avsatt til bundne fond	3 000	502 000	3 290 636
Sum avsetninger	2 253 000	25 837 000	18 331 636
Regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	15 285 550

Tabell 9: Økonomisk oversikt - investering

	Budsjett 2019	Budsjett 2018 <i>regulert</i>	Regnskap 2017
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	1 098 000	317 655
Andre salgsinntekter	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	0	100 000	0
Kompensasjon for merverdiavgift	16 207 000	7 615 000	1 032 094
Statlige overføringer	0	0	0
Andre overføringer	0	0	761 000
Renteinntekter og utbytte	0	0	0
Sum inntekter	16 207 000	8 813 000	2 110 749
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	62 363 000	29 131 000	4 366 695
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	2 464 000	40 380 000	10 940 048
Overføringer	16 207 000	7 615 000	1 032 094
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0
Sum utgifter	81 034 000	77 126 000	16 338 837
Finansstransaksjoner			
Avdrag på lån	859 000	778 000	1 113 331
Utlån	0	4 000 000	3 300 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 250 000	2 216 000	2 128 347
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	15 105
Avsatt til bundne investeringsfond	0	0	4 875
Sum finansieringstransaksjoner	3 109 000	6 994 000	6 561 658
Finansieringsbehov	67 936 000	75 307 000	20 789 746
Dekket slik:			
Bruk av lån	64 027 000	72 128 000	17 532 310
Salg av aksjer og andeler	0	0	15 105
Mottatte avdrag på utlån	859 000	778 000	824 504
Overført fra driftsregnskapet	2 250 000	2 401 000	2 129 000
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	800 000	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	288 827
Sum finansiering	67 936 000	75 307 000	20 789 746
Udekket/udisponert	0	0	0

Tabell 10: Budsjett - fordeling pr ansvar

		Budsjett 2019	Budsjett 2018 <i>regulert</i>	Regnskap 2017
0	INVESTERING			
	<i>Investeringsutgifter/-inntekter:</i>			
10113	IKT-kontor	<i>Utgifter</i> 756 000	756 000	1 053 416
		<i>Inntekter</i> -151 000	-126 000	-210 684
21111	Borkenes skole	<i>Utgifter</i> 4 100 000	188 000	364 262
		<i>Inntekter</i> -820 000	-38 000	-72 852
22121	Vik oppvekstsenter	<i>Utgifter</i> 500 000	0	0
		<i>Inntekter</i> -100 000	0	0
25111	Folkebibliotek (Mylderhus)	<i>Utgifter</i> 250 000	0	0
		<i>Inntekter</i> -50 000	0	0
25413	Parker og baneanlegg	<i>Inntekter</i> 0	0	-761 000
30011	Fellesutgifter (Helsehus)	<i>Utgifter</i> 71 948 000	22 436 000	3 151 483
		<i>Inntekter</i> -14 390 000	-4 487 000	-630 170
44021	Brannvern	<i>Utgifter</i> 0	375 000	306 711
		<i>Inntekter</i> 0	-75 000	-2 244
44032	Veier Bergsvn/miljøstasjon	<i>Utgifter</i> 0	866 000	0
44032	Veier Berg/Engen	<i>Utgifter</i> 0	12 575 000	281 825
		<i>Inntekter</i> 0	-2 571 000	0
44032	Veier oppgradering	<i>Utgifter</i> 2 080 000	2 000 000	952 931
		<i>Inntekter</i> -416 000	0	-92 438
44032	Veier sentrumsopprusting	<i>Utgifter</i> 1 000 000	0	0
		<i>Inntekter</i> -200 000	0	0
44033	Veilys oppgradering	<i>Utgifter</i> 0	0	950 138
44042	Kommunale bygg	<i>Utgifter</i> 0	1 078 000	0
		<i>Inntekter</i> 0	-185 000	-0
44042	Kommunale bygg (Boas)	<i>Utgifter</i> 400 000	0	0
		<i>Inntekter</i> -80 000	0	-0
44044	Utbyggingsområder boliger Berg/Engen	<i>Utgifter</i> 0	14 695 000	255 282
		<i>Inntekter</i> 0	-1 098 000	0
44044	Utbyggingsområder boliger Lamhagan	<i>Utgifter</i> 0	1 700 000	0
44044	Utbyggingsområder boliger Lamhagan	<i>Utgifter</i> 0	1 700 000	0
44062	Kvæfjord kulturhus	<i>Utgifter</i> 0	200 000	0
		<i>Inntekter</i> 0	-40 000	0
64012	Vannforsyning	<i>Utgifter</i> 0	7 279 000	8 050 092
64013	Avløp/rensing	<i>Utgifter</i> 0	12 700 000	911 968
		<i>Inntekter</i> 0	-100 000	0
Sum investeringsutgifter		81 034 000	76 848 000	16 278 108
Sum investeringsinntekter		-16 207 000	-8 720 000	-1 769 388
Nettoutgift/-inntekt		64 827 000	68 128 000	14 508 720
<i>Finansutgifter/-inntekter:</i>				
80511	Husbanken	<i>Utgifter</i> 859 000	4 778 000	4 413 331
		<i>Inntekter</i> -859 000	-4 778 000	-4 124 504
91000	Lånefinansiering	<i>Inntekter</i> -64 027 000	-68 128 000	-14 232 310
92000	Aksjer og andeler	<i>Utgifter</i> 2 250 000	2 216 000	2 128 347
		<i>Inntekter</i> 0	0	-15 105
94000	Disposisjonsfond/ubundne investeringsfond	<i>Utgifter</i> 0	0	19 980
		<i>Inntekter</i> -800 000	0	0
95000	Bundne fond	<i>Inntekter</i> 0	0	-288 827
96000	Salg av aktiverte driftsmidler	<i>Inntekter</i> 0	0	-172 750
96600	Salgsinntekter anleggsmidler	<i>Utgifter</i> 0	0	4 025
		<i>Inntekter</i> 0	0	-111 906

		Budsjett 2019	Budsjett 2018 <i>regulert</i>	Regnskap 2017	
97000	Overføring fra driftsregnskap	<i>Inntekter</i>	-2 250 000	-2 216 000	-2 129 000
98000	Årets regnskapsresultat	<i>Inntekter</i>	0	0	0
	Sum finansutgifter		3 109 000	6 994 000	6 565 682
	Sum finansinntekter		-67 936 000	-75 122 000	-21 074 402
	Nettoutgift/-inntekt		-64 827 000	-68 128 000	-14 508 720
<i>Totalsummer investering</i>					
	Sum utgifter		84 143 000	83 842 000	22 843 790
	Sum inntekter		-84 143 000	-83 842 000	-22 843 790
	Nettoutgift/-inntekt		0	0	0
1	DRIFT				
0	RO0 Styringsorganer				
	Sum utgifter		3 283 000	3 061 400	2 964 415
	Sum inntekter		-25 000	-10 000	-29 484
	Nettoutgift/-inntekt		3 258 000	3 051 400	2 934 931
	<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>				
01011	Kommunestyre/formannskap		1 448 000	1 430 100	1 410 760
01012	Hovedutvalg/andre nemnder		471 000	524 000	386 760
01113	Kontrollfunksjoner		1 075 000	1 034 000	956 468
01221	Valg		182 000	0	149 840
01222	Støtte til politiske partier		32 000	32 000	31 103
09990	Reserverte tilleggsbevilgninger		50 000	31 300	0
1	RO1 Fellesadministrasjon				
	Sum utgifter		30 061 000	29 653 400	29 827 292
	Sum inntekter		-2 200 000	-2 028 000	-5 817 457
	Nettoutgift/-inntekt		27 861 000	27 625 400	24 009 835
	<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>				
10010	Administrasjonssjefens kontor		2 486 000	2 240 300	2 216 572
10011	Fellesutgifter		3 776 000	4 064 500	3 382 150
10013	Administrasjonslokaler		359 000	351 000	378 657
10014	Rådhuskantine		258 000	249 100	260 154
10017	Servicekontor		1 770 000	1 468 700	1 071 398
10111	Personalkontor		2 283 000	2 183 600	2 497 694
10112	Arbeidsmiljøutvalg		248 000	210 300	130 369
10113	IKT-kontor		5 538 000	5 289 300	5 298 131
10211	Økonomikontor		5 961 000	6 145 500	5 548 509
10271	Bostøtteordninger med videre		186 000	336 000	-100 000
10312	Tilrettelegging sysselsetting		934 000	1 098 100	464 215
10313	Kommunalt næringsfond		626 000	700 000	-265 133
10411	Kirkelig fellesråd		1 708 000	1 725 000	1 766 000
10412	Kirkegårder/gravlunder		1 218 000	1 151 000	1 121 358
10413	Andre religiøse formål		210 000	200 000	239 760
19990	Reserverte tilleggsbevilgninger		300 000	213 000	0

	Budsjett 2019	Budsjett 2018 regulert	Regnskap 2017
2 RO2 Oppvekst			
Sum utgifter	106 861 000	113 461 900	128 212 853
Sum inntekter	-12 146 000	-16 544 000	-30 207 066
Nettoutgift/-inntekt	94 715 000	96 917 900	98 005 787
<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
20000 Kultur-/oppvekstsjeffens kontor	2 523 000	1 800 000	1 643 051
20011 Fellesutgifter	8 353 000	5 217 000	4 200 345
20015 Flyktningebosetting	6 276 000	6 668 000	5 907 023
21111 Borkenes skole	35 389 000	33 567 000	32 961 922
21115 Borkenes skolefritidsordning	1 669 000	1 472 000	1 391 941
21144 Flesnes svømmehall	85 000	91 000	65 518
21214 Voksenopplæring, aktivitets-/fritidstjeneste (VAF) TIL: 37230	0	6 075 000	5 541 975
21215 Aktivitetsstue Boas TIL: 37231	0	273 000	257 108
21311 Kulturskole	1 452 000	1 316 000	1 225 952
22121 Vik oppvekstsenter	3 669 000	4 138 000	4 282 040
22124 Vik oppvekstsenter - barnehage	3 668 000	3 483 000	3 009 448
22141 Flesnes oppvekstsenter	4 503 000	4 534 000	4 268 885
23181 Husby barnehage	9 732 000	10 994 000	9 654 619
25111 Folkebibliotek	1 217 000	1 059 000	1 054 394
25211 Museum	378 000	378 000	393 610
25411 Idrettshall/basseng TIL: 44061	0	2 225 000	1 954 531
25412 Kvæfjord kulturhus TIL: 44062	0	323 000	328 549
25413 Parker/baneanlegg TIL: 44063	0	139 000	165 141
25511 Tilskudd lag/foreninger	560 000	211 000	177 834
27019 Nav-kontor	5 719 000	5 919 000	5 619 664
27061 Barne-/ungdomsvern	8 088 000	10 508 000	10 899 372
27211 Helsestasjonstjeneste TIL 31211	0	2 787 000	3 002 868
29990 Reserverte tilleggsbevilgninger	1 434 000	50 000	0
3 RO3 Helse/omsorg			
Sum utgifter	214 642 000	213 665 500	197 546 216
Sum inntekter	-35 879 000	-35 827 000	-35 228 195
Nettoutgift/-inntekt	178 763 000	177 838 500	162 318 021
<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
30000 Helse-/omsorgssjeffens kontor	4 861 000	4 406 600	4 411 805
30011 Fellesutgifter	708 000	2 701 200	580 953
30151 Felleskjøkken	2 030 000	1 796 800	1 735 060
31111 Legetjeneste	6 980 000	7 866 700	7 866 895
31211 Helsestasjonstjeneste FRA 27211	2 801 000	2 997 000	0
31413 Ergoterapitjeneste	826 000	812 200	847 645
31415 Fysioterapitjeneste	2 639 000	2 585 200	2 437 069
37041 Omsorgsboliger Råsjøveien	-1 512 000	-1 428 000	-1 476 538
37042 Omsorgsboliger Heimlyveien	-532 000	-506 000	-536 818
37043 Omsorgsboliger Langvassbukt	-117 000	-139 100	-129 788
37053 Omsorgslønn UTGÅR	0	0	1 894 589
37055 BPA, omsorgslønn og avlastning	5 127 000	5 331 000	2 998 100
37057 Støttekontakttiltak	591 000	591 000	343 845
37121 Kvæfjordheimen sykehjem	15 149 000	14 045 000	13 492 244
37124 Husby bosenter	10 716 000	10 207 000	9 179 829
37125 Husby sykehjem	7 655 000	7 561 800	6 995 250
37127 Avlastning/rehabilitering	2 929 000	2 893 100	2 806 651

		Budsjett 2019	Budsjett 2018 <i>regulert</i>	Regnskap 2017
37151	Kveldro bosenter	14 039 000	14 054 000	13 393 096
37163	Sykepleietjeneste	15 779 000	15 298 000	14 887 152
37173	Rus- og psykiatritjeneste	16 105 000	15 240 000	16 314 560
37220	Nattjeneste	16 060 000	16 001 000	16 623 863
37222	Miljøarbeidertjeneste	5 168 000	5 110 800	5 005 851
37225	Omsorgsgruppe Berg	15 291 000	13 511 000	14 773 897
37227	Omsorgsgruppe Trastad	7 591 000	8 572 000	11 168 819
37228	Omsorgsgruppe Borkenes	18 280 000	17 793 000	16 703 992
37230	VAF-enheten FRA: 21214	6 241 000	6 829 200	0
37231	Aktivitetsstue Boas FRA 21215	280 000	281 000	0
39990	Reserverte tilleggsbevilgninger	3 078 000	3 427 000	0
4	RO4 Teknisk			
	Sum utgifter	25 864 000	25 183 000	21 595 921
	Sum inntekter	-2 004 000	-2 464 000	-2 331 060
	Nettoutgift/inntekt	23 860 000	22 719 000	19 264 861
	<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>			
40000	Teknisk kontor	2 664 000	2 548 600	2 526 182
44021	Brannvern	3 442 000	3 327 400	2 803 436
44031	Havnevesen	29 000	41 300	38 378
44032	Veier	4 619 000	4 365 700	3 757 459
44033	Veilys	871 000	750 000	398 011
44042	Kommunale bygg	3 869 000	3 682 900	3 998 106
44043	Festetomter	-10 000	-10 000	-9 091
44044	Utbyggingsområder for boliger	0	0	31 032
44045	Utbyggingsområder for næringsareal	0	0	37 561
44051	Renholdstjeneste	5 432 000	5 199 900	5 683 786
44061	Idrettshall/basseng FRA: 25411	2 333 000	2 315 500	0
44062	Kvæfjord kulturhus FRA: 25412	302 000	327 000	0
44063	Parker/baneanlegg FRA: 25413	91 000	107 700	0
49990	Reserverte tilleggsbevilgninger	218 000	63 000	0
6	RO6 Teknisk/selvkost			
	Sum utgifter	15 044 000	14 681 900	12 679 486
	Sum inntekter	-14 507 000	-14 787 100	-12 135 020
	Nettoutgift/inntekt	537 000	-105 200	544 466
	<i>Utgifter/inntekter fordelt:</i>			
64012	Vannforsyning	<i>Utgifter</i> 3 302 000	3 250 000	2 561 492
		<i>Inntekter</i> -4 662 000	-4 427 000	-4 399 097
		<i>Netto</i> -1 360 000	-1 177 000	-1 837 605
64013	Avløp/rensing	<i>Utgifter</i> 1 925 000	2 060 000	1 280 620
		<i>Inntekter</i> -2 085 000	-2 119 000	-2 090 709
		<i>Netto</i> -160 000	-59 000	-810 089
64014	Slamtømming	<i>Utgifter</i> 784 000	361 100	597 164
		<i>Inntekter</i> -409 000	-510 100	-316 875
		<i>Netto</i> 375 000	-149 000	280 289
64015	Renovasjon/miljøstasjon	<i>Utgifter</i> 5 643 000	5 034 000	4 739 043
		<i>Inntekter</i> -5 356 000	-4 799 000	-3 049 317
		<i>Netto</i> 287 000	235 000	1 689 726

		Budsjett 2019	Budsjett 2018	Regnskap 2017
			<i>regulert</i>	
64020	Feietjeneste	<i>Utgifter</i> 517 000	519 000	458 576
		<i>Inntekter</i> -540 000	-577 000	-578 023
		<i>Netto</i> -23 000	-58 000	-119 447
64301	Plansaksbehandling	<i>Utgifter</i> 331 000	181 600	151 517
		<i>Inntekter</i> -76 000	-76 000	-20 966
		<i>Netto</i> 255 000	105 600	130 551
64302	Byggesaksbehandling	<i>Utgifter</i> 904 000	891 500	934 497
		<i>Inntekter</i> -759 000	-659 000	-688 392
		<i>Netto</i> 145 000	232 500	246 105
64303	Kart og oppmåling	<i>Utgifter</i> 1 590 000	2 339 700	1 956 576
		<i>Inntekter</i> -620 000	-1 620 000	-991 641
		<i>Netto</i> 970 000	719 700	964 935
69990	Reserverte tilleggsbevilgninger	<i>Utgifter</i> 48 000	45 000	0
		<i>Netto</i> 48 000	45 000	0
Summer løpende drift:				
0	RO0 Styringsorganer	3 258 000	3 051 400	2 934 931
1	RO1 Fellesadministrasjon	27 861 000	27 625 400	24 009 835
2	RO2 Oppvekst	94 715 000	96 917 900	98 005 787
3	RO3 Helse/omsorg	178 763 000	177 838 500	162 318 021
4	RO4 Teknisk	23 860 000	22 719 000	19 264 861
6	RO6 Teknisk/selvkost	537 000	-105 200	544 466
Sum løpende drift RO0-RO6		A 328 994 000	328 047 000	307 077 901
8 RO8 Frie inntekter				
	Sum utgifter	23 092 000	23 272 000	20 179 428
	Sum inntekter	-347 716 000	-359 383 000	-346 403 906
	Nettoutgift/inntekt	-324 624 000	-336 111 000	-326 224 478
<i>Utgifter/inntekter fordelt:</i>				
80111	Eiendomsskatt	-8 500 000	-8 370 000	-9 823 408
80111	Skatt på inntekt og formue	-64 012 000	-63 000 000	-65 886 377
80211	Netto inntektsutjamning	-20 836 000	-20 360 000	-17 620 304
80211	Rammetilskudd	-121 176 000	-118 501 000	-118 090 411
80211	Vertskommunetilskudd	-113 280 000	-111 290 000	-109 379 600
80214	Generelt tilskudd flyktninger	-5 660 000	-8 437 000	-11 683 000
80219	Havbruksfond	0	-14 100 000	-272 324
80219	Utbyggingskompensasjon	-856 000	-1 045 000	-855 774
Sum frie inntekter		B -334 320 000	-345 103 000	-333 611 198
80311	Avskrivninger	<i>Utgifter</i> 9 761 000	9 311 000	9 141 382
80311	Motpost avskrivninger	<i>Inntekter</i> -9 761 000	-9 311 000	-9 141 382
80311	Korrigeringskonto avskrivninger	C 0	0	0
	Utbytte og eieruttak	-2 116 000	-2 022 000	-2 347 459
	Renteinntekter	-1 519 000	-1 847 000	-1 303 867
	Renteutgifter	4 444 000	3 810 000	2 864 340
	Sum netto renteutgifter med videre	D 809 000	-59 000	-786 986

		Budsjett 2019	Budsjett 2018 <i>regulert</i>	Regnskap 2017
Avdragsutgifter		8 887 000	9 051 000	8 173 706
Sum netto avdragsutgifter	E	8 887 000	9 051 000	8 173 706
<i>Aksjeutbytte/renter/avdrag fordelt:</i>				
80421 Renteinntekter med videre		-2 406 000	-2 292 000	-2 638 805
80511 Husbanken		52 000	41 000	233 487
80512 Hovedbankforbindelse		-1 060 000	-1 308 000	-799 103
80513 Kommunalbanken		9 508 000	8 966 000	6 966 710
80516 KLP Kommunekreditt		3 602 000	3 585 000	3 624 430
Sum netto rente-/avdragsutgifter		9 696 000	8 992 000	7 386 720
Netto driftsresultat	A+B+C+D+E	4 370 000	-8 064 000	-19 146 578
9 RO9 Intern finansiering				
Sum utgifter		2 253 000	25 652 000	33 592 992
Sum inntekter		-6 623 000	-17 588 000	-14 446 414
Nettoutgift/-inntekt		-4 370 000	8 064 000	19 146 578
<i>Nettoutgift/-inntekt fordelt:</i>				
93000 Disponering tidligere års mindreforbruk (overskudd)		0	-15 285 000	-9 581 418
94000 Disposisjonsfond/ubundet investeringsfond		-4 012 000	22 934 000	12 912 000
95000 Avsetning til bundne fond		3 000	502 000	3 266 442
95500 Bruk av bundne fond		-2 611 000	-2 303 000	-4 864 996
97000 Overføring til investeringsregnskap		2 250 000	2 216 000	2 129 000
98000 Årets regnskapsresultat (mindreforbruk)		0	0	15 285 550
Totalsummer investering:				
Sum utgifter		84 143 000	83 842 000	22 843 790
Sum inntekter		-84 143 000	-83 842 000	-22 843 790
Nettoutgift/-inntekt		0	0	0
Totalsummer drift:				
Sum utgifter		421 100 000	448 631 100	446 598 603
Sum inntekter		-421 100 000	-448 631 100	-446 598 603
Nettoutgift/-inntekt		0	0	0
Totalsummer:				
Sum utgifter		505 243 000	532 473 100	469 442 393
Sum inntekter		-505 243 000	-532 473 100	-469 442 393
Nettoutgift/-inntekt		0	0	0

Fotnote:

For korrekt regnskapsmessig beregning av netto driftsresultat, er avsetning til eller bruk av bundne fond trukket ut av rammeområdene i tabell 9 og henført til *RO9 Intern finansiering*, også når disse ellers føres på andre rammeområder. I 2019 berører det ansvar 10271 *Bostøtteordninger med videre*, 10313 *Kommunalt næringsfond* og 40000 *Teknisk kontor* samt avstemming mot bundne (selvkost)fond under *RO6 Teknisk selvkost*. Netto bruk av bundne fond er i budsjettforslaget for 2019 inntektsført med 2 608 000 kr.

10: Økonomiplan

Det følger av kommuneloven § 44 at kommunestyret en gang i året skal vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen skal gi *en realistisk oversikt* over inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år anvises dekning for de utgifter og oppgaver som føres opp. Kommunestyret vedtar selv økonomiplanen og endringer i denne, kommunestyret vurderer også selv om endrede budsjettforutsetninger i løpet av året har et omfang som fordrer ny planbehandling utenom ordinær rullering.

Etter at 2016-regnskapet i sin helhet anviste inndeckning av tidligere års merforbruk, ble Kvæfjord kommune meldt ut av *ROBEK-registeret* fra 14.8.2017. Samtidig har kommunen de seneste årene framstått med gode regnskapsresultater; ut fra kombinasjonen av treffsikker budsjettstyring, økte (skatte)inntekter til kommunal sektor og et positivt utfall for kommunen av særskilte saker som midler fra havbruksfondet og pensjonsforlikene med KLP og Overføringsavtalens Sikringsordning.

Budsjettet for 2019 utgjør første år i økonomiplan 2019-2022. De etterfølgende årene har mest fokus på investeringstiltak og driftsmessige endringer sett mot 2019-nivået. Styringsverktøyer for dette arbeidet har vært gjeldende økonomiplan 2018-2021 med vurderinger av de frie inntekter medregnet eiendomsskatt, vertskommunetilskudd og (et stadig mindre) integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger slik som omtalt i kapittel 2. Samtidig inngår metodikken for beregning av økonomiske rammer i kapittel 3 også i framskrivningen av utgifter for de etterfølgende år. Administrasjonssjefen har vektlagt forenklinger innenfor tiltakslistene for rammeområdene, ved at kun endringer som utløser talleffekter er tatt med i det videre. Kommuneproposisjonen 2019 og Nasjonalbudsjettet 2019 står også sentralt i arbeidet med ny økonomiplan. For årene etter 2019 er alle beløp målt i antatt kroneverdi for året 2019, dvs uten anslag for senere pris- og lønnsvekst.

Økonomiplanen bygger på videreføring av dagens ordning for *vertskommunefinansieringen*. Som vist på side 12, har et regjeringsoppnevnt utvalg tatt til orde for at vertskommunetilskuddet bør vurderes for innlemming i inntektssystemet. Dette vil ha uholdbare virkninger for Kvæfjord så vel som flere andre vertskommuner. Regjeringen legger opp til at utvalgets forslag skal vurderes i en helhetlig, flerårig innlemmingsplan i kommuneproposisjonen for 2020. Da Stortinget i 2010 sluttet seg til dagens innretning på vertskommunefinansieringen, pekte helse- og omsorgskomiteén på at ordningen nå framsto som mer forutsigbar og robust for de berørte kommunene, men også «at landets største vertskommuner vil kunne komme til å oppleve store utfordringer knyttet til regulering av pensjonene til nåværende og tidligere ansatte. Pensjonskostnadene vil ventelig øke, samtidig som vertskommunetilskuddet reduseres som følge av frafall av beboere. Komiteén vil påpeke at skjermingsordningen også her vil virke positivt inn, men mener likevel at departementet bør være oppmerksom på dette forholdet».

Administrasjonssjefen har tidligere omtalt kommunens særlige omstendigheter etter ansvarsreformen av 1991 med *pensjonsutfordringer* som oppsto mer enn 10 år senere, da også ut fra endret lovverk for beregning og belastning av reguleringspremie. I 2012 gjaldt for eksempel 56 prosent av kommunens totale reguleringspremie med 26,4 mill kr pensjonsrettigheter for personer som i 1990 var tilsatt ved Trastad Gård og dermed med pensjonsrettigheter opparbeidd før Kvæfjord kommune ble arbeidsgiver. I tråd med merknaden fra Helse- og omsorgskomiteén kan det, etter at vertskommunefinansieringen nå har virket noen år, være et grunnlag for å se ordningen opp mot disse kommunenes særskilte pensjonskostnader og premieavvik.

Forslaget til budsjett for 2019 er gjort opp med totale utgifter og inntekter med 505 243 000 kr. Samlet for planperioden 2019-2022 kan budsjettvolumet anslås til 1 870 000 000 kr. *Kommunens økonomiske bakteppe* er høye årlige driftsutgifter ut fra ansvarsreformen på 1990-tallet men også innenfor andre sektorer og nå ut fra planlegging for et stort investeringsvolum; for de seneste årene også relativt sett store driftsoverskudd med oppbygging av fondsreserver av et omfang som lokalt har vært ukjent

tidligere. Administrasjonssjefen føler på ansvaret for å bidra til å forvalte så vidt betydelige ressurser til det beste for lokalsamfunnet.

Beregninger i økonomiplan 2018-2021 tilsa frie inntekter samt eiendomsskatt, vertskommunetilskudd, integreringstilskudd og utbyggingskompensasjon i 2019 med 344 mill kr. Selv om slike inntekter nå er nedjustert med nærmere 10 mill kr til vél 334 mill kr i 2019, er det ikke foretatt vesentlige nye grep for å møte inntektssvikten. Videreføring av aktivitetsnivået bygger på god regnskapsutvikling de seneste årene, men har likevel til effekt at kommunens driftsresultat for alle år i planperioden framstår med negative beløp, som deretter må veies mot bruk av fondsreservene.

Det sier seg selv av dette på noe lengre sikt *ikke er en bærekraftig utvikling* for kommuneøkonomien.

Ved neste korsvei bør formannskapetets rammedebatt ha fokus på tiltak for å møte en mer krevende økonomisk hverdag enn det som har vært tilfelle de seneste årene, jf også at rammedebatten i 2017 konkluderte at «prioritet nr 1» er at vi ikke må «komme tilbake til den trange økonomiske situasjonen kommunen har vært i». Administrasjonssjefen kan i en slik sammenheng ikke unnlate å peke på at det negative utviklingsbildet også påvirkes av lokale veivalg. Kommunestyret vedtok nylig i sak om den framtidig barnehage- og skolestruktur å videreføre driften ved Vik oppvekstsenter og ved Flesnes oppvekstsenter omtrent slik som i dag, men uten å an vise noen budsjettmessig inndekning for de utgiftsreduksjoner som fra tidligere alt var innarbeidd i økonomiplanen koblet til strukturendringer. Helårseffekten av dette vedtaket er netto merutgifter i planperiodens siste år 2022 med vél 3,4 mill kr.

På tross av de gode bakenforliggende regnskapsår, har arbeidet med saldering av økonomiplanen vært krevende. Det har for administrasjonssjefen stått sentralt å få på plass en realistisk inndekning for de utgifter og oppgaver som er ført opp for de enkelte år. Inndekningen bør være så godt fundert at dette ikke fordrer flere budsjettbehandlinger i løpet av året, men slik at vedtatt budsjett og økonomiplan står seg som et forpliktende styringsverktøy i budsjettåret, både sett fra politisk og administrativt nivå. For de negative netto driftsresultater, i budsjettåret 2019 med 4 370 000 kr og samlet for planperioden 2019-2022 med vél 11 mill kr, er det derfor i sin helhet anvist dekning ved bruk av fondsreserver.

Netto driftsresultat uttrykker i utgangspunktet hva som (eventuelt) står igjen etter at alle driftsutgifter er trukket fra inntektene, og viser med andre ord hvor mye som kan brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk. Et svakt driftsresultat tilsier også at kommunen ikke har særlig handlingsrom ved brist i de forutsetningene som ellers ligger til grunn for den økonomiske planleggingen. Dette blir en enda viktigere del av bakteppet når det planlegges for omfangsrike investeringer, både ut fra det vedtatte budsjettopplegget for 2018 og de forslag som er innarbeidd i planperioden 2019-2022. Her vil også nå ukjente faktorer som anbud på aktuelle investeringer og utviklingen i rentenivå kunne få betydning, både for kommunens økonomiske rammevilkår og til sist for mulighetene til å gjennomføre så omfattende utbyggingstiltak.

Teknisk beregningsutvalg for kommunal økonomi har fra 2014 justert anbefalt nivå på netto driftsresultat sett over flere år, til 1,75 % av brutto driftsinntekter. Anbefalingen gjelder kommunal sektor samlet; hva som vil være tilstrekkelig i den enkelte kommune kan variere og må også ses opp mot lånegjeld, framtidige lånebehov knyttet til investeringer og nivået på økonomiske buffere, mest i form av frie disposisjonsfond. Som vist i tabell 11, vil kommunens resultat i planperioden bevege seg langt unna anbefalt normen, i tverrsum for alle fire årene omlag 40 mill kr under normen. Til sist blir det kommunestyrets vurdering om dette er å anse for en forsvarlig innretning. Som tidligere nevnt, oppfatter administrasjonssjefen at politisk nivå må etablere større fokus på tiltak for å møte en mer krevende økonomisk hverdag.

Tabell 11: Netto driftsresultat 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Resultat i 1000 kr	-19 171	-565	4 370	1 171	2 945	2 676
Resultat i pst av driftsinntekter	4,6	0,1	-1,1	-0,3	-0,7	-0,6

Økende utgifter til renter og avdrag på betjening av lån i kjølvannet av planlagte investeringer så som helsehus, utbyggingsområder for boliger og renovering av Borkenes skole, innebærer et press på resultatutviklingen. Mens det i regnskapet for 2017 er ført rente- og avdragsutgifter med 9 287 037 kr, øker disse låneutgiftene vesentlig i planperioden og til mer enn 24,4 mill kr i 2022. De økte låneopptak faller i tid sammen med et historisk langvarig lavt rentenivå. Økonomiplanen er saldert med gjeldende rentevilkår for etablerte lån, mens det for nye låneopptak er lagt til grunn årlig økning i rentenivå etter 2019 med ¼ prosentpoeng. Gitt at rentenivået i 2022 for eksempel ligger 1 prosentpoeng høyere enn det denne utviklingen tilsier, vil det isolert utløse merutgifter for kommunen med vél 3 mill kr.

Bildet nyanseres noe ved at økt rentenivå ventelig gir bedre avkastning på kommunens omfangsrike innskudd hos KLP (egenkapital og pensjonsmidler var ved siste årsskifte 762 mill kr) og dermed også et grunnlag for lavere premienivå, i første rekke koblet til betaling av reguleringspremie på de oppsatte pensjoner. Ellers gir økte låneutgifter koblet til gjeld vedkommende selvkostområder også grunnlag for justeringer i gebyrnivået og dermed økte gebyrinntekter til kommunekassen.

En tilnærming i tråd med ovennevnte, må også ses mot det realismeperspektivet som beskrives i kommuneloven § 44. Et viktig virkemiddel her, vil være fortsatt fokus på tilstrekkelige økonomiske *buffer i form av disposisjonsfond*. Disposisjonsfond er oppsparte midler som fritt kan brukes av kommunestyret til finansiering både i drifts- og investeringsregnskapet, samtidig må kommunen gitt en svak økonomisk utvikling også bruke fondsmidlene til å dempe et regnskapsmessig merforbruk. Etter at disposisjonsfondet for få år siden ble helt tømt, har kommunen maktet å få på plass betydelige fondsavsetninger i regnskapene etter 2014. Gitt avsetning til fondet i 2018 i tråd med budsjett, vil det ved inngangen til planperioden 2019-2022 utgjøre 42 ½ mill kr eller omlag 10,4 prosent av brutto budsjetterte driftsinntekter i 2018.

KS har i årets omtale av kommunenes økonomiske handlingsrom konkludert at disposisjonsfond, hensyntatt regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk, med under 5 prosent av driftsinntektene tilsier et begrenset økonomisk handlingsrom. I en kommunevis oversikt er Kvæfjord blant 12 kommuner i Troms som KS plasserer i kategorien «større grad av økonomisk handlingsrom». Gitt en utvikling lik tabellen nedenfor, med redusert disposisjonsfond til omlag 7 prosent mot slutten av planperioden, vil kommunens status dog svekkes til «moderat økonomisk handlefrihet».

Tabell 12: Disposisjonsfond 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Fond pr 31.desember i 1000 kr	19 616	42 550	43 438	39 612	33 636	27 558
Fond i pst av driftsinntekter	4,7	11,8	10,6	9,7	8,2	6,7
<i>herav avsatt til Pensjonsfond</i>		11 000	16 700	16 700	16 700	16 700
<i>udisponert fra havbruksfond</i>		13 300	9 300	5 965	2 922	2 420

Tabellen viser også fondsmidler avsatt til et særskilt *Pensjonsfond*, for å møte kommunens særskilte pensjonsforpliktelser. For det første ble det i regnskapsavslutningen for 2017 avsatt 11 mill kr, for det andre foreslås foreløpig anslag på tilbakeføring av midler for årene 2011-2017 etter forlikene med KLP og Overføringsavtalens Sikringsordning med 5,7 mill kr også tilført pensjonsfondet, som likevel er å betrakte som del av disposisjonsfondet.

Her framkommer også resterende midler tilført fra det statlige havbruksfondet i 2017 og 2018, som i økonomiplanen først foreslås disponert med vél 9 mill kr til å finansiere et nedtrekk på nivået for eiendomsskatt (forrige økonomiplan la for alle år til grunn eiendomsskatt med 5 ½ promille), dernest avsetninger med 1 mill kr til en andel i opprusting av fylkesveien Flesnes-Holand og med 800 000 kr til oppgraderinger i Borkenes sentrum som nevnt på neste side. Ellers vil vi for sak om innretning av næringsfondet, også antyde mulig finansieringsbidrag fra resterende del av havbruksfondsmidlene.

Utover det som framgår i tidligere omtale knyttet til årsbudsjettet for 2019, vil administrasjonssjefen i kortform knytte slik kommentar til noen tiltak i etterfølgende tabelloppsett for økonomiplanen:

- *Rådhus.* Det er ført opp avsetning med 8 mill kr mot slutten av planperioden, først med inntil ½ mill kr til vurdering av behov og tiltak, deretter i 2022 med 7,5 mill kr til fasademessige opprustninger av et bygg der mangelfullt vedlikehold over flere år ventelig krever større påkostninger.
- *Borkenes skole.* Utover tidligere omtale og etterfølgende kartskisse vist i figur 4, bygger økonomiplanen fortsatt på alternativ 5 fra mulighetsstudien, med tillegg der kostnadsrammen utledet av mulighetsstudien ut fra mulig framdrift er oppjustert for ett år med 3,9 prosent, lik SSB Byggekostnadsindeks siste 12 måneder, til vél 83 mill kr.
- *Oppfølging av trafiksikkerhetsplan.* Det legges til grunn at tiltaksdelen i planen forelegges politisk nivå i 2019. I påvente av slik rullering, er det mot slutten av planperioden ført opp 7,2 mill kr som kommunal andel til dekning av inntil 50 prosent av stipulerte utgifter for 1075 løpemeter fortau langs fylkesvei 83 Gåra-Vikeland. Beløpet indikerer et nivå på slike utgifter ut fra erfaringstall fra Harstadpakken, så vil det også i trafiksikkerhetsplanen stå politisk nivå fritt å vurdere annen bruk av slike midler.
- *Oppfølging av trafiksikkerhetsplan* er også forutsatt i form av opprusting av sentrumsområdet mellom rådhuset og Coop Extra-bygget i tråd med rammer gitt i reguleringsplan behandlet av kommunestyret i 2015. Tiltak vil omfatte opparbeidelse av fortau, nye veikryssløsninger, busstopp og parkeringsplasser. I tillegg til kommunal andel med inntil 1 mill kr, er det ut fra tidligere dialog også lagt en forventning om bidrag fra Bygdeveien 24 AS (eier av Coop Extra-bygget) og fra Harstadpakken (kollektivløsninger).
- *Effektiviseringstiltak.* Økonomiplanen viderefører gjennomgående oppfølging og iverksetting av driftsmessige effektiviseringstiltak innenfor hele den kommunale virksomhet. For det første videreføres de årlige nedtrekk ut fra et anslag på frafall blant vertskommunebeboerne slik som omtalt på side 27. For det andre er også foretatt løpende rammekorrigeringer lik 1/3-del av en vektet sum av regnskapsmessig mer- eller mindreforbruk over de 5 siste årene.

En sammenligning: statens ABE-reform (avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform) som krever kutt med ½ prosent på alle budsjettbevilgninger til statlig virksomhet, ville overført til kommunens virksomhet betinget årlig nedtrekk med vél 1,9 mill kr. De lokale tilpasninger i form av kutt ved frafall av vertskommunebeboere og resultatbasert rammekorrigering er fra 2018 til 2019 forutsatt å gi reduserte utgifter med mer enn 4,9 mill kr, jf Tabell 4, linje 4 og 5 og ellers videreføring i etterfølgende år slik som skissert i etterfølgende Tabell 13.

Kommunestyret er nylig forelagt prioriteringsliste for statlige spillemidler knyttet til (del)finansiering av idretts- og friluftsanlegg samt nærmiljøprosjekt. I vedtaket er forutsatt at rehabilitering av *Borkenes friidrettsanlegg* tuftes på «økonomisk garanti til prosjektet» fra kommunen forankret i behandlingen av 2019-budsjettet. Dette tiltaket er ikke tatt inn i økonomiplanen.

Administrasjonssjefen legger til grunn at finansiering av friidrettsanlegget bør undergis ytterligere vurdering. Anlegget er kommunal eiendom, på det vis at kommunen i utgangspunktet står ansvarlig for samlet finansiering og utbygging. I finansieringsplanen for en kostnadskalkyle på 5 mill kr inngår kommunal andel med 1,4 mill kr, men samtidig må kommunen ut fra etterslep på utbetaling av statlige spillemidler innenfor hele planperioden 2019-2022 påvente å forskottere spillemidlene med 2,0 mill kr. Vi oppfatter også at arbeidet for mer medfinansiering fra andre aktører for å redusere den kommunale andelen, bør undergis fortsatt prioritet. Hensett at tiltaket slik vi oppfatter det er rettet mot en marginal brukergruppe, samt at virkninger av organisering som et flerbruksanlegg ikke er tilstrekkelig avklart, kommer vi til at finansieringsplan for dette anlegget bør framlegges som særskilt sak for kommunestyret i 2019, om nødvendig med koblinger til en tertialrapport.

Administrasjonssjefen vil avslutningsvis peke på konklusjoner fra *Fremtidsbarometeret* som i 2017 ble utarbeidd av Kommunal Rapport. Fremtidsbarometeret er satt sammen av 16 ulike indikatorer,

fordelt på områdene befolkning, sysselsetting og økonomi, og med forventet utvikling innenfor planperioden. For Kvæfjord kommune konkluderte Fremtidsbarometeret slik:

Folketall

Utviklingen i folketall og demografi er ganske normal, og vil sannsynligvis ikke gi spesielle utslag i rammetilskuddet.

Sysselsetting

Indikatorerne innen sysselsetting er svake målt mot resten av landet. Det er negativt med tanke på hvordan kommunens skatteinntekter skal utvikle seg framover.

Økonomi

Den økonomiske situasjonen for kommunen er meget god, målt mot Kommune-Norge ellers.

Totalt

Når vi ser hele landet under ett, ligger kommunen midt på treet hva gjelder risiko for årene framover.

Fremtidsbarometeret kan lastes ned via link:

<http://kommunal-rapport.no/2017/11/sjekk-din-kommune-i-framtidsbarometeret>.

Selv om Kvæfjord kommune innenfor tidsspennet 2015-2018 står med langt bedre finansiell utvikling enn i årene forut, påkaller kommunens økonomiske situasjon fortsatt fokus på stram og lojal budsjettstyring på alle nivåer, så vel som en fortsatt grad av betydelig omstillingsevne. Dette blir også avgjørende for å kunne make å gjennomføre de betydelige investeringstiltakene som det fra tidligere er ryddet plass for i budsjettopplegget for 2018 så vel som i det foreliggende forslaget til økonomiplan 2019-2022.

Figur 4: Kartskisse – Borkenes skole, mulighetsstudie alternativ 5

Norconsult ble i 2017 engasjert til å utarbeide en mulighetsstudie for å synliggjøre mulige løsninger for eksisterende «spesialromfløy» (fløy B) og «mellomtrinnsbygget» (fløy C) ved Borkenes skole. Mulighetsstudien skulle bidra til å avklare om og hvordan byggene egner seg til å møte dagens og framtidens krav til undervisningsformer. I dette lå å se på om byggene praktisk, teknisk og økonomisk egner seg å renovere og ombygge samt å foreslå konseptløsning.

Mulighetsstudien pekte på fem alternative løsninger, fra bevaring og full renovering i alternativ 1 via delvis ombygging/riving til erstatning av fløyene B og C kun gjennom nybygg som alternativ 5. Ved framlegging av mulighetsstudien 9.10.2017 pekte formannskapet på «alternativ 5 som det beste, men kommer tilbake til saken».

Alternativ 5 ble innarbeidd i økonomiplan 2018-2021, både ut fra gunstig kostnadsbilde og fordi mulighetsstudien påpekte fordeler knyttet til at dette alternativet gir skolen som helhet den mest kompakte bygningskroppen med det laveste totalarealet. Mindre areal reduserer driftsutgiftene innenfor byggets levetid.

En svakhet ved alternativ 5 er fravær av brukervurderinger. Dette må ivaretas i det videre planarbeid som tidfestes til 2019.

Tabell 13: Økonomiplan 2019-2022

SUMMER 2019 2020 2021 2022

faste priser, 1000 kr

0 INVESTERING**Investeringsutgifter:**

NY: Rådhus. Fasadeopprusting anslag	8 000			500	7 500
016101 IKT. Oppgradering datautstyr med videre	3 024	756	756	756	756
017201 Borkenes skole. Mulighetsstudie alternativ 5	83 132	4 100	30 000	49 032	
019401 Vik oppvekstsenter. Brannsikring	500	500			
NY: Flesnes oppvekstsenter. Utredning del 1 pkt 4.3	4 000				4 000
NY: 019402 Mylderhus, Hans Egedes vei 5. Andel 0,5	5 000	250	4 750		
015301 Helsehus, Kveldrovn 2. Nybygg	94 123	71 948	22 175		
Vei: Bergsvn, Kveldrovn opprustning pga helsehus	6 500		5 000	1 500	
019405 Oppgradering kommunale veier, veilys	5 080	2 080	1 000	1 000	1 000
NY: TS-plan. Tiltak: fortau langs fylkesveier	7 200				7 200
NY: 019405 TS-plan. Tiltak: Borkenes sentrum opprustning	1 000	1 000			
NY: 019403 Boas, Råsjøvn 3. Heis oppgradering	400	400			
SUMMER investeringsutgifter	217 958	81 034	63 681	52 788	20 456

Investeringsutgifter finansieres ved:

07290 Kompensasjon for merverdiavgift	-43 592	-16 207	-12 736	-10 558	-4 091
08100 Andre statlige overføringer	-17 740		-17 740		
09100 Bruk av lån	-155 827	-64 027	-33 205	-42 231	-16 364
09400 Bruk av disposisjonsfond	-800	-800			
SUMMER investeringsinntekter	-217 958	-81 034	-63 681	-52 788	-20 456

Finansutgifter:

Avdrag formidlingslån Husbanken	4 397	859	1 019	1 179	1 339
Egenkapitalinnskudd KLP	9 538	2 250	2 355	2 431	2 502
SUMMER finansutgifter	13 936	3 109	3 375	3 610	3 842

Finansutgifter finansieres ved:

09200 Mottatte avdrag startlån	-4 397	-859	-1 019	-1 179	-1 339
09700 Overføring fra drift til investering	-9 538	-2 250	-2 355	-2 431	-2 502
SUMMER finansinntekter	-13 936	-3 109	-3 375	-3 610	-3 842

Totalsummer investering:

SUMMER utgifter	230 093	84 143	67 056	56 399	24 297
SUMMER inntekter	-230 093	-84 143	-67 056	-56 399	-24 297
Årets resultat investering	0	0	0	0	0

Lånegjeldsutvikling 2018-2022

2018 2019 2020 2021 2022

Lånegjeld pr 1.1. i året	190 682	231 853	270 635	291 996	320 988
+Bruk av nye lån i løpet av året	51 000	48 528	33 205	42 231	16 364
-Avdragsutgifter i løpet av året	9 829	9 746	11 843	13 239	14 489
=Lånegjeld pr 31.12. i året	231 853	270 635	291 996	320 988	322 863
Lånegjeld i hele kr pr innbygger ved årets utgang	79 185	92 430	99 726	109 627	110 268
Lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	56,6	66,1	71,3	78,4	78,9

	2019	2020	2021	2022
1 DRIFT/endringer fra forslag budsjett 2019				
RO0 Styringsorganer	3 258	3 035	3 188	3 024
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommunebeboere		-14	-30	-48
Årsvariable utgifter valgavvikling		-182	-28	-182
NY: Tertial 1/2018, pensjonsforlik oppdatert anslag premie 2019			1	1
Resultatbasert rammekorrigerings		-27	-13	-5
Summer endring RO0 fra budsjett 2019		-223	-70	-234
RO1 Fellesadministrasjon	27 861	26 997	26 841	26 629
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommunebeboere		-227	-482	-766
NY: K-30/18 stilling samfunnsplanlegger 1.8.19, helårseffekt		431	431	431
Lånekompensasjon kirkekassen, løpende oppdatering		-3	-6	-9
NY: Tertial 1/2018, pensjonsforlik oppdatert anslag premie 2019		5	9	13
Resultatbasert rammekorrigerings		-258	-160	-89
Summer endring RO1 fra budsjett 2019		-52	-208	-420
RO2 Oppvekst	94 715	90 871	88 982	87 946
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommunebeboere		-592	-1 258	-1 998
1 stilling kutt lærer i grunnskole 1.7.19, helårseffekt		-271	-271	-271
Styrket bevilgning tilskudd lag/foreninger		30	60	90
NY: Justering gratis kjernetid barnehage 2-åringer, helårseffekt		42	42	42
NY: Justering økt makspris barnehage endring 2019, helårseffekt		-63	-63	-63
NY: Netto reduksjon budsjettkap 20015 Flyktningebosetting, anslag		-2 513	-4 013	-4 513
NY: Tertial 1/2018, pensjonsforlik oppdatert anslag premie 2019		12	24	34
Resultatbasert rammekorrigerings		-489	-253	-88
Summer endring RO2 fra budsjett 2019		-3 844	-5 733	-6 769
RO3 Helse/omsorg	178 763	174 440	172 053	169 225
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommunebeboere		-2 526	-5 367	-8 524
Driftsavtale privatpraksis fysioterapeut avvikes 1.1.20		-444	-444	-444
F-60/17 effektiviseringsgevinst v/drift helsehus		-1 288	-1 288	-1 288
K-39/08 økt kompetansekrav - 2 årsverk/år omgjøres fra assistent		77	153	229
NY: K-55/18 stilling kommunepsykolog 2018, komm egenandel		350	350	350
NY: LEV-33/18 FACT interkomm spesialisttilbud, komm egenandel		100	144	156
NY: Tertial 1/2018, pensjonsforlik oppdatert anslag premie 2019		53	101	144
Resultatbasert rammekorrigerings		-646	-360	-161
Summer endring RO3 fra budsjett 2019		-4 323	-8 710	-9 538
RO4 Teknisk	23 860	24 792	23 877	23 901
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommunebeboere		-170	-361	-574
F-40/18 rammedebatt: vedlikeholdsplan bygg, styrkingsmidler		84	168	251
F-40/18 rammedebatt: komm veier, veilys, styrkingsmidler		100	200	300
NY: K-33/18 Kveøyforbindelsen. Avvikling lokalt medfinansieringsbidrag		50	100	150
NY: Komm andel opprusting FV102 3,5 km Flesnes-Holand		1 000		
NY: Korrigerings merutgift oppgjør vannlekkasje kulturhus		-100	-100	-100
NY: Bortfall finansieringsbidrag gulvdekke Kvæfjordhallen 2011-20			40	40
NY: Tertial 1/2018, pensjonsforlik oppdatert anslag premie 2019		4	7	10
Resultatbasert rammekorrigerings		0	0	0
Summer endring RO4 fra budsjett 2019		968	53	77
RO6 Teknisk selvkost	537	-1 304	-1 345	-1 376
Budsjettandel kutt v/fracfall vertskommunebeboere		-39	-82	-131
NY: Tertial 1/2018, pensjonsforlik oppdatert anslag premie 2019		1	2	2
Resultatbasert rammekorrigerings		-43	-41	-24
Summer endring RO6 fra budsjett 2019		-81	-122	-153

Økonomiplan 2019-2022		2019	2020	2021	2022
Budsjettsammendrag					
SUMMER LØPENDE DRIFT					
RO0 Styringsorganer		3 258	3 035	3 188	3 024
RO1 Fellesadministrasjon		27 861	26 997	26 841	26 629
RO2 Oppvekst		94 715	90 871	88 982	87 946
RO3 Helse/omsorg		178 763	174 440	172 053	169 225
RO4 Teknisk		23 860	24 792	23 877	23 901
RO6 Teknisk selvkost		537	-1 304	-1 345	-1 376
Summer nettoutgift/inntekt	A	328 994	318 830	313 595	309 350
FRIE INNTEKTER					
Eiendomsskatt		-8 500	-9 137	-9 243	-9 901
Skatt på formue og inntekt		-64 012	-63 384	-63 384	-63 384
Netto inntektsutjevning		-20 836	-20 536	-20 536	-20 536
Rammetilskudd		-121 176	-121 661	-121 376	-121 384
Summer frie inntekter (Grønt hefte tab 3-k)		-206 024	-205 581	-205 926	-205 304
Vertskommunetilskudd		-113 280	-112 109	-110 938	-109 766
Integreringstilskudd flyktninger		-5 660	-3 230	-1 235	-294
Utbyggingskompensasjon		-856	-856	-856	-856
Summer frie inntekter	B	-334 320	-330 912	-327 568	-326 122
Korrigeringskonto avskrivninger	C	0	0	0	0
AKSJEUTBYTTE, RENTER, AVDRAG					
Utbytte og eieruttak		-2 116	-2 116	-2 116	-2 116
Renteinntekter		-1 519	-1 519	-1 519	-1 519
Renteutgifter		4 444	5 905	8 172	9 454
Summer netto renteutgifter med videre	D	809	2 270	4 537	5 819
Avdragsutgifter		8 887	10 983	12 380	13 629
Summer netto avdragsutgifter	E	8 887	10 983	12 380	13 629
Netto driftsresultat	A+B+C+D+E=F	4 370	1 171	2 945	2 676
INTERN FINANSIERING					
Bruk av disposisjonsfond		-4 012	-3 527	-5 376	-5 178
Korrigerings bundne fond 2019		-2 608			
Overføring fra drift til investering		2 250	2 355	2 431	2 502
Summer intern finansiering	G	-4 370	-1 171	-2 945	-2 676
Årets resultat drift	F+G	0	0	0	0

Vedlegg: Gebyrer og betalingssetser		2019	2018	2017
0100	KOPI/TELEFAKS – pr kopi/ark	utgår		
0101	Inntil 100 kopier/ark		6,00	6,00
0102	Inntil 100 kopier/ark, men flere faste oppdrag		4,00	4,00
0103	100 kopier/ark eller flere		4,00	4,00
	Inntil 100 fargekopier/A4ark		42,00	42,00
	Inntil 100 fargekopier/A3ark		65,00	65,00
1100	UTLEIE SKOLEBYGG			
1101	Pr klasserom pr døgn	149,00	145,00	144,00
1102	Tillegg overnatting pr person	46,00	45,00	41,00
1200	SKOLEFRITIDSORDNING – pr måned			
1201	Inntil 6 timer/uke (i 10 mnd)	622,00	605,00	587,00
1202	Inntil 10 timer/uke (i 10 mnd)	833,00	810,00	787,00
1203	Inntil 14 timer/uke (i 10 mnd)	1 044,00	1 015,00	987,00
1204	Inntil 19 timer/uke (i 10 mnd)	1 455,00	1 415,00	1 373,00
1205	Halvdagstilbud (i 11 mnd)	1 414,00	1 375,00	1 333,00
1206	Heldagstilbud (i 11 mnd)	2 298,00	2 235,00	2 169,00
1210	SFO - kjøp av time-/dag-/ukeklass:			
1211	Timeplass - pr time	56,00	54,00	52,00
1212	Dagplass - pr dag	155,00	151,00	146,00
1213	Ukeplass - pr uke	622,00	605,00	587,00
1400	KULTURSKOLE – pr år			
1401	Musikkbarnehage	1 568,00	1 525,00	1 450,00
1402	Øvrige elever	2 601,00	2 530,00	2 410,00
1403.1	Instrumentleie fiolin og gitar	617,00	600,00	570,00
1403.2	Instrumentleie klarinett	864,00	840,00	800,00
1500	BARNEHAGE – pr måned	AUG 2019	JAN 2019	
1501	100 % plass	3 040,00	2 990,00	2 910,00
1502	90 % plass	2 870,00	2 823,00	2 748,00
1503	80 % plass	2 701,00	2 656,00	2 585,00
1504	70 % plass	2 531,00	2 489,00	2 423,00
1505	60 % plass	2 361,00	2 323,00	2 260,00
1506	50 % plass	2 192,00	2 156,00	2 098,00
1507	40 % plass	2 022,00	1 989,00	1 936,00
1508	30 % plass	1 853,00	1 822,00	1 773,00
1509	20 % plass	1 683,00	1 655,00	1 611,00
	Tillegg for kost - pr måned :			
1521	100% plass	244,00	244,00	237,00
1522	90% plass	220,00	220,00	213,00
1523	80% plass	195,00	195,00	190,00
1524	70% plass	171,00	171,00	166,00
1525	60% plass	146,00	146,00	142,00
1526	50% plass	122,00	122,00	119,00
1527	40% plass	98,00	98,00	96,00
1528	30% plass	73,00	73,00	72,00
1529	20% plass	49,00	49,00	47,00
1701	UTLEIE BIBLIOTEK – pr dag	134,00	130,00	126,00

		2019	2018	2017
1800	BIBLIOTEK – BOKERSTATNING			
1801	Nye bøker = nybokpris			
1802	Andre bøker – voksenbøker	360,00	350,00	340,00
1803	Andre bøker – barnebøker	180,00	175,00	170,00
2000	LEIEPRISER IDRETTSANLEGG			
2001	Idrettshall – alle leiesatser pr time			
2001.1	Lag/foreninger fra kommunen i åpningstid			
2001.2	Andre leietakere i åpningstid			
	1 hall inklusive garderobe	185,00	180,00	175,00
	¾ hall inklusive garderobe	142,00	138,00	134,00
	½ hall inklusive garderobe	117,00	114,00	111,00
	¼ hall inklusive garderobe	106,00	103,00	100,00
	Minisal	99,00	96,00	93,00
2001.3	Andre skoler/institusjoner			
	1 hall inklusive garderobe	560,00	545,00	529,00
	¾ hall inklusive garderobe	488,00	475,00	461,00
	½ hall inklusive garderobe	421,00	409,00	397,00
	¼ hall inklusive garderobe	355,00	345,00	335,00
	Minisal	210,00	203,00	197,00
2001.4	Trening/kurs/samling utenom åpningstid	185,00	180,00	175,00
2001.5	Arrangement			
	Leie m/garderobe 16 år og eldre	494,00	480,00	466,00
	Leie m/garderobe under 16 år/seriekamper	298,00	290,00	282,00
	Arrangement i treningstid	142,00	138,00	134,00
	Rigging/øving i forkant mindre arr (1-2 dgr) 50% av timepris			
	Rigging/øving i forkant større arr (over 2 dgr) 750 kr/dag			
2001.6	Mini-arrangement/treningskamper			
	Inntil 3 timer	240,00	233,00	226,00
2002	Miniatyrskyttebane – alle leiesatser pr time			
2002.1	Trening lag fra kommunen i åpningstid	58,00	56,00	54,00
2002.2	Trening lag fra kommunen utenom åpningstid	58,00	56,00	54,00
2002.3	Trening andre leietakere	100,00	97,00	94,00
2002.4	Arrangement (minimum 2 timer)	233,00	227,00	220,00
2003	Kjøkken m/vestibyle – leiesatser pr dag			
	Tilfluktsrom pr sal			
2003.1	Inntektsbringende arr kjøkken/vestibyle	660,00	642,00	623,00
2003.2	Annen utleie, møter, kurs og lignende	355,00	345,00	335,00
2003.3	Leie en sal m/kjøkken tilfluktsrom	313,00	304,00	295,00
2003.5	Kjøkken/kafeteria ved mini-arrangement			
	Inntil 3 timer – leie pr time	100,00	97,00	94,00
2003.6	Kjøkken/kafeteria			
	Salg i åpningstid mot renhold	0	0	0
2004	Svømmehall – alle satser pr time			
2004.1	Trening			
	Klubb innen kommunen	214,00	208,00	202,00
	Trening utenom åpningstid	214,00	208,00	202,00
	Kurs med lokal arrangør	270,00	262,00	254,00
	Andre; trening/kurs	385,00	375,00	364,00
	Andre skoler/institusjoner	560,00	545,00	529,00
2004.2	Arrangement (minimum 2 timer)	536,00	521,00	506,00

		2019	2018	2017
2004.3	Fellesbading			
	Barn under skolealder med foresatt	0	0	0
	Billettpris barn inntil 2 timer	40,00	39,00	38,00
	Billettpris voksne inntil 2 timer	55,00	52,00	50,00
	Klippekort barn 6 klipp	144,00	140,00	136,00
	Klippekort voksne 6 klipp	190,00	185,00	180,00
	Ledsager når badegjest trenger ledsager	0	0	0
	Sesongkort (høst + vår)	1 410,00	1 370,00	1 330,00
	Sesongkort dusj/badstu	730,00	710,00	684,00
2005	UTEANLEGG – alle leiesatser pr time			
2005.1	Lokale lag trening	143,00	139,00	135,00
2005.2	Lokale lag arrang. 16 år og eldre pr kamp	143,00	139,00	135,00
2005.3	Lokale lag arrangement under 16 år	143,00	139,00	135,00
2005.4	Lag utenom kommunen			
	1 kunstgressbane trening/arrangement	433,00	421,00	409,00
	½ kunstgressbane trening/arrangement	287,00	279,00	271,00
	Frøidrettsbane trening/arrangement	172,00	167,00	162,00
2005.6	Garderobe uteanlegg			
	Utenom åpningstid 1 garderobe/treningsøkt	106,00	103,00	100,00
	Arrangement 2 garderober – pr kamp	160,00	156,00	151,00
	Tilfeldig leie gard/dusj/mindre gruppe/per person	27,00	26,00	25,00
2006	Utleie inventar/utstyr – alle satser pr dag			
2006.1	Bord	43,00	42,00	41,00
2006.2	Stoler	9,00	8,00	7,00
2006.3	Sceneelement	63,00	61,00	59,00
2006.4	Flagg/flaggstenger	134,00	130,00	126,00
	leie av flagg pr stk/dag	69,00	67,00	65,00
	leie av flaggstenger m/fot pr stk/dag	69,00	67,00	65,00
	levering/tilkjøring av flaggstenger	203,00	197,00	191,00
	henting/retur av flaggstenger	203,00	197,00	191,00
	avtalt tilkjøring/retur av flaggstenger pr arr	334,00	325,00	316,00
2006.5	Forsterkeranlegg 1	166,00	161,00	156,00
	ved leie av lokale/anlegg komm			
2006.6	Forsterkeranlegg 2	446,00	434,00	421,00
	utenbygds/inntektsbringende	804,00	782,00	759,00
	ved leie av lokale/anlegg komm	153,00	149,00	145,00
2007	Døgngebyr utkivttert nøkkel som leveres etter frist	40,00	36,00	35,00
2008	Ropert	69,00	67,00	65,00
2009	Bærbart (disco)anlegg	203,00	197,00	191,00
2010.1	Leie biltilhenger lokalt oppdrag pr dag	203,00	197,00	191,00
2010.2	Leie biltilhenger langhelg fredag-mandag	536,00	521,00	506,00
2100	UTLEIE LYSANLEGG – pr dag			
2101	Kommunal virksomhet/arrangement	0	0	0
2102	Lag, organisasjoner i kommunen	536,00	521,00	506,00
2103	Lag, organisasjoner utenfor kommunen	938,00	912,00	885,00
2201	UTLEIE AV KANO – pr dag	utgår	150,00	136,00

		2019	2018	2017
2500	UTLEIE KULTURBYGG			
2501	Kommunal virksomhet/arrangement	0	0	0
2502	Andre arrangementer			
2502.1	Hele bygget	1 740,00	1 692,00	1 643,00
2502.2	Storsalen	1 475,00	1 431,00	1 389,00
2502.3	Lillesalen	540,00	521,00	506,00
2502.4	Øving/rigging foran arrangement - pr dag	336,00	327,00	317,00
2502.5	Øving/rigging foran arrang - pr ekstra dag	135,00	131,00	127,00
2503	Leie av bestikk	300,00	290,00	282,00
2504	Renhold av lokalet			
	1. ved leie av lillesal pluss hall	675,00	656,00	637,00
	2. ved leie av storsal pluss hall	1 077,00	1 047,00	1 016,00
	3. ved leie av kjøkken - tillegg	275,00	267,00	259,00
	4. ved leie av hele bygget	1 748,00	1 700,00	1 651,00
2505	Rigging av lokalet	432,00	420,00	408,00
3100	VAKSINASJON			
3101	Egenandel ikke-obligatorisk vaksinasjon	123,00	119,00	116,00
3103	Egenandel influensavaksine ikke-prioriterte grupper	123,00	119,00	116,00
3400	ANNET MATSALG I INSTITUSJON			
3401	Middag/dessert utenom beboere	92,00	89,00	87,00
3600	AVLASTNINGSLEILIGHET			
3601	Egenandel pr døgn	107,00	104,00	101,00
3700	HELSE-/OMSORGSTJENESTER UTENFOR INSTITUSJON			
	Egenandel/måned utfra timer/måned			
3701.1	Nettoinntekt inntil 2 G 1-4 timer	se Merknad		
3701.2	Nettoinntekt inntil 2 G 5-8 timer	se Merknad		
3701.3	Nettoinntekt inntil 2 G 9-12 timer	se Merknad		
3701.4	Nettoinntekt inntil 2 G + 12 timer	se Merknad		
3702.1	Nettoinntekt 2 - 3 G 1-4 timer	337,00	328,00	320,00
3702.2	Nettoinntekt 2 - 3 G 5-8 timer	629,00	612,00	596,00
3702.3	Nettoinntekt 2 - 3 G 9-12 timer	961,00	935,00	911,00
3702.4	Nettoinntekt 2 - 3 G + 12 timer	1 167,00	1 135,00	1 106,00
3703.1	Nettoinntekt 3 - 4 G 1-4 timer	394,00	383,00	373,00
3703.2	Nettoinntekt 3 - 4 G 5-8 timer	775,00	754,00	735,00
3703.3	Nettoinntekt 3 - 4 G 9-12 timer	1 250,00	1 216,00	1 185,00
3703.4	Nettoinntekt 3 - 4 G + 12 timer	1 464,00	1 424,00	1 388,00
3704.1	Nettoinntekt 4 - 5 G 1-4 timer	527,00	512,00	499,00
3704.2	Nettoinntekt 4 - 5 G 5-8 timer	967,00	940,00	916,00
3704.3	Nettoinntekt 4 - 5 G 9-12 timer	1 581,00	1 538,00	1 499,00
3704.4	Nettoinntekt 4 - 5 G + 12 timer	1 846,00	1 796,00	1 750,00
3705.1	Nettoinntekt over 5 G 1-4 timer	645,00	627,00	611,00
3705.2	Nettoinntekt over 5 G 5-8 timer	1 157,00	1 125,00	1 096,00
3705.3	Nettoinntekt over 5 G 9-12 timer	1 830,00	1 780,00	1 735,00
3705.4	Nettoinntekt over 5 G + 12 timer	2 150,00	2 091,00	2 038,00

Merknad:

Egenandeler for kommunale helse- og omsorgstjenester ved inntekt inntil 2G (pkt 3701.1-3701.4) følger øvre beløpsgrense slik denne fastsettes av Helse- og omsorgsdepartementet. Justeres når beløpsgrense er fastsatt av HOD.

		2019	2018	2017
3800	KOMMUNAL HUSLEIE – pr mnd/kvm			
3801	Av de første 60 kvm	94,20	91,60	89,30
3802	Av de neste 40 kvm	49,90	48,50	47,30
3803	Av de neste 20 kvm	30,20	29,30	28,60
3804	Av kvm over 120 kvm	21,00	20,40	19,90
3805	Garasjeleie pr garasje	620,00	600,00	573,00
	Merknad:			
	Ut fra husleieloven § 4-2 kan husleie ikke endres mer enn endringen i Konsumprisindeksen i tiden etter siste leiefastsetting.			
3900	ALARMTELEFONER			
3902	Egenandel pr måned	206,00	200,00	195,00
3903	Egenandel pr døgn	18,00	17,00	16,00
	Egenandel for trygghetsalarm ses i sammenheng med egenandel under pkt 3700. Dersom trygghetsalarm erstatter andre vederlagsfrie kommunale helse- og omsorgstjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, er trygghetsalarm vederlagsfri.			
3904	Tillegg pr mnd for GSM-abonnement	112,00	109,00	106,00
3905	Gebyr for medgått tid pr time ved installering/innmelding/flytting/oppheving/utmelding av alarm	1 080,00	1 050,00	1 025,00
	Dersom bruker får tildelt trygghetsalarm med GSM-abonnement, kommer tillegg med 105 kr til dekning av telefonleie og tellerskritt. Egenandeler for bruk av GPS/sporingsteknologi er til vurdering og fremmes eventuelt som egen sak til politisk behandling.			
4900	GEBYRER ETTER MATRIKKELLOVEN (§ 32)			
4901	Oppretting av matrikkelenhet			
4901.1	Oppretting av grunneiendom og festegrund			
	areal fra 0 - 500 kvm	12 488,00	12 147,00	11 839,00
	areal fra 501 - 2000 kvm	24 975,00	24 294,00	23 678,00
	areal fra 2001 kvm - økning pr påbegynt dekar	2 320,00	2 256,00	2 199,00
4901.2	Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn			
	areal fra 0 - 500 kvm	12 488,00	12 147,00	11 839,00
	areal fra 501 - 2000 kvm	24 975,00	24 294,00	23 678,00
	areal fra 2001 kvm - økning pr påbegynt dekar	2 320,00	2 256,00	2 199,00
4901.3	Oppmåling av uteareal på eierseksjon			
	Gebyr for oppmåling av uteareal pr eierseksjon			
	areal fra 0-50 kvm	7 136,00	6 941,00	6 765,00
	areal fra 51-250 kvm	10 704,00	10 412,00	10 148,00
	areal fra 251-2000 kvm	14 271,00	13 882,00	13 530,00
	areal fra 2001 kvm - økning pr påbegynt dekar	893,00	868,00	846,00
4901.4	Oppretting av anleggseiendom			
	Gebyr for oppretting av anleggseiendom			
	volum fra 0-2000 kbm	26 758,00	26 029,00	25 369,00
	volum fra 2001 kbm - økning pr påbegynt kbm	1 427,00	1 388,00	1 353,00
4901.5	Registrering av jordsameie			
	Gebyr for eksisterende jordsameie etter medgått tid			
4901.6	Oppretting av punktbeste			
	50 % av minstebeløpet i pkt 4901.1			
4901.7	Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning			
	Viser til 4901.1, 4901.2, 4901.4 og 4901.5	6 245,00	6 074,00	5 920,00
	I tillegg kommer tilleggsgebyr for å utføre oppmålingsforretning			
4901.8	Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering			
	Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises, ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold eller av andre grunner ikke kan fullføres, settes til 1/3 av gebyrsatsene etter 4901.1 og 4901.2			

		2019	2018	2017
4902	Grensejustering			
4902.1	Grunneiendom, festegrund og jordsameie Ved gebyr for grensejustering kan arealet for involverte eiendommer justeres med inntil 5 % av eiendommens areal (maksimalgrensen er satt til 500 kvm). En eiendom kan imidlertid ikke avgi areal som i sum overstiger 20 % av eiendommens areal før justeringen. For grensejustering til veiformål kan andre arealklasser gjelde. areal fra 0 - 250 kvm	6 650,00	6 468,00	6 304,00
	areal fra 251 - 500 kvm	9 974,00	9 702,00	9 456,00
4902.2	Anleggseiendom For anleggseiendom kan volumet justeres med inntil 5 % av anleggseiendommens volum, men den maksimale grensen settes til 1000 kbm. volum fra 0 - 250 kbm	12 468,00	12 128,00	11 821,00
	volum fra 251 - 1000 kbm	14 130,00	13 745,00	13 397,00
4903	Arealoverføring			
4903.1	Grunneiendom, festegrund og jordsameie Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til veiformål. areal fra 0 - 250 kvm	12 468,00	12 128,00	11 821,00
	areal fra 251 - 500 kvm	15 793,00	15 362,00	14 973,00
	arealoverføring pr nytt påbegynt 500 kvm medfører en økning av gebyret på	3 325,00	3 234,00	3 152,00
4903.2	Anleggseiendom For anleggseiendom kan volum som skal overføres fra en matrikkelenhet til en annen, ikke være registrert på en tredje matrikkelenhet. Volum kan kun overføres til en matrikkelenhet dersom vilkårene for sammenføring er til stede. Matrikkelenheten skal utgjøre et sammenhengende volum. volum fra 0 - 250 kbm	15 793,00	15 362,00	14 973,00
	volum fra 251 - 1000 kbm	19 948,00	19 404,00	18 912,00
	volumoverføring pr nytt påbegynt 500 kbm medfører en økning av gebyret på	999,00	971,00	946,00
4903.3	Landbrukseiendom Ved arealoverføring under 100 mål skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Gebyr beregnes etter medgått tid timepris pr medgått time, rundes opp til hele timer minstegebyr	1 082,00 4 988,00	1 052,00 4 852,00	1 025,00 4 729,00
4904	Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning For inntil 2 punkter For overskytende grensepunkter, pr punkt	3 325,00 833,00	3 234,00 810,00	3 152,00 789,00
4905	Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt/eller klarlegging av rettigheter For inntil 2 punkter For overskytende grensepunkter, pr punkt Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.	6 650,00 2 494,00	6 468,00 2 426,00	6 304,00 2 365,00

		2019	2018	2017
4906	Privat grenseavtale For inntil 2 punkter eller 100 m grenselengde For hvert nytt punkt eller påbegynt 100 m grenselengde Billigste alternativ for rekvirent velges. Alternativt kan gebyr fastsettes etter medgått tid.	3 325,00 833,00	3 234,00 810,00	3 152,00 789,00
4907	Timepris Timepris for arbeider etter matrikkelloven	1 085,00	1 055,00	1 025,00
4908	Urimelig gebyr Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/ hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.			
4909	Betalingsbetingelser Gebyrene fastsettes etter det regulativ som er gjeldende på rekvisisjonstidspunktet. Gebyret kreves inn etterskuddsvis.			
4910	Forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken Gjør rekvirenten under sakens gang forandringer i grunnlaget for matrikkelføring av saken, opprettholdes likevel gebyret.			
4911	Utstedelse av matrikkelbrev Matrikkelbrev inntil 10 sider Matrikkelbrev over 10 sider Endring av maksimalsatsene reguleres av Statens kartverk i tråd med den årlige kostnadsutviklingen.	196,00 389,00	190,00 378,00	185,00 368,00
4912	Tidsfrister i saker som krever oppmåling Etter matrikkelforskriften § 18 skal kommunen gjennomføre oppmålingsforretning og fullføre matrikkelføring innen 16 uker. Oversittes fristen skal gebyret for oppmålingsforretningen og matrikkelføringen avkortet med en tredjedel. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse i vinterhalvåret 1/11-15/5			
5130	GRAVEMELDINGSTJENESTE			
5131	Påvisning veilyskabel ved graving i/langs offentlig veg	1 516,00	1 475,00	1 438,00
5132	Elektronisk melding for mindre graving i trafikkareal	2 388,00	2 323,00	2 264,00
5133	Elektronisk melding for mindre graving utenom trafikkareal	2 010,00	1 955,00	1 906,00
5134	Elektronisk melding for mindre graving i trafikkareal	4 384,00	4 265,00	4 157,00
5135	Foringelse av veg utgår		184,00	179,00
5136	Forsinkelsesgebyr for ikke utført asfaltering innen 6 uker, pr m ²	566,00	551,00	537,00
5139	Gebyr for graving i vei og ved VA-anlegg uten søknad, pr tilfelle	5 000,00	5 000,00	

	2019	2018	2017
5200 BYGGESAKSBEHANDLING MV			
5201 Første gangs lokal godkjenning foretak			
5201.1 En faglig leder og en faglig funksjon per foretak uavhengig av om det er første gangsgodkjenning	3 453,00	3 358,00	3 358,00
5201.2 Tillegg pr faglig leder			
5201.3 Tillegg for hver funksjon			
5201.4 Behandling utover første gang forutsatt uendret foretak			
5201.5 Hvor det foreligger sentral godkjenning	864,00	840,00	840,00
5201.6 Dersom foretak er endret som 5201.1 osv			
5202 Melding/tiltak av mindre omfang			
5202.1 Søknad etter plan- og bygningsloven § 20-2 om tiltak som krever søknad og tillatelse og som kan forestås av tiltakshaver (tidligere lov: melding etter pbl §§ 81, 85, 86a og 86b)	3 453,00	3 358,00	3 358,00
5202.2 Søknad etter plan- og bygningsloven § 20-2 om tiltak som gjelder mindre bagatellmessige tilbygg og utvidelser (ny)	1 740,00	1 692,00	1 692,00
5202.4 Søknadspåklagte tiltak ikke nevnt under 5203 - søknad om tillatelse til tiltak og som er i henhold til plan- og bygnings- loven § 20.1 b-g, i, j gebyrsats mindre omfang	3 453,00	3 358,00	3 358,00
(tidli lov: pbl § 93 b-g, i, j) gebyrsats større omfang	17 261,00	16 790,00	16 790,00
5202.7 Utslippstillatelse plan- og bygningsloven § 27-2 (tidl § 66 nr 2)	1 727,00	1 679,00	1 679,00
5202.9 Hastesvar eiendomsmekling/taksering > "meglerpakke"	3 637,00	3 537,00	3 537,00
5202.10 Hastesvar > "kartpakke"	3 637,00	3 537,00	3 537,00
5203 Søknad om tillatelse til tiltak			
5203.1 Boliger/andre bygninger inntil 100 kvm BRA	8 631,00	8 395,00	8 395,00
5203.2 Boliger/andre bygninger 100-150 kvm BRA	12 083,00	11 753,00	11 753,00
5203.3 Boliger/andre bygninger 151-200 kvm BRA	15 535,00	15 111,00	15 111,00
5203.4 Boliger/andre bygninger 201-250 kvm BRA	18 987,00	18 469,00	18 469,00
5203.5 Boliger/andre bygninger over 250 kvm BRA	22 439,00	21 827,00	21 827,00
5203.6 Boliger/andre bygninger tillegg kr/kvm over 250 kvm	35,00	34,00	34,00
5203.7 Tillegg for ekstra boenhet per boenhet	3 453,00	3 358,00	3 358,00
5203.11 Hytter inntil 50 kvm BRA	6 905,00	6 716,00	6 716,00
5203.12 Hytter 51-70 kvm BRA	10 357,00	10 074,00	10 074,00
5203.13 Hytter 71-100 kvm BRA	13 809,00	13 432,00	13 432,00
5203.14 Hytter 101-120 kvm BRA	17 261,00	16 790,00	16 790,00
5203.15 Hytter tillegg kr/kvm over 120 kvm	35,00	34,00	34,00
5205 Gebyr seksjonering, eierseksjonsloven § 7 4123 Seksjonering uten befarung = 3x rettsgebyr 4124 Seksjonering med befarung = 5x rettsgebyr Tinglysningsutgifter kommer i tillegg 4125 Avbrutt seksjoneringssak = 50% av behandlingsgebyr Gebyret følger rettsgebyr fastsatt av staten			
5206 Tillegg for merarbeid i saksbehandling			
5206.1 Dispensasjon fra plan, lov, forskrift i regulert område eller bebygd eiendom i uregulert område	3 453,00	3 358,00	3 358,00
i uregulert/ubebygd område	5 179,00	5 037,00	5 037,00
5206.2 Tillegg godkjenning kontrollplan +1	417,00	405,00	405,00
5206.3 Tillegg godkjenning ansvarsrett +1	417,00	405,00	405,00
5206.4 Info til bruk i næringsutøvelse pr eiendom	417,00	405,00	405,00
5206.9 Overtredelsesgebyr med hjemmel i plan- og bygningsloven § 32-8 per overtredelse av lovens bestemmelser	8 219,00	7 995,00	7 995,00
5206.10 Tilsyn i henhold til plan- og bygningsloven §§ 25-1 og 25-2: tillegg med 20 % på gebyr for søknadspåklagte tiltak			

		2019	2018	2017
5400	GEBYRER I PLANSAKER ETTER PBL (§ 33-1)			
5401	Mindre reguleringsendringer og dispensasjoner i plansaker Saksbehandling av mindre reguleringsendringer og dispensasjoner i plansaker	4 616,00	4 490,00	4 603,00
5402	Reguleringsplaner			
5402.1	Saksbehandling av planområde - grunngebyr inntil 5000 kvm over 5000 kvm	9 725,00 19 709,00	9 460,00 19 172,00	9 460,00 19 172,00
5402.2	Tillegg beregnet etter areal inntil 5000 kvm - kr/kvm over 5000 kvm - kr/kvm	4,20 1,50	4,10 1,47	4,10 1,47
5403	Tilleggsgebyr			
5403.1	Forslagsstiller er ansvarlig for å betale eventuelle gebyrer/ regninger fra eksterne sektormyndigheter.			
5403.2	For spesielt arbeidskrevende planer kan det beregnes og faktureres tilleggsgebyr.			
5403.3	Planer skal framstilles på ajourført kartverk og leveres som vektorisert data i digital form, jf pbl § 2-1. Planer som ikke er digitalisert eller mangelfullt digitalisert etter forskrift av 26.juni 2009 nr 861, faktureres med kostnad for digital opptegning/oppretting. Kommunen skal gi melding om manglene til forslagsstiller før retting igangsettes og forslagsstiller gis anledning til selv å foreta oppretting. I tilfelle retting blir gjennomført av kommunen, skal det settes opp en detaljert oversikt som viser hva som er rettet opp.			
5404	Timepris Timepris for arbeider etter punkt 5403.2 og 5403.3 er Minstegebyr er	1 028,00 4 745,00	1 000,00 4 615,00	1 000,00 4 615,00
5405	Reduksjon av gebyr etter punkt 5402			
5405.1	Planforslag som forkastes under behandling faktureres med 50 % av totalt beregnet gebyr. Dette gjelder ikke for tilleggsgebyr fakturert etter punkt 5403.			
5405.2	Dersom kommunen ønsker en vesentlig utvidelse av planområdet, begrenses gebyrberegningen til forslagsstillers planforslag.			
5405.3	Det skal ikke beregnes gebyr for planforslag eller den del av planforslaget som omfatter områder for: - samferdelsanlegg og teknisk infrastruktur, pbl § 12.5 2.ledd nr 2, med unntak for parkeringsplasser - grønnstruktur, pbl § 12.5 2.ledd nr 3 - forsvaret, pbl § 12.5 2.ledd nr 4 - landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift, samlet eller hver for seg, pbl § 12.5 2.ledd nr 5			
5406	Urimelig gebyr Dersom gebyret åpenbart er urimelig i forhold til de prinsipper som er lagt til grunn, og det arbeidet og de kostnadene som kommunen har hatt, kan administrasjonssjefen eller den han/ hun har gitt fullmakt, av eget tiltak fastsette et passende gebyr. Fullmaktshaver kan under samme forutsetninger og med bakgrunn i grunnlagt søknad fra den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette et redusert gebyr.			

		2019	2018	2017
5407	Betalingsbestemmelser Første tredel av beregnet gebyr faktureres ved planstart. Kommunens saksbehandling av planforslaget igangsettes først når gebyret er betalt. Andre tredel av gebyret faktureres og skal være betalt innen første gangs behandling i utvalget for plansaker/offentlig ettersyn. Hele gebyret skal være fakturert og betalt før utvalget for saker sin merknadsbehandling og kommunestyrets sluttbehandling. Gebyrer inntil 10 000 kr betales samlet uten deling.			
5600	LANDBRUKSGEBYR			
5602	Konsesjons- og delingsaker pr sak	2 596,00	2 525,00	2 525,00
5605	Planarbeid pr time - timepris som 6902			
5700	FELLINGSGEBYR			
5701	Voksen elg	se Merknad	537,00	537,00
5702	Elgkalv	se Merknad	316,00	316,00
	Merknad: Fellingsgebyrer for å jakte hjortevilt følger de til enhver tid gjeldende stattlige maksimalsatser hjemlet i villtoven, jf K-sak 16/16.			
6020	GEBYRREGULATIV VANN - pr år			
6021	Tilknytningsgebyrer			
6021.1	Næringsbygg	11 699,00	11 110,00	10 828,00
6021.2	Boligeiendom	3 901,00	3 705,00	3 610,00
6022	Årsgebyrer - abonnement			
6022.1	Stor næring	20 915,00	19 862,00	19 359,00
6022.2	Middels næring	12 202,00	11 588,00	11 294,00
6022.3	Liten næring	5 230,00	4 967,00	4 841,00
6022.4	Borettslag			
6022.5	Boligeiendom	1 747,00	1 659,00	1 617,00
6023	Årsgebyrer - forbruk			
6023.1	Enhetspris forbruk pr kbm vann	8,17	7,76	7,56
6023.2	Stipulert forbruk pr kvm bruksareal bolig:			
6023.3	Boliger	10,57	10,04	9,79
6023.4	Hytter/fritidshus/forsamlingshus	2,11	2,00	1,95
6024	Årsgebyrer - vannmålerleie			
6024.1	Vannmålerleie tom 25 millim diameter	392,00	372,00	363,00
6024.2	Vannmålerleie 26 - 50 millim diameter	992,00	942,00	918,00
6024.3	Vannmålerleie 51-150 millim diameter	3 512,00	3 335,00	3 250,00
6024.4	Vannmålerleie større enn 150 millim diameter	4 929,00	4 076,00	3 973,00
6024.5	Avlesningsgebyr	782,00	742,00	723,00
6026	Gebyr for midlertidig tilknytning: faktiske kostnader			
6027	Gebyr for plombering, stenging og gjenåpning vannforsyning	797,00	757,00	738,00
6120	GEBYRREGULATIV AVLØP - pr år			
6121	Tilknytningsgebyrer			
6121.1	Næringsbygg	8 286,00	7 944,00	7 743,00
6121.2	Boligeiendom	2 763,00	2 649,00	2 582,00

		2019	2018	2017
6122	Årsgebyrer - abonnement			
6122.1	Stor næring	13 820,00	13 250,00	12 914,00
6122.2	Middels næring	8 060,00	7 728,00	7 532,00
6122.3	Liten næring	3 456,00	3 313,00	3 229,00
6122.5	Boligeiendom	1 154,00	1 106,00	1 078,00
6123	Årsgebyrer - forbruk			
6123.1	Enhetspris pr kbm forbrukt vann	6,40	6,14	5,98
6123.2	Stipulert forbruk pr kvm bruksareal bolig:			
6123.3	Boliger	8,30	7,96	7,76
6123.4	Hytter/fritidshus/forsamlingshus	1,66	1,59	1,55
6126	Gebyr for midlertidig tilknytning: faktiske kostnader			
6200	SLAMTØMMING – pr år			
6201	Våtvolum inntil 4 kbm	950,00	1 188,00	1 158,00
6202	Våtvolum inntil 5 kbm	1 162,00	1 453,00	1 416,00
6203	Våtvolum inntil 6 kbm	1 378,00	1 723,00	1 679,00
6204	Våtvolum inntil 7 kbm	1 594,00	1 992,00	1 942,00
6205	Våtvolum inntil 8 kbm	1 809,00	2 261,00	2 204,00
6206	Våtvolum inntil 9 kbm	2 021,00	2 526,00	2 462,00
6207	Våtvolum inntil 10 kbm	2 236,00	2 795,00	2 725,00
6208	Våtvolum inntil 11 kbm	2 454,00	3 067,00	2 989,00
6209	Våtvolum inntil 12 kbm	2 666,00	3 332,00	3 248,00
6210	Tillegg våtvolum over 12 kbm – pr kbm	218,00	272,00	265,00
6211	Nødtømming = årsgebyr x 2,7			
6212	Våtvolum inntil 4 kbm - fritidsbebyggelse	454,00	567,00	553,00
6300	AVFALLSGEBYR – pr år			
6301	Ordinært gebyr	4 250,00	3 780,00	3 600,00
6302.1	Fradrag for hjemmekompostering	-616,00	-548,00	-522,00
6302.2	Fradrag hjemmekomp/reduert tømming	-282,00	-251,00	-239,00
6306	Rabatt samledunk 4 husstander pr ab	308,00	274,00	261,00
6307	Rabatt samledunk 6 husstander pr ab	462,00	411,00	391,00
6308	Rabatt samledunk 8 husstander pr ab	616,00	548,00	522,00
6320	Frivillig hytterrenovasjonsordning	1 540,00	1 370,00	1 303,00
6340	Betaling for hjelp til håndtering av avfallsdunk			
6341	Avstand 4-6 meter	294,00	261,00	248,00
6342	Avstand 6-10 meter	586,00	521,00	496,00
6343	Avstand 11-15 meter	878,00	781,00	744,00
6600	FEIE-/BRANNSYNSGEBYR			
6601	Pr år pr pipe	527,00	555,00	540,00

6900 DIVERSE

6902 Dersom ikke annet framgår i særskilt bestemmelse overfor, faktureres kostpris pluss 25 % og merverdiavgift når kommunal arbeidstaker benyttes til arbeid for privat.

6903 Formannskapet har tidligere vedtatt at kommunalt tilsatte vederlagfritt kan få leie kommunale lokaler med videre hvor de har arbeidsmessige tilhørighet, til "eget bruk". Administrasjonssjefen eller stedfortreder kan gi nærmere opplysninger om ordningen.

MERKNAD:

Satsene er ført opp eksklusive merverdiavgift dersom ikke annet er anført.

For andre bestemmelser, for eksempel moderasjonsordninger, vises det til betalingsreglene.

Vedlegg:

Budsjetttillegg - 64012 Vannforsyning

Det foreslås slikt tillegg til forslaget til budsjett og økonomiplan: for det første (tilleggs)bevilgning over investeringsbudsjettet for 2019 med 2 950 000 kr til nytt vannledningsnett fra Bergsveien til høydebassengene ovenfor Borkenes og til fornying av UV-reanseanlegget ved Flesnes vannverk. For det andre (tilleggs)bevilgning over økonomiplanen for 2021 med 5,4 mill kr til nytt vannledningsnett fra Bygdeveien opp til Råelva. Tiltakene foreslås lånefinansiert og slik at de økte låneutgifter ut fra kravet til selvkost dekkes via økte gebyrinntekter.

Kommunestyret vedtok under K-sak 18/16 utvidelse av investeringsramme for vannforsyning til 12,4 mill kr; tilknyttet nytt ventilhus og to nye høydebasseng for hovedvannforsyningen ved Toppeneveien ovenfor Borkenes. Disse utbyggingstiltakene fullføres i 2018.

Arbeidet med nye høydebasseng har bekreftet en oppfatning om at hovedvannledningene mellom Bergsveien og de nye høydebassengene ved Toppeneveien i lengde vél 350 meter bør skiftes ut snarest mulig, uten å avvete et pågående arbeid med saneringsplan for vannforsyningsanleggene. Saneringsplanen vil bli forelagt teknisk utvalg, som innspilldokument til senere budsjett og økonomiplan.

Situasjonen er at eksisterende ledningsnett fra 1970-tallet nå er preget av tidens tann i et omfang som kan vise seg kritisk for vannforsynings situasjonen til Borkenesområdet. Både ledningsnettets standard og de eksisterende fyllmasser holder et nivå som må påregnes å bety vannledningsbrudd. Ellers vil også tiltenkt utbygging av Berg/Engen boligområde i anleggsperioden avskjære planlagt mulighet for reserveforsyning av vann via Trastad til kommunesenteret.

Ut fra dette foreslås det (tilleggs)bevilgning over investeringsbudsjettet for 2019 med 2,6 mill kr til oppgradering og etablering av nytt ledningsnett fra Bergsveien langsetter Råelva opp til høydebassengene.

Det tilrås også at det på investeringsbudsjettet for 2019 innarbeides (tilleggs)bevilgning med 350 000 kr til fornying av UV-reanseanlegget ved Flesnes vannverk, Holand.

Det foreslås også at økonomiplanen for 2021 justeres dithen at det innarbeides 5,4 mill kr til oppgradering og etablering av nytt ledningsnett fra Bygdeveien langsetter Kirkeveien opp til Råelva. Eksisterende anlegg har ikke særlig bedre standard enn det som gjelder opp mot høydebassengene.

Det legges til grunn at utbyggingstiltakene i sin helhet kan lånefinansieres, med økte låneopptak med 2 950 000 kr i 2019 og 5 400 000 kr i 2021. Kravet til selvkostdekning tilsier at økte låneutgifter dekkes via økte vanngebyrer, regnet fra henholdsvis 2020 og 2022. I budsjettforslagets tabell 5 (side 38) er vist et anslag på gebyrnivå i 2017-2022. Isolert for gebyrene på vann kan overnevnte investeringer påregnes å gi slik tilleggsøkning i gebyrene:

<i>økning gebyrer i pst</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Gebyrer vann i budsjett	2,6 %	5,3 %	2,8 %	0,7 %	1,4 %
Gebyrer vann med tillegg	2,6 %	5,3 %	6,2 %	2,8 %	6,4 %
Tilleggsøkning gebyr vann			3,4 %	2,1 %	5,0 %

Det er i budsjettforslagets tabell 6 (side 39) foretatt en illustrasjonsberegning av gebyrbelastningen for en gjennomsnittsbolig på 120 m², herunder slik at årsgebyret for vann kommer ut med 3 770 kr i 2019. I utgangspunktet vil gebyret øke med 2,8 prosent i 2020, til 3 875 kr. Ut fra overstående tilleggsforslag om investeringer med 2 950 000 kr, kan det antas at gebyrøkningen i 2020 må oppjusteres til 6,2 prosent, dvs slik at årsgebyret vil utgjøre 4 003 kr. Tilleggsgebyret betyr isolert for året 2020 en økning i årsgebyret for en gjennomsnittsbolig på 120 m² med 128 kr.

Tilsvarende beregning for planperiodens siste år 2022 der også de foreslåtte investeringer i 2021 gir full uttelling, betyr at årsgebyret som følge av disse tiltakene vil øke med 422 kr. Avviket vil i etterfølgende år gradvis avta.